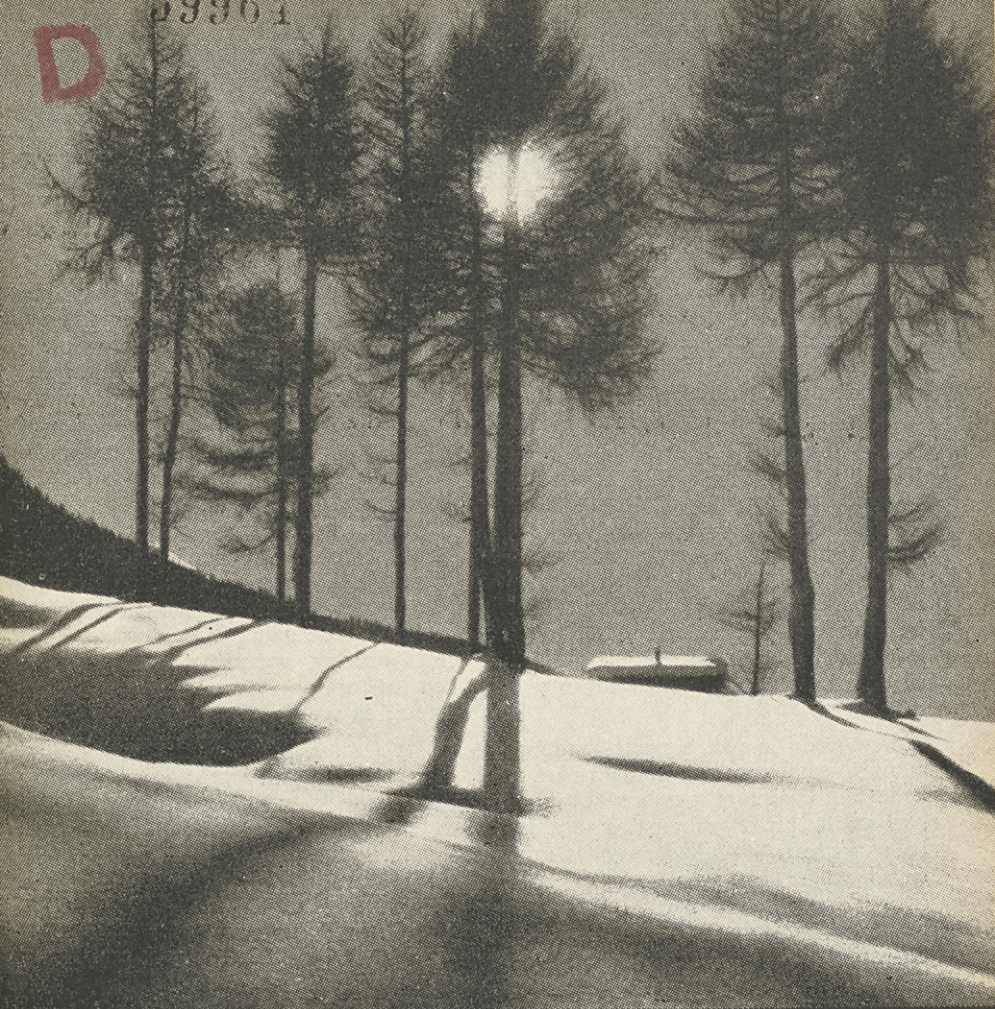

DUHOVNO
ŽIVLJENJE

LA VIDA ESPIRITUAL

1953 * XXI * DECEMBER

EL ENCANTO NAVIDEÑO EN NUESTRA VIDA DIARIA

Ya ha comenzado el adviento, el tiempo destinado a prepararnos interiormente a la venida de Dios hecho carne. Es imposible que el hombre esloveno en estos días no sienta algo de nostalgia recordando aquellos años pasados cuando anhelaba ansiosamente la Nochebuena para poder oír el cántico siempre hermoso, siempre conmovedor, siempre nuevo: "Noche de paz, noche de amor." Toda la naturaleza cooperaba a tal disposición espiritual: la nieve cubriendo la superficie del suelo patrio, el hielo irradiando su esplendor brillante, el cielo lleno de estrellas parpadeantes, el silencio misterioso de los campos y bosques.

Pero todo lo recién mencionado solamente formaba un marco débil para otra belleza sin par: el pesebre en un rincón de la pieza principal y alrededor del pesebre las familias reunidas mirando al Niño Jesús que tiritaba del frío y extiende sus manos hacia los corazones humanos para tomarlos en su posesión. Se rezaba el santo rosario ante la cueva de Belén, se quemaba el incienso ante la familia sagrada representada tan dulcemente en el pesebre y se cantaba los cánticos navideños tan tiernos y tan solemnes a la vez. El holor del incienso llenaba todos los lugares de los hogares y de la cocina penetraban los aromas más exquisitos para recordar que en la

Nochebuena también el cuerpo humano debe alegrarse y gozar del misterio navideño. Había un ambiente solemne cuando todos los miembros de la familia se encontraron alrededor de la mesa y el padre comenzó a rezar: "El padre nuestro..." La estufa encendida derramaba su calor agradable por todos los rincones; pero había calor también en los corazones nuestros, sobretodo cuando llegó a los oídos el repique de la iglesia parroquial. Fuera se sentían voces alegres y contentas. Los más lejanos ya iban a la misa de gallo. Y se abrían siempre más puertas, siempre más gente se veía en los caminos y todos tenían una sola meta: la iglesia. Cuando el reloj en la torre tocó las doce, iluminóse el altar mayor; salió el sacerdote, hombre de Dios en sus mejores atavíos a las gradas del altar, rodeado de un ejército de monaguillos y el coro intonó: "Noche de paz, noche de amor". Entonces todos los corazones se estremecieron y muchos de golpe advirtieron que las lágrimas estaban en sus mejillas...

No puedo seguir más; también yo tengo lágrimas en mis ojos al pensar en lo que hemos perdido por la culpa del comunismo salvaje. Pero de mis labios brota la súplica: "Niño Jesús, haz desenterrar la noche densa del comunismo impío de mi patria y dame una vez, una sola vez antes de morir gozar todavía la Noche buena en la tierra eslovena!"

DECEMBER

3. Sv. Frančišek Ksaverij, spoznavalec. Španec po rodu je vstopil v jezuitski red. Je velik apostol Indije in Japonske. Med izpreobrnjenci h krščanstvu so bili tudi ljudje iz kraljevih rodbin.
4. Prvi petek. Sv. Peter Krizolog, škof, spoznavalec in cerkveni učitelj. Ravenski škof iz 5. stoletja. zaradi izredno lepih pridig so mu vzdeli ime Krizolog, kar pomeni „Zlata beseda“.
5. Prva sobota. Nocoj je Miklavžev večer. Bog daj mnogo piškotov in fig, pa tudi korobačev in šib naj ne manjka.
6. Druga adventna nedelja. Je praznik božjega kraljestva, ki se na zunaj razodeva v sv. Cerkvi in v naši notranjosti v božjem življenju. Spet imamo priliko, da se naučimo ceniti veliko srečo, da smo včlanjeni v božje kraljestvo.
7. Sv. Ambrozij, škof, spoznavalec in cerkveni učitelj. Škof v Milanu v 4. stoletju. S svojimi govori je spreobrnil sv. Avgušтина. Je eden od štirih latinskih cerkvenih učiteljev.

Zimska idila na slovenskih planinah

8. **Brezmadežno spočetje bl. Dev. Marije.** Danes praznujemo srečni trenutek, ko je začela bivati presveta Devica in istočasno veličastni privilegij, da je bila edina od ljudi zaradi Kristusovih zasluženj brez izvirnega greha od prvega trenutka spočetja. Praznik in dan veselja, dan slave za Mater božjo!
13. **Tretja adventna nedelja.** Liturgična oblačila so rožne barve v znak veselja ob pričakovanju na rojstvo Gospodovo. Cerkev nas vabi k veselju, kajti Gospod je blizu s svojo slavo in je že med nami s svojo milostjo.
20. **Četrta adventna nedelja.** „Nebesa, rosite pravičnega!“ — „Pripravite pot Gospodovo!“ Čisto blizu je Gospod. Pripravimo se z dobro spovedjo na njegov prihod v naše duše.
21. **Sv. Tomaž, apostol.** Tomaževa nevera po Jezusovem vstajenju je Tomaža naredila slavnega. Papež sv. Gregor I. pravi: „Nevera svete tega Tomaža je več koristila naši veri kot vera učencev, ki so verovali, kajti dejstvo, da je sv. Tomaž veroval šele po dotaknjenju ran, utrdi našo vero.“ — „Ker si videl, si veroval,“ je rekel Jezus Tomažu. „Blagor pa tistemu, ki ni videl, in veruje.“
24. **Bedenji dan pred božičem.** Veselo upanje polni naša srca. Že so pripravljene jaslice, opolnoči bomo položili kipec Deteta v hlevček.
25. **Rojstvo našega Gospoda Jezusa Kristusa.** 3199 let po stvarjenju, 2957 let po potopu, 2015 let po Abrahamovem rojstvu, 1516 let po Mozešu in izhodu izraelskega ljudstva iz Egipta, 1032 let po maziljenju Davida, v 65. tednu po Danielovi prerokbi, v 752 letu po ustanovitvi Rima, v 42. letu imperija Oktavijana Avgusta, v šesti dobi svetovne zgodovine, je bil rojen Jezus Kristus, večni Bog, Sin večnega Očeta, želeč posvetiti svet s svojim prihodom, spočet prej po Svetem Duhu in ko je bilo preteklo devet mesecev. Rojen je bil v Betlehemu, v Judeji, iz Device Marije. — Tako bralce v koru naznani rojstvo Jezusovo. Mi pa dajmo duška našemu veselju v tisti tako stari, pa prav zato tako lepi pesmi „Sveta noč, blažena noč“.
26. **Sv. Štefan, prvi mučenec.** Zunaj mesta so kamnali sv. Štefana Judje. On pa je molil za svoje mučitelje: „Gospod, ne prištevaj jim tega greha!“
27. **Nedelja med božično osmino.** — **Sv. Janez, apostol in evangelist.** Bil je Jezusov najljubši učenec. Pri zadnji večerji je slonel na Jezusovih prsih. Edini Jezusov učenec, ki je bil navzoč pod križem. Njemu v varstvo je tudi izročil Jezus svojo Mater. Napisal je sv. Janez četrtri evangelij, v katerih so zlasti čudovito opisani Jezusovi govori. Tudi je napisal Razodetje, edino preroško knjigo Nove zaveze.
28. **Sv. nedolžni otroci.** Spominjamo se zgodovinskega dogodka, ko je dal Herod pomoriti v Betlehemu in okolici vse dveletne in mlajše dečke. Danes je tepežni dan.
29. **Sv. Tomaž Kenterberijski, škof in mučenec.** Angliež po rodu, kanterberijski nadškof v 12. stoletju. Branil je cerkvene pravice proti kralju, zato so ga vrgli v ječo in usmrtili.
31. **Sv. Silvester I., papež in spoznavalec.** Bil je prijatelj cesarja Konstantina, pod katerim je Cerkev dobila svobodo. Potrdil je prvi cerkveni zbor v Niceji (leta 325). — Obenem je danes **zadnji dan leta.** Zahvalimo se Bogu za prejete dobrote in vstopimo v milosti božji v novo leto 1954.

Upravičena ogorčenost

Janezek je pravkar dobil svoje letno spričevalo. V njem blesté dvojke in trojke, prav lepo med seboj pomešane. Ogorčeno vzame spričevalo in ga nese učitelju: „Gospod učitelj, — mu reče, — ali se sploh zavedate, kako zelo boste razžalili moje starše s takimi redi?“

Jubilejno Marijino leto začenjamo

Prihodnje leto bo minilo sto let, odkar je papež Pij IX. dne 8. decembra 1854 slovesno proglasil brezmadežno Spočetje Marijino kot dogmo, razodeto versko resnico, ki jo moramo vsi verovati.

Vse leto pred dnem te obletnice, to je čas od 8. decembra letos do 8. decembra prihodnjega leta, je proglašeno za Marijino leto, ki ga bo vsa Cerkev slovesno praznovala. Tako določa in naroča sv. oče v okrožnici, ki jo je posebej v ta namen izdal na praznik Marijinega rojstva, 8. septembra tega leta. Po začetnih besedah latinskega besedila nosi okrožnica naslov „Fulgens corona“, to je „bleščeči venec“ — namreč Marijine slave.

V uvodu okrožnice se papež spominja dogodka proglasitve te dogme pred sto leti in omenja veliki pomen in odmev te proglasitve v vsej Cerkvi ter bogat blagoslov, ki ji ga je prinesla.

Prvi, dogmatični del okrožnice pojasni in utemelji resnico brezmadežnega Spočetja Marijinega iz sv. pisma, iz verovanja in nauka Cerkve ter s teološko razlago. V posebni, novi luči — pravi papež — se je pokazala ta resnica, ko je bila od njega proglašena zadnje sveto leto 1950 dogma Marijinega Vnebovzeta. Obe resnici kažeta Marijo vso poveličano, prva v njenem vstopu v telesno življenje, druga ob njenem zatonu iz tega življenja v večnost.

Drugi, praktični del okrožnice govori najprej o sadovih, ki naj nam jih prinese to jubilejno Marijino leto, in potem o milostih, ki jih prosimo to leto od Marije. — Glavni sad naj bo še

večje Marijino češčenje, ki bodi v posnemanju Marije, v brezmadežnosti in svetosti našega življenja. „Kar vam Jezus poreče, storite...“, tako tudi nam danes Marija vedno kliče, kot je nekoč naročila služabnikom na ženitnini v Kani. Prav tega svet danes najbolj potrebuje. — Prosimo to leto Marijo predvsem duhovnih dobrot: potrebnih milosti zase, čistosti za mladino, moči za odrasle in svetosti družin, milosti za starčke, ki se pripravljajo na smrt, rešitve za trpeče, stradajoče, izgnane, begunce, ujetnike, jetnike, trpeče sovraštvo, za sveto Cerkev in zlasti nje svobodo, za tiste, ki zaradi vere preganjanje trpe, zlasti za mir v pravičnosti in ljubezni, da bi nam mir izprošila Marija, ki nam je rodila „Kneza miru“. Naj se nam za vse to v molitvi pridruži še ločeni bratje, ki Marijo tako otroško iskreno časte. Molitvi moramo pridružiti, da bo imela uspeh, dela pokore.

Sredi tega, drugega dela okrožnice papež poziva vse škofe v vesoljni Cerkvi k praznovanju Marijinega leta, da dosežemo v njem zaželeno sadove: „Vabimo vas, častiti bratje, da vzpodbujate svojo duhovščino in ljudstvo, izročeni vaši skrbi, da bo praznovalo Marijino leto...“ V zvezi s tem takoj tudi daje navodila: O Mariji naj se v tem letu še posebej pridiga in vernikom nauk njenega brezmadežnega Spočetja razlaga, da se še bolj poživijo vera in češčenje Marijino. Naj se to leto verniki zbirajo na določene dni in sicer skupno na romanjih in posamič v določena Marijina svetišča in pred njenimi milostni-

mi podobami in naj še požive vse pobožnosti do Marije. Lurd, milostni Marijin kraj, naj bi bil to leto še posebej kraj gorečega Marijinega češčenja.

„Duhovno življenje“ kot verski list s tem samo opozarja svoje čitatelje na začetek jubilejnega Marijinega leta. Praz-

novanju se z veseljem pridružuje in bo v prihodnjem letniku list tudi vse storil, da se podpre to praznovanje in da na svoj način pomaga doseči med Slovenci v inozemstvu najbogatejši blagoslov, ki nam ga Cerkev to leto od Marije hoče.

F. G.

Pogled nazaj in naprej

Pred nami leži zadnja številka letošnjega letnika „Duhovnega življenja“. Spet je revija postala za eno leto bogatejša. Menimo, da je v letu 1953 v polni meri izpolnila svoje poslanstvo. Na 856 straneh „Duhovnega življenja“ in 192 straneh „Božjih stezic“ (kar da skupaj 1048 strani) je redno vsak mesec obiskovala slovenske rojake, raztresene po širnem svetu. Obiskovala je Slovence po Goriški in Koroški, potovala na Daljni Vzhod vse do Avstralije, bila stalni gost naših rojakov v Severni Ameriki in zašel prijatelj naših družin v Argentini.

Držali smo besedo, ki smo jo dali ob začetku letnika: da bomo izhajali redno. Ni bilo dvojnih števil, ni bilo zamud, ni bilo nerednosti v upravi.

Vsebinsko je list ostal zvest načrtu, ki si ga je zamislil pok. prelat dr. Odar. V decemberski številki 20. letnika (1952) je zapisal, da mora „naša revija zasledovati tok duhovnega življenja med Slovenci. Ti pa stoje v znamenju reforme, ki jo je začrtal slovenski katoliški shod v izseljenstvu leta 1952. Ta katoliški shod je s prstom pokazal na življenjski materializem, ki je najhujša nevarnost za slovenske katoliške izseljence. Naglasil je proti materializmu živo potrebo po krščanskem idealizmu. Zato bo tudi naša revija v prihodnjem letu v uvodnih člankih govorila o krščanskem idealizmu.“

Skrbno je dr. Alojzij Odar skozi šest števil pisal uvodne članke. Nekaterim

so se zdeli težki, a bili so prepotrebni. In ko je nenadoma umrl, je božja Previdnost poskrbela, da so članki izhajali brez prekinitve naprej. Skrb zanje je prevzel dr. Ignacij Lenček.

Dr. Odar je kot glavni urednik „Duhovnega življenja“ napovedal tudi skupino člankov o velikih možeh stare zaveze. Ti članki so v redu izhajali. Pisal jih je g. Boris Koman. Prav tako so redno izhajali članki, liturgično pobarvani izpod peresa g. župnika Alojzija Košmerlja.

Zelo rad je imel pok. dr. Odar slovenske izobrazence. Njim se je razdal v svojih zadnjih duhovnih vajah pred smrtjo. Njim je namenil tudi razprave o Lukovem evangeliju. Moramo reči, da je zbudil s temi članki splošno pozornost. Po njegovi smrti je nič manj uspešno nadaljeval z razlago Lukovega evangelija dr. Mirko Gogala.

Tudi o trpljenju in njegovi problematiki naj bi bilo „Duhovno življenje“ v letu 1953 pisalo. Res sta izšla dva članka izpod peresa dr. Franca Gnidovca. Ostali pridejo na vrsto v letu 1954.

Dr. Odar je imenoval gori omenjeno vrsto člankov „teoretični“ del, to je tisti del, ki se ga nekateri boje, da je vedno pretežak. Pa je pretežak le za tiste, ki hočejo vse v dušku prebrati in člankov ne znajo premisliti.

Drugi del revije naj bi pa po besedah dr. Odarja služil vsem tistim, ki se

člankov z globljo vsebino izogibajo. Ta del je bil pester. Poleg literarnih prispevkov, ki so bili pa žal bolj redki (in to ne po krivdi uredništva) je prinašal like sodobnih svetnikov in svetnic (dr. Filip Žakelj), članke socialne vsebine (dr. Ivan Ahčin), stanovske članke za vzgojo v družini (dr. Rudolf Hanzelič), za fante in dekleta (dr. Vinko Brumen, prof. Pavel Slapar in Anton Iskra), ocene aktualnih filmov in knjig ter zanimiva poročila z doma in iz življenja med izseljenci.

Vsem, ki so sodelovali na ta ali oni način pri listu in tako pripomogli, da je bil zanimiv in cenjen povsod, kjer se je pojavil, iskren **„Bog plačaj!“**

Pred nami se razgrinja leto 1954. Kaj naj povemo za bodoče?

Leto 1954 je Marijino leto, saj katoliški svet obhaja stoletnico proglašitve resnice o Marijini brezmadežnosti. Zato bo ta dogodek vodilna misel novega letnika. Oblika bo ostala ista, ker se je izkazala praktična, obseg tudi, če ne bo nepredvidenih poviškov v tiskarni in upravi. Zunanost lista bo prirejena v skladu z marijanskim letom.

Stalni sodelavci bodo: prevzvišeni g. škof dr. Gregorij Rožman, ki bo kot letos pisal od časa do časa priložnostne misli, dr. Ignacij Lenček, ki bo imel na skrbi ideološke članke. V vsaki številki bosta dva članka o Mariji, eden poljuden, drugi dogmatične vsebine. Dr. Marijan Marolt bo redno pisal o slovenskih Marijinih božjih poteh. Dr. Mirko Gogala bo nadaljeval z razlago Lukovega evangelija. Naprosili smo tudi g. prof. Slaparja, da oriše v dvanajstih člankih velike žene Stare zaveze. Dr. France Gnidovec bo končal razpravo o problemu trpljenja, dr. Filip Žakelj pa nas bo še naprej seznanjal s svetniškimi osebnostmi, ki so nam vsem kažipot pravega krščanskega življenja. G. dr. Ahčina smo naprosili, da nas seznaja z velikimi katoliškimi osebnostmi v katoliškem svetu. Veliko pozornosti bomo skušali posvetiti tudi družinskim vprašanjem. G. dr. Hanzelič je že obljubil šest člankov, prav tako bo sodeloval g.

dr. Vinko Brumen. Stalno se bomo zanimali za socialne probleme in opozarjali na sodobne zmote.

Literarni del bomo napravili čim bolj pester. Ker je ta del prevzel gospod, ki zelo dobro obvlada to področje, vemo da bomo prihodnje leto brali marsikaj lepih in prvovrstnih literarnih stvaritev. Prinašali bomo tudi izvlečke iz aktualnih knjig in nadaljevali z objavljanjem moralno zdravih filmov. Samo po sebi se razume, da bosta zanimivi za gljavji „Od doma“ in „Med izseljenci“ tudi leta 1954 prinašali čim več informacij in novic.

Seveda ta kratki pregled še ne more podati prave slike o tem, kaj bo vse novi letnik „Duhovnega življenja“ nudil v letu 1954. Eno je gotovo: Vsakdo se bo v njem lahko duhovno okreпил in navdušil.

Le eno je potrebno: da se revija čim bolj razširi. Vsi ste letos opazili, da je „Duhovno življenje“ nehalo biti list samo za slovenske izseljence v Argentini. Postalo je verska revija za vse Slovence v izseljenstvu, pa tudi v zamejstvu sploh. Zato je „Duhovno življenje“ naš list, list vseh Slovencev, ki še katoliško in slovensko čutijo.

Radi bi list po straneh še povečali. Saj bi se dalo še toliko povedati in toliko tehtnih člankov mesece in mesece čaka na objavo, ker pri vsaki številki zmanjka prostora. Zato iskreno prosimo naročnike in bralce, da list ob vsaki priliki priporočajo in nam pridobivajo novih naročnikov. Vsaj 400 bi jih potrebovali, da bi lahko nemoteno izhajali vse leto. Naj ta naša prošnja ne ostane glas vpijočega v puščavi! Podpirati katoliški tisk je danes eno velikih dobrih del, ki ne bodo ostala brez božjega plačila!

Naj veljajo tudi za leto 1954 besede prelata dr. Odarja: „Sprejmimo „Duhovno življenje“ takšno, kakršno je po razvoju nastalo, in ga skušajmo v lju. bezni izboljšati. Naj ne bo v naših očeh najslabše že zaradi tega, ker je naše!“ (DŽ, XX. letnik, str. 421).

Uredniki „Duhovnega življenja“

GOSPOD PRIHAJA

ALOJZIJ KOŠMERLJ

Kakor bežen trenutek je minilo leto. Za leto dni smo se približali grobu in večnosti, ki se pomikata proti nam z nezadržljivimi koraki. Koliko naših bratov in sestra, doma in na tujem, je v tem letu dokončalo tek svojega življenja in odšlo tja, odkoder ni vrnitve! Ali kristjani gledamo mirno in polni zaupanja na svojo pot, ki se mora enkrat končati s smrtjo. Vdano govore naša srca s svetim Janezom Evangelistom, ki zaključuje svoje skrivnostno razodetje z vere in hrepenjenja polnim klicem: „Pridi, Gospod Jezus!“

Gospod prihaja vsako leto znova, aa, prihaja vsak dan. In bo prišel enkrat še v slavi in veličastvu ob koncu sveta, sodit žive in mrtve.

Advent je vsako leto tisti čas, ki nam govori o teh Gospodovih prihodih z živno, v srce segajočo besedo.

Apostolom in prvim kristjanom je bila misel na Gospodov prihod vodilna misel življenja. Sveti Pavel piše Titu, naj bo vse naše življenje „pričakovanje blaženega zaupanja in veličastnega prihoda velikega Boga in Zveličarja našega Jezusa Kristusa“ (2, 13). V verige ukovan v rimski ječi piše Timoteju, ljubljenu učenцу, o svoji bližnji smrti, ki jo imenuje čas svojega odhoda in svojo poslednjo daritev in poln zaupanja pravi: „Dobri boj sem dobojeval, tek dokončal, vero ohranil. Odslej mi je pripravljena krona pravice, ki mi jo bo dal oni dan Gospod, pravičnik sodnik; pa ne le meni, ampak tudi vsem, kateri ljubijo njegov prihod“ (II, 4, 6—8). Ljubiti Gospodov prihod pa pomeni: radovati se ga, hre-

peneti po njem, pripravljati se nanj z lepim, vernim življenjem, s čisto vestjo in s pobožnim srcem.

GOSPODOV PRIHOD V TELESU

Na Gospodov telesni prihod, ki se je izvršil v sveti božični noči v Betlehemu, misli sveta Cerkev v adventnem času najprej. S svojim bogoslužjem želi vzbuditi v nas globoka čustva hvaležnosti in ljubezni do Boga in Zveličarja našega, ki se nam o božiču razodeva usa njegova ljudomilost in milosrčnost (prim. Titu 3, 4).

Vsako leto znova nam kliče Cerkev v teh dneh v spomin neizmerno dobroto Kristusovega učlovečenja in rojstva.

Kaj bi bilo z nami, če bi Gospod ne bil prišel? O življenju človeštva pred Kristusovim rojstvom žalostno poje adventna pesem: Milo so ljudje vzdihovali, v grehah in temi ječali — Bog je bil zemljo preklel, greh ljudem nebesa vzel. In vendar je v to žalost svetila velika luč — obljuba Odrašenika, dana že prvim staršem v raju. Kaj bi pa bil človeški rod brez te obljube, brez Odrašenika? Strah je samo misliti na to možnost. Svetemu Avguštinu se je stiskalo srce v grozi, ko je premišljeval o človeškem rodu, zapisanemu pogubi. Nobena luč bi ne svetila ljudem na pot življenja. Življenje bi ne bilo vredno življenja. Skozi brezupno trpljenje bi šlo človeštvo v večno temo. Ves prevzet te misli kliče svetnik: „Nič bi nam ne koristilo roditi se na ta svet, ako bi nam ne bilo unaprej koristilo odrešenje.“

Kako lepo pa je zdaj biti človek, ko

na vse naše trpljenje sije mila luč Gospodovega prihoda. Betlehemske zvezde nam govorijo vsako leto znova o svetih nebesih, ki so se po Jezusovem zasluženju spet odprla za vse ljudi, ki so blage volje. Življenje ima zdaj svojo neizmerno vrednost, svoj večni smisel. Polni neomajnega zaupanja lahko govorimo s svetim Pavlom: „Vemo, komu verujemo in smo prepričani, da more Gospod zaklad naših dobrih del in našega bogoudanega trpljenja ohraniti za veliki dan plačila“ (prim. II Tim 1, 12).

Med neizmerno množico ljudi, ki živijo na zemlji in so po Gospodu Jezusu vsi odrešeni, „saj je On dal samega sebe v odkupnino za vse“ (I Tim 2, 6), jih je razmeroma malo, ki bodo mislili v adventu in za božič na čudovito skrivnost odrešenja. Nanj, „ki je radi nas ubog postal, da bi bil bogat, da bi mi po njegovem ubožtvu obogateli“ (II Kor 8, 9). Bodimo mi med tistimi zvestimi, ki se bodo božjemu Zveličarju tudi v tem letu zopet hvaležne izkazali z gorečo ljubeznijo in stanovitnostjo, kakor nas tako lepo uči sveti Pavel: „Da bi živeli vredni Gospoda in mu bili popolnoma všeč, da bi donašali sad usakršnega dobrega dela in rasti in spoznanju božjem, se utrjevali za usakršno potrpljenje in stanovitnost in z veseljem zahvaljevali Očeta, ki nas je usposobil za delež pri dediščini v svetlobi; zakaj otel nas je iz oblasti teme in prestavil v kraljestvo svojega preljubega Sina, v katerem imamo odrešenje, odpusčenje grehov“ (Kol 1, 10—14).

GOSPODOV PRIHOD V MILOSTI

Advent ni le čas priprave na zunanje praznovanje Gospodovega rojstva o božiču, ampak bodi po želji svete Cerkve vsem kristjanom tudi čas duhovne priprave na Gospodov milostni prihod v naša srca. Že zgoraj navedeni opomin svetega Pavla nam o tem govori, čudo-

vito lepo pa to misel izražajo tudi cerkvene molitve, ki je Cerkev v njih vsa obrnjena h Kristusu kot vnovič prihajajočemu na svet z neizmernim bogastvom svojega usmiljenja in odrešenja.

V uvodnem slavospjevu duhovniških dnevnih nam kliče Cerkev prvi dve adventni nedelji: „Kralja in Gospoda, ki prihaja, pridite, molimo!“ V zadnjih dneh nedeljah se to hrepeneče pričakovanje stopnjuje: „Blizu je že Gospod, pridite, molimo!“ Na božični bedenji dan hrepeneje prikipi do viška: „Danes boste zvedeli, da bo prišel Gospod in jutri boste videli njegovo slavo.“ V božični noči sami pa se to hrepeneje Cerkve prelije v radostno gotovost nad Kristusovim rojstvom: „Kristus se nam je rodil, pridite, molimo!“

Tako je adventno bogoslužje Cerkve vse polno resničnega skrivnostnega doživljanja Gospodovega prihoda in duhovne priprave nanj. K tej duhovni pripravi resnoba. V berilu prve adventne nedelje in obnovi nas sveta Cerkev kliče z vso nam podaja cel spored te duhovne obnove, povzet iz pisma sv. Pavla Rimljanom (13. pogl.): „Bratje, ura je že, da od spanja ustanemo... Odložimo dela teme in si nadenimo orožje svetlobe. Kakor podnevi pošteno hodimo, ne v požešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v prepiru in nevoščljivosti, ampak nadenite si Gospoda Jezusa Kristusa.“ So to besede, ki so nekoč svetega Avguština zadržile v njegovem v pravičnosti in svetosti. Tudi nam so spanju, da se je oalčil za novo življenje brane v opomin, da očistimo svoje duše vse hudobije v dobri, iskreni adventni spovedi in si nadenemo Gospoda Jezusa v pobožnem svetem obhajilu. Tako bo pripravljena prihajajočemu Zveličarju pot v naša srca in bodo izraunane njegove stese, kakor nam v evangeliju četrte adventne nedelje naroča sveti Janez Krstnik: „Vsaka dolina naj se izpol-

ni in vsak hrib in grič naj se zniža in kar je krivo bodi ravno, in kar je hrapavo naj postane gladka pot . . ." (Lk 3).

Morda bo kdo ob vsem tem dejal: Kako je le to, da sveta Cerkev vsako leto tako važnost polaga na božični prihod Gospodov in ga doživlja v svojem bogoslužju, kakor da bi se resnično ponovil med nami? Ali ni Gospod s svojo milostjo že v naših srcih, če živimo brez smrtnega greha? Ali ne trka skrivnostno na vrata naših duš vsak dan, kakor sam tako lepo pove v Skrivnostnem razočanju (3, 20): „Glej, stojim pri vratih in trkam. Če kdo sliši moj glas in mi vrata odpre, bom vstopil k njemu in bom večerjal z njim in on z menoj" — to se pravi: kdor bo poslušal glas moje milosti, bo deležen moje ljubezni? In končno, ali ne prihaja vsak dan skrivnostno na naše oltarje in v svetem obhajilu in srca svojih vernikov?

Vse to je resnično; vendar ni nič manj resnično, da prihaja Gospod vsak advent s posebnim obiljem svojih milosti in nebeških darov. So vsako leto gotovi dnevi in časi, o katerih velja beseda sv. Pavla Korinčanom (II, 6, 12): „Glejte, zdaj je čas milosti, glejte, zdaj je dan rešitve." Vsako leto se sv. Cerkev, Kristusova nevesta, slovesno, javno, službeno pripravlja v adventu na njegov prihod in Gospod prihaja k njej pravtako na slovesen, izreden način. Kar delamo v imenu Cerkve in združeni z njo, ima v božjih očeh vedno večjo veljavo, kot to, kar storimo po zasebni pobudi. Zato je advent bil in ostane od Boga določeni posebni in izredni čas Kristusovega milosti polnega prihoda v sveto Cerkev in v duše njenih vernikov.

GOSPODOV PRIHOD OB SODBI

To bo poslednji prihod Gospodov na ta svet, kakor ga je sam napovedal in nam ga Cerkev pred oči postavlja v evangeliju prve adventne nedelje (Lk

21): „Znamenja bodo na soncu in luni in zvezdah in na zemlji bo med narodi stiska in zmeda zaradi šumenja morja in valov. In ljudje bodo koprnili od strahu in pričakovanja tega, kar pride nad ves svet; zakaj nebeske moči se bodo majale. In takrat bodo videli Sina človekovega priti na oblaku z veliko močjo in slavo . . ."

Je ta zadnji prihod Gospodov v tesni zvezi z njegovim prvim in drugim prihodom. Vse zavisi končno od tega, da bo vsak od nas dobro pripravljen dočakal ta poslednji prihod Gospodov k sodbi. To pa smemo z vso gotovostjo upati, če bomo izrabili adventni čas kot duhovno pripravo na ljubeznjivi praznik Gospodovega prihoda v telesu in na njegov skrivnostni prihod v milosti.

Za dan in uro Gospodovega poslednjega prihoda k sodbi nihče ne ve: „Za tisti dan in uro pa ne ve nihče, niti angeli v nebesih, ampak le moj oče. Čujte torej, ker ne veste, katero uro pride vaš Gospod . . . Bodite pripravljeni, zakaj ob uri, ko ne mislite, bo prišel Sin človekov . . . Kakor namreč blisk pride od vzhoda in posveti do zahoda, tako bo tudi s prihodom Sinu človekovega" (Mt 24). — To so besede samega Gospoda o njegovem končnem prihodu k sodbi. Iz njih moremo spoznati, kako prazna so ugibanja in napovedi nespamentih ljudi o koncu sveta. Eno je iz vsega gotovo: Prihod Gospodov k sodbi bo nenaden, nepričakovan, kakor blisk na nebu. Večina človeštva ga kljub vsem znamenjem ne bo pričakovala, ampak bo živela do konca tjavendan.

Predigra tega zadnjega Gospodovega prihoda pa bo za slehernega od nas naša zadnja ura. Tudi glede nje ne vemo, ne kdaj ne kje ne kako bo prišla. Odtod ponovni Gospodov opomin: „Čujte torej, ker ne veste ne dneva ne ure" (Mt 25, 13).

Vse to nam odkriva globoki pomen ad-

ventnega časa, ki nam vsako leto znova kliče: Gospod prihaja, pripravite mu pot! Z živo vero vanj, polni zaupanja v njegovo moč in ljubezen gremo lahko v mirnim srcem skozi vse preizkušnje in nevarnosti. Gospod svojih zvestih ne bo nikoli zapustil, ne zavrget. In ko se bo približal konec našega romanja, bojevanja in trpljenja, bomo lahko polni zaupanja pričakali ta poslednji Gospodov prihod, po besedi svetega Luka, ki svoj evangelij o koncu sveta končuje s čudovitim klicem: „Ko se bo to začelo goditi, dvignite glave in se ozrite kvišku, zakaj vaše odrešenje se približuje“ (Lk 21).

* * *

Bratje in sestre! Ko zaključujem te vrstice, pisane vam vsem, ki se trudite in borite v svetu, v tolažbo in vzpodbudo, mi vhajajo misli nazaj v ljuba otroška leta v domovini. Starejši se boste spominjali z menoj, kako smo nekdanj v adventu obhajali zornice. Sneg je navadno pokrival zemljo in mrzlo škripal pod nogami, ko smo v zgodnjem jutru hiteli v župno cerkev. Šla je vsak dan vsa družina, le najmlajši so ostali doma s svojim varuhom. Truma za trumo je prihajala iz daljnih vasi in samotnih domov ob luči bakelj, ki so skrivnostno plapolaje razsvetljevale snežno pot. Od farnega stolpa pa se je slišalo vabljenje adventnih zvonov, ki so klicali tako iskreno, da se njih glasu ni dalo ustavljati. V cerkvi so naši duhovni pastirji čakali v spovednicah najmanj od 5 dalje. Okrog spovednic pa so se drenjali v gostih vrstah moški in ženske, stari in mladi. Vsak se je želel očistiti v zakramentu svete pokore in pripraviti dušo za sveti božični praznik. Adventna spoved in sveto obhajilo sta bila vsem tako sveta kot velikonočna.

Ko se je začela ob 6 zorična maša, je zablestel v luči veliki oltar. Nad oltarjem pa je sijala podoba Marije brezma-

dežne, zgodnje danice adventnih juter. Kako milo nas je gledala ljuba nebeška Mati s svojega vzvišenega prostora, kako veselo je počivalo njeno materinsko oko na njenih otrokih, ki so prihajali k njej in k daritvi njenega Sina kljub snegu in mrazu in dolgi, težki poti. Kako potolažena je bila v svojem srcu, ko je gledala dolge vrste spovedencev in obhajancev ter poslušala in spremljala njih molitev in pesem.

Zdaj je vse to minilo. Noč brezbožnega nasilja zagrinja domovino in duši njen zalet k betlehemskim zvezdam. Nas pa v tujem svetu teži breme novega, nevajenega, često tako trdega in neprijaznega okolja in življenja.

Ali — Marija je in ostane z nami. S trpečim vernim narodom doma in z nami, raztresenimi po svetu. Kakor nekdanj, tako danes, tako zmeraj: V srcu Marije usakomur sije milost in božja pomoč.

V letošnjem adventu jo bomo zrl v posebnem sijaju in hodili k njej s posebnim zaupanjem: Sto let se dopolnjuje, odkar je bila proglašena verska resnica o njenem brezmadežnem spočetju. Pred 8. decembrom leta 1954 bo slavila sveta Cerkev Marijino sveto leto. Marijino Srce bo to leto na široko odprto za vse, bogastvo milosti, ki ji bo po Bogu položeno v roke, bo izredno. Z brezmejnimi zaupanjem se bomo zato obračali k njej in jo prosili usmiljenja zase, za svoje drage, žive in mrtve, za narod svoj in domovino, za sveto Cerkev, za ves svet — v živi veri, da je v njenih rokah usoda vseh.

Če pa bi se božji sklepi glede končnega pomirjenja sveta še ne bili dopolnili, bo vsakdo, ki z Marijo hodi za Jezusom, le vedel, da se mu ni treba bati ničesar in nikogar. Ob roki nebeške Matere pojde varno naša pot skozi vse težave in nevarnosti tja gori, kjer zvezdice božje migljajo lepo... Tam se bo enkrat za večno umirilo in potolažilo naše srce.

PISMO IZ DOMOVINE

V domovini pred božičem 1953

Dragi brat ki Te ne poznam!

Vprašuješ, če je pri nas zima in če je že belo? Če so gozdovi že omahnili v zimsko spanje? Ali morda še poslušamo zgodbe o junakih; zgodbe, ki nam jih pripoveduje babica ob peči?

Prijatelj moj, dvomno pišeš! Ali sneg, ali belina... zgodbe, pozaba, junaki... bodočnost!

Veš, da se jaz bojim snega, lepega belega, onega tihega, mehkega, snega. Že šesto zimo je njegova bela odeja pokrila našo domovino. O, da le ne bi pokrila, nam in tudi vam, spominov — onih težkih, krvavih, a vendar spominov za življenje.

Zjutraj, ko sem šel v tovarno, je bila nje streha vsa bela, kot svilen obleke prvoobhajank. Ko sem se opoldne vračal domov, mi je pogled obstal na isti strehi: sivina, saje... Vzbudila se mi je misel, misel apostola. — Poznam nje, ki so šli ob jutru delavskega življenja z belo dušo v tovarno, a danes so že izgubljeni. — Mislim, molim, premišljujem usodo, našo in vašo, predvarjam slovensko bodočnost in čutim, da zamolčati pred Teboj ne smem, kar pred drugimi v srce zaklepam.

Maj, oni maj! Sad, ki ga je tedaj vzcevalo drevo v petih letih rodilo, je bridek. Kot lesnika, ki ti skremži obraz in vsa usta povleče skupaj, da jo razočaran vrže daleč proč. Sad spoznanja slabega, hudobije in zla. Sovražnik je zasejal ljulko, a ne skrivaj in mnogo več kot stoji v svetem pismu. Sprevrigel je red in plevel goji, pa pšenico ruje. Podrobnosti pripovedovati ni mogoče, jih je preveč. Prilike doma vsaj v obrisih poznaš: nasprotniki so s svoje strani mojstrsko izrabili položaj.

In naše ljudstvo? Starejši otopevajo

— pogrebei, ki stare čase hvalijo in sedanjost puščajo v nemar. Mlajši se drže še dokaj krepko, a so zato najhujše prizadeti. Mladina — moli, moli, moli zanjo! Zastrupili so nam jo, zastrupili studenec, ki naj bi narodu krepčila dajal!

Versko življenje peša. Mnogi niso spoznali časa božjega obiskanja. Bog nam je poslal križ, a malo jih je, ki se ga oklenejo brez godrnjanja. Manjka prave gorečnosti in vsaj težnje po svetosti. Vsi tožimo po nekdanjih časih, ko smo sedeli ob polnih loncih, a malo komu se hoče potovati skozi puščavo proti obljubljeni deželi — proti nebesom.

Če naj se ta slika ohrani za bodočnost, kakorkoli jo obrneš, kakorkoli jo osvetliš, kamorkoli postaviš, povsod in vedno bo iz nje vela razrvanost, žalost. Naj se položaj spremeni: nivo je že padel, posledice ne bodo nikdar same od sebe splahnele. Treba bo trdega dela, vztrajnega in novega, ognjevitiga...!

Prijatelj, tu bi se rad ustavil. Nočem z lepimi besedami resnice ovirati, odkrito povem: Na Tebe upam, na vas upamo, kadar v to delo obrnem pogled. Se Ti tega kdaj spomniš? Ne misli, da če nas loči razdalja stotin in tisoč milj, da lahko začneš živeti le sebi in pozabljati narod. Ne! Delati morava Ti in jaz. Zdaj sva še oba mlada, zdaj je čas, da zagrabiva. Saj vendar... ne, da bi se ustrašil dela in si življenja brez križev iskal?... Oh, kaj mi pride v glavo! Kaj ne, da se vrneš in z nami poprimeš, ki Te čakamo!

Ne vidim daleč čez obzorje, a to se mi vendarle zdi, da bo najtežje tiste ruševine popraviti, ki jih je komunizem nagrmadil. Korenjaku, ki se tega dela loti, je treba temeljite priprave. Tu v pripravi že delamo; žal, je ovir toliko, da večkrat pohaja potrpežljivost. Kar z neko zavistjo gledamo za vami. Dobri

Bog vas mora silno rad imeti, da vam toliko dobrot izkazuje. Ali se zavedate svojega privilegija? Ni vas božja volja slučajno zavedla v tujino, na begunsko pot! — Nam tu je jasno, da niste v begunstvu samo zato, ker se ne morete vrniti. Bog je imel drugačne načrte z vami.

Družine so celice, iz katerih je sestavljen narod. Če so družine svete, je narod svet. Tako je bilo pri nas nekdaj; danes ni več. Kakor sem Ti že rekel, stari še držijo — za silo. Učijo doma otroke sklepati roke in z njimi delati sveti križ. A ni uspeha! Šola podira: sklenjene roke se stisnejo v pest; drobni prstki, ki so doma risali na čelo križ, mažejo v zvezke srp in kladivo. Saj veš, okolje ima moč. Ko ti doraščejo in ustvarijo družine, bodo li učili svoje otroke moliti? Ne, saj sami znali ne bodo in tudi hoteli ne bodo znati. So le slutnje o bodočnosti, a zdi se mi, da se že uresničujejo. In narod...?

Kvas v testu naredi čudež. A kje naj dobi narod kvasu za svojo novo rast? Glej božjo previdnost! Bog je kakor naša mati. Od kvasu je vedno dela nekaj na stran, da je imela za prihodnjo peko. Zdi se mi, da je ljubi Bog dal od nekdanjega kvasu tudi nekaj na stran. — Vas! — Najboljše slovenske družine in poedince. Ti naj ohranjajo kvas vere, ki ga bodo morda njih otroci ponesli v brezverno domovino. Ali si kaj misliš na to?

A kvas se rad pokvari, če ni na pravem kraju hranjen. Oprosti predrznemu vprašanju in previdni misli. Včasih slišimo domov novice, da se kvas kvari. Da, celo ona najboljša mladina, ki je vihtela meč za sveto vero, popušča. Kaj je? Ali komunizem sega do vas s svojo roko? Mislim včasih tudi na to. Spomnim se tudi na resnico: bogat narod ni veren narod — poln želodec ne daje rad časti Bogu. Kaj je to? Materializem je včasih nevarnejši kot komunizem. Sicer sta pa brata: eden kričoč in garač, drugi udobnež. Sam to dobro veš; poslušaj duhovnike in papeža, pa ne boš zašel!

Pa še nečesa ne smem preiti: glavne-

Dobrih dvesto let je na Slovenskem navada, da si vsaka krščanska družina za božič postavi jaslice. Staro slovensko izročilo je, da se priprave za jaslice prično že z adventom. Najprimernejše mesto za jaslice je v kotu nad družinsko mizo. Tak „kot“ si lahko omislimo tudi v tujini v naših novih hišah in stanovanjih. „Bogkov kot“ je najlepša oblika hišnega oltarčka. V božičnem času postavimo vanj jaslice in potrudimo se, da bomo postavili čim lepše!

ga, najglobljeja in najlepšega kar je v človeku. Skrbi za svetost.

Tudi sam sem bil v Tvojih letih in veliko se je takrat govorilo o svetosti. Bil sem uverjen in prepričan o tem — tako se mi je dozdevalo. Pa dokler niso

prišla leta strahot, nisem občutil. Ko sem občutil, sem spoznal, da prej nisem bil prepričan. Svetost je božji dar in zato je treba prositi zanjo. Milost je. In prav v tej svetosti ima naš apolat svoj začetek in svoj cilj. Brez nje ni pravega apostola, da celo katoličana ne.

Izkoplji grob v živo skalo, kakor ga je Arimatejec Jezusu. Izkleši ga iz sebe sebi in boš svet. Sam zase? Ne! V tovarštvu in s Kristusom. On bo naredil apostole, kakršnih je treba za sedanje in bodoče okolje. Tovarišev Jezusovih. Poedinec ne more nič proti sedanjemu zlu, razen, da moli, trpi in vztraja. Mi to že skušamo. Mi dosti več ne moremo rešiti; vsaj pot bi radi ohranili. Vi pa morete in ker ste „sol“ raztresena med brate, zato ohranjujte naše begunstvo: družine, posameznike, da se ne pokvari vse, sicer bo prihodnja nesreča hujša od sedanje.

„A kaj če se sol spridi, s čim se bo popravila?“ (Lk 15, 34) ... Ta Kristusov opomin dobrim mi je dal veliko misliti zadnje tedne in zato sem sklenil, ker sem bil v pravem strahu, da Ti tudi to napišem. Bojim se za vas! Nekaj pravijo, da popuščate. Kdo? Kje? Za božjo voljo, ne, nikar, nikoli ne! Še misel na to naj izgine iz vaših glav. Na vas še upamo in to nam daje pogum, da vztrajamo. Vsaj upanja nam ne odrecite, če nas še kaj ljubite! — Saj ni mogoče, saj ste vendar naše gore list. Sinovi naroda, ki je po vsem svetu znan po svoji zvestobi Cerkvi in papežu. — Mi tu računamo na vas in bomo računali in upali, da se vrnejo prav iz vaših vrst delavci — svetniki, samski in očetje novih družin, ki bodo zopet prižgali vero v naših pogašenih ognjiščih. Pridite vi vsi iz: Anglije, Avstralije, Avstrije, Argentine, Ekvadorja, Italije, Kanade, Nemčije, Združenih držav in drugod, domovina vas čaka. Kristus želi z vami ramo ob ramo stopati za plugom, ki bo oral prašne brazde izsušene slovenske zemlje.

Prijatelj, brat! Dopisal sem, a najhujšega ne dotaknil... Če vas ne bo, ... če Tebe ne bo...

Če prideš, pridi svet, delaven, ki Te ne bodo razmere presenetile. Če Bog ukrene drugače — lepo Ga prosiva in še Marijo, da bi me — potem Te hočem prositi: Ne pozabi, da si Slovenec, ko boš po tujem pridobival brate za Kristusa. Naj Te misel na mistično telo Kristusovo spremlja; s svojo molitvijo boš prosil za nas, s svojim zgledom nas pred svetom branil in nas dvigal s svojo svetostjo. Vsaka Tvoja molitev, vsako Tvoje dobro delo vsem udom moči pri naša — a bližnjim najprej.

Prijatelj, ki Te ne poznam in si mi na tujem brat postal, zbogom in k svidenju. Moje srce je polno navdušenja in vneme. Veselim se Tvojega prihoda, molim za Tvojo svetost, čakam Tvojih razgledov, hrepenim po Tvojem navdušenju, upam na Tvojo pomoč. Mlada sva in z Jezusom bova vse zmogla!

Tedaj pa le padaj sneg, pokrij dobro grudo, ki jo je dolgo le kri prepajala, nasuj beline v breg, čez bajto in mlin ob jezu.

Takrat bom podoben bojazni zamenjal z veselo, spokojno: Čistih src može gredo z bakljami skozi snegove k polnočnici. Resnici svetijo in marnajo v brade... mir, mir je zopet na zemlji in v dušah.

Veliko bi Ti imel pisati, Te vprašati in Ti zaupati, pa bi se dalo med štirimi očmi bolj naravnost pomeniti. Kako Ti je? Si srečen? Zadovoljen? Je mrzlo pri vas? Imaš svojo sobo? Je celo vroče morda? Si na deželi, morda celo v hlevcu; ali pa v velemestu? Če si v velemestu, Ti ne zavidam. Tam nimaš lahkega življenja. Velemesto je res kakor deroča reka, ki potegne s seboj prav vse, kar ni zares močno. Bodí močan! Nič Ti naj ne upihne luči, ki jo nosiš v svojem srcu. V viharju se drevje okrepi!

To pismo pa naj blagoslovi božje Dete, da bi ga tudi Ti sprejel kot ljub pozdrav od svojega brata iz domovine in da bi tako bilo res, kar si med seboj voščimo:

Vesel božič in srečno novo leto!

Tvoj

Ivan

PODOBA KRISTUSOVA

DR. IGNACIJ LENČEK

Dokler se v nas ne upodobi Kristus.

Gal 4, 4

1.

Pravijo, da današnji svet nima več nobenih idealov, vzorov. Je to res?

Menim, da je treba dobro razlikovati, da ne bo nespornostljiva.

Najprej je danes gotovo mnogo ljudi, ki ne teže za nekim idealom zavestno, t. j. niso si ga premišljeno izbrali, ne prizadevajo se zavestno, da bi ga dosegali, pač pa se nezavestno, nekako nagonsko ženejo za njim; rekel bi: slepo, brez pravega premisleka, pogosto celo nevede.

Drugo razlikovanje se mi vidi še bolj važno: mnogi slede, zavestno ali nezavestno idealom, vzorom, ki ne zaslužijo tega imena. So ali preveč ali skromno postavljeni, preveč enostranski in premalo splošni, pogosto pa krivi, zmotni, slabi. To pa utegne biti hujše, kakor če ne bi imeli nobenih.

Res pa je, da je malo ljudi, ki bi se zavestno, namerno, vneto in netrudljivo prizadevali dosegati ideal, ki bi bil vreden človeka, ali bolje: vreden otroka božjega, ki bi mu resnično dvignil um in srce ter oblikoval celotno življenje v pravem duhu in smislu.

2.

Da se bomo bolje umeli, pogledjmo na kratko, kaj umemo z besedo ideal, vzor.

Včasih pravimo: „je idealen oče“, „ta je zares idealen uradnik“, „ta vila ima idealno lego“. Kaj mislimo s tem? Gotovo nekaj popolnega, dovršenega.

Idealni uradnik je n. pr. tisti, ki je povsem takšen, kakršen naj uradnik je; vešč, spreten, vesten, točen, pošten, priazen itd. Torej takšen, ki zares v neki polni meri odgovarja zamisli uradnika, ali, kakor pravimo tudi: ideji uradnika. Ta ideja, zamisel, kaj in kakšen naj je uradnik, je ideal, vzor; če se mu uradnik močno približa, pravimo, da je idealen. Podobno velja o legi vile: idealna je, to je: prav takšna, kakor sem si jo zamislil, o nji sanjal, jo zalelel, ki čisto odgovarja moji ideji.

Omenjeni ideali zajamejo le eno področje človekovega življenja. V naših primerih le poklicno področje. Kot uradnik je idealen, ni pa s tem idealen tudi že kot človek. More biti kdo n. pr. sijajen profesor, nogometaš, trgovec, urar, pa obenem v življenju, kot človek, malo ali nič vreden. Ne uresničuje splošno-človeškega ideala. Tak ideal je celotna zamisel o človeku, kakršen naj je, da je zares v polnem pomenu in v polni meri človek, popolen, dovršen kot človek: npravna osebnost v mišljenju in življenju. Splošno-človeški ideal je potakem zamisel o človeku, ideja o človeku, ki stoji pred duhovnimi očmi posrednika kot vzor, ki ga zajame, prevzame, navduši, tako da hoče to idejo v sebi uresničiti, utelesiti, izraziti.

Zamisli o človeku pa je več, kakor in ker je več različnih in nasprotujočih si svetovnih nazorov. Ker je resnica le ena,

zato je le ena teh zamisli pravilna, druge pa so nujno vsaj delno zmotne. Pravilna j le tista zamisel, ki res odgovarja polno človeški naravi. Ker pa je ta od Boga ustvarjena in zamišljena, je pravilna zamisel tista, ki se krije z božjo zamisljo o človeku. Dejansko je božja ideja o človeku le ta, da je nadnaravna podoba božja, otrok božji. To vemo le iz božjega razodetja. Zato more biti dokončno in polno pravilen le en človeški ideal: ideal človeka, kakor ga uči krščanstvo v Cerkvi. Vsi drugi ideali so več ali manj zmotni, zato nujno vodijo v izoblikovanje napačne podobe človeka.

Ideal pa nam more pomeniti še nekaj več. Ne več neke zamisli, neke abstraktne ideje, marveč neko osebo, nekega konkretnega človeka, ki je to idejo, zamisel o človeku v življenju na popoln način uresničil. Ideja človeka je našla v njem svoj popoln izraz, konkretno podobo. Tisto, kar nas prevzame, navduši, ni več nekaj, marveč nekdo.

Gotovo je, da ima tak konkreten osebni ideal več prednosti pred le misljenim, pred abstraktno idejo in zamisljo.

Najprej je tak ideal konkretna živa podoba tega, kar naj postanem. Takšna živa podoba, oseba, nas vse bolj zajame, nam bolj živo stopi pred oči. Saj vemo n. pr., kaj je srčna dobrota, a bolj vemo in jo bolj živo občutimo, če vidimo človeka, ki je zares in popolno dober, če jo doživimo. Isto velja o vseh drugih krepostih. Bolj nam gre do srca; lažje je vzljubiti takega človeka, kot pa abstraktno, neživo idejo. Ideja zajame le bolj um, oseba pa celotno osebo. Besede — in lahko dodamo: in misli — mikajo, vzgledi pa vlečejo.

Dalje nam ideal pokaže, da je idejo mogoče uresničiti, pa tudi, kako jo moremo uresničiti. Ne uči le popolnosti, marveč tudi pot do nje. Ideja je nekaj

splošnega, osebni ideal pa nam kaže, kako jo je treba v danih konkretnih življenjskih okoliščinah, vključno težavam, ostvariti, zaživeti. Biti hočem ponižen; moj vzor mi pokaže, kje, kdaj, kako naj ravnam, da bom res ponižen.

Ideal končno poenostavi naše težnje po popolnem človeku, ga usmerja ne več v sto stvari, marveč le v eno: slediti vzoru. Vsa teorija se združi v eno formulo: ideal. Kakor je v eni zdravilni kroglici koncentriranih veliko življenjskih energij, tako so v idealu združene vse kreposti v eno živo podobo, ki se vanjo oziramo in po nji ravnamo. Posnemamo ideal. To ni isto kot: kopiramo. Saj je oseba, ki mi je vzor, živel morda v čisto drugih časih, okoliščinah, poklicu, kakor jaz. Gre za njegovo notranje zadržanje predvsem, za miselnost, za duha, ki je vse njegovo življenje preveval, in ta duh je, ki z njim svoje osebno življenje prekvajamo. Postajamo takšni, kakršen je bil ideal, ne pa, kar je bil.

Na tak osebni, živ in popoln ideal človeka mislimo v teh vrsticah. Je pa tak ideal možen? Je bil sploh kdaj ostvarjen? Vsaj enkrat: v Jezusu Kristusu.

3.

Ozrimo se na „ideale“ današnjega človeštva. Morda bi jih mogli razdeliti v tri skupine.

Prva skupina se mi zdi najbolj številna. Vanjo bi postavil maso plitvih ljudi, ki ni sicer brez idealov, a je brez resničnih, visokih idealov. Tako so eni zavzeti za filmskega igralca ali igralko; drugi se navdušujejo za nekega nogometnega igralca ali športnika, sploh; spet drugim je ideal bogataš, ki se je iz nič povzpел do petičnega mogotca; tretji „obožujejo“, vsi zaljubljeni, ljubljeno osebo, itd. Včasih so jim takšni ljudje res le vzori na tistem področju, kjer se resnično odlikujejo, n. pr. v

športu, v gospodarski spretnosti. V tem ne bi bilo še nič slabega, le da bi imeli **poleg tega še svoj splošno-življenjski ideal**, ob katerem bi oblikovali svojo **nravno in religiozno osebnost**. A pogosto opazamo, da postanejo take osebe, nevede morda, vzori za celotno življenje: posnemajo jih v modi, v nazorih, v govorjenju in obnašanju, v njih ravnanju in življenju. Njih sodba je zanje merodajna; njih podoba jim je merilo, ki po njem presojaajo sebe in druge. Takšni bi radi postali.

Odveč je omenjati, da so takšni ideali skoro vedno revni in plitvi; zelo pogosto so krivi in zmotni, ki ne vodijo kvišku, marveč nizdol; nikoli pa niso vzori, ki bi bili vredni otroka božjega. So spričevalo notranje praznine in revščine slepega posnemanja in večkrat **nravnega propadanja**. Ubiijejo smisel za visoke, duhovne ideale, ki edini to ime zasluđujo.

Druge vrste so ideali, ki vsebujejo nekaj več: nek življenjski **nauk**, **nazor**, ki ga ta ali oni moderni prerok predstavlja in uči, čigar nosilec, utelešenje je. Navedel bom le en primer iz sodobne Francije. Mladega pisatelja in filozofa Alberta Camusa (rojen 1913) so vprašali, kateri so preroki današnje Francije. Odgovoril je: „Marx, Sartre in Kristus. In v tem vrstnem redu.“ Torej Kristus na tretjem, zadnjem mestu. Pred njim Marx, materialist in oče komunizma; pred njim eksistencialist Sartre, ki načelno zatruje brezboštvo in čigar vsa dela je Cerkev 30. oktobra 1948 postavila na indeks. Morda bi ob Sartra mogli postaviti Camusa samega, saj je veljal leta 1951 za —! po A. Gideu — najbolj branega pisatelja v Franciji. Njegov roman „kuga“ (La peste) je v 4 letih dosegel nad 200 naklad. Kakšni so junaki njegovih romanov, si moremo predstavljati, če pomislimo, da v svojem brezboštvu morda še

prekaša Sartrea. Zanj je vse nesmiselno, absurdno. „Obstoji v resnici le en resen filozofski problem: samomor.“ „Jaz nimam ničesar opraviti z nesmrtnostjo, z večnostjo. Na koncu vsega stoji smrt. A tudi to moramo premagati, s prezirom namreč.“

V takšnih junakih, idejah, naukih išče pogosto moderni človek svoje vzore, svoje prepričanje, svojo „življenjsko modrost“. To so preroki današnjega časa, ki naj vodijo človeštvo! Kam?

Črna je ta slika; veliko da misliti in resno nevarnost pomeni. Vendar ni edina. Ob njej se nam pokaže druga, svetla in topla: slika zdravega, krepkega rodu, ki mu je **Kristus življenjski ideal**. Njegov nauk je temu rodu življenjska modrost, njegova osebnost pa vzor, ki se ga oklepa z umom in srcem, si prizadeva doumeti njegovo notranje bogastvo, mu slediti in ga vedno bolj dosegati.

Ta ideal stoji trdno in neomajno že skoro 2.000 let. Večno mlada je njegova **privlačna moč**; neizrčrpno, nadčasovno in nadnarodno je njegovo bogastvo, ki so iz njega črpale vsa stoletja svetniške osebnosti vseh narodov in časov: učeni in preprosti, bogati in revni, mladi in stari. Našli so v njem smisel življenja, mir in notranjo srečo. Današnji novi ideali pa so kakor muhe enodnevnic, kakor poljske cvetlice, ki danes so in jutri ovenejo, ki z blestom svojega duhovičenja in krepkega izraza zavajajo zbegano in razrvano človeštvo v praznoto, nesmisel, zmoto in tako v obup in pogubo.

In čim bolj begajo svet zmotni ideali, z večjo vnemo skuša ta rod prodreti v skrivnost Kristusove osebe in jo v sebi ostvariti. Zaupa trdno v njeno **odrešilno moč**. V sebi hoče upodobiti čim popolnejše ta vzor, da bi ljudje ob moči in lepoti žive Kristusove podobe v resnicah kristjanih, našli Kristusa samega.

Pripadamo temu rodu?

Da je Jezus nedosegljiv vzor za človeštvo so priznavali tudi tisti, ki so videli v njem le zgolj človeka. „Je naj-vzvišenejši človek, kar jih je kdaj živel na zemlji. Nima enakega v zgodovini človeštva“ (Strauss). „V njem je zgoščeno vse, kar je dobrega in plemenitega v naši naravi“ (Renán). „Kristus je vzor vseh ljudi“ (Goethe).

Vse drugače se zavedamo tega krist-jani, ki vemo, da „biva v njem vsa pol-nost božanstva“. On ni le dvignjen k Bogu, marveč je Bog. Bog in človek obenem, v enem. Njegovo življenje na zemlji ni bilo le življenje po božji za-misli in volji, marveč življenje Boga, ki je postal človek. On sam, Bog, je živel človeško življenje. Bog sam je ustvaril, živel božjo zamisel o človeku. Ni mogoče misliti višje in popolnejše ostva-ritve. Po bistvu Bog je s tem pokazal, kakšen naj bo človek, ki je božji po mi-losti, dvignjen na božjo raven. Sin Božji je pokazal pot otroku božjemu. Ni mogoče misliti popolnejšega ideala kot je v Kristusu. On je „edini veljavni vzor vse svetosti, ki ga je Bog posta-vil pred vse ljudi. Njega morajo in mo-rajo posnemati vsi, kakršnega koli sta-nu ali poklica so, in ž božjo pomočjo, po vzgledu svetnikov dosegati vrh kr-ščanske popolnosti“ (Pij XI.). Ta vrh, ki naj k njemu težimo in stopamo, je: postati zares drugi Kristus: alter Chris-tus.

Jezus sam je pogosto poudarjal, da je vzor, in to ne le za apostole, ampak tudi za druge, za vse. „Vsem pa je go-ovoril: Če kdo hoče hoditi za menoj, naj se odpove samemu sebi in vzame vsak dan svoj križ in hodi za menoj!“ (Lk 9, 23). „Učite se od mene, ker sem kro-tak in srca ponižen in našli boste mir svojim dušam“ (Mt 11, 29). „Zgled sem vam dal, da bi tudi vi delali, kakor

sem jaz sam storil... Blagor vam, če boste tako delali! (Jan 13, 15). „Ka-kor sem jaz vas ljubil, se tudi vi med seboj ljubite. Po tem bodo spoznali, da ste moji učenci, ako boste imeli ljube-zen med seboj“ (Jan 13, 34). Podobno ob drugih prilikah. Tako zelo mu je ležalo na srcu, da bi se ozirali nanj in ga skušali doumeti, odkriti njegovo mišljenje, začutiti utrip njegovega srca, zaslediti v njegovem ravnanju kreposti njegove volje, njegovo vsestransko po-polnost, se ogreti zanjo, vzljubiti jo v njegovi osebi in hoditi za njim. „Jaz sem pot.“ Samo ta je, druge ni.

S posebno ljubeznijo se je apostol Pavel neprestano zavzemal za to, da ne bi mirovali, „dokler se v nas ne upo-dobi Kristus“. Skozi vsa pisma se prede-ta temeljna misel. Iznajdljivo išče ved-no novih izrazov za isto nalogo: „Isto mišljenje naj bo v nas, ki je tudi v Kristusu Jezusu!“ (Rim 13, 14). Sam se je tako trudil za to, da je mogel re-či: „Bodite posnemovalci moji, kakor sem jaz Kristusov“ (1 Kor 11, 1). „Ži-vim ne več jaz, ampak v meni živi Kri-stus“ (Gal 2, 20). „Življenje je meni Kristus“ (Fil 1, 21). Ni mogel skoro jasneje in radikalneje povedati, da je vsebina našega življenja hoja za Kri-stusom, postopno, pa neutrudno asimili-ranje z njim, dokler ne zaživi v nas drugi Kristus.

Za sv. Pavlom so vsi resnični krist-jani hodili isto pot, v posebni meri svet-niki in svetniški ljudje. V tem so videli višek ljubezni do Kristusa in do Boga. Do Kristusa: ker v tem je najtesnejše združenje z njim, postajanje res eno z njim; do Boga: ker tako postajamo res-nično podoba božja, kakor si jo je On zamislil.

5.

To kratko razmišljanje — treba bi bilo še odkrivati notranje bogastvo Kri-stusove notranjosti —, bo koristilo le,

če nas bo v živo zadelo, če ga bomo resno navedli na nas same. To pa sè pravi: če si bomo odkrito odgovorili na nekatera vprašanja, ki so se nam morada stavljal že med razmišljanjem.

Ali je Kristus meni tak živ vzor? Ali se zavestno in vsak dan trudim, da bi upodobil v sebi Kristusa in tako postajal vedno bolj otrok božji? Ali sploh poznam Kristusa, vse bogastvo in lepoto njegove osebnosti? Njegovo mišljenje, srce, voljo, kreposti, njegovo vsestransko popolnost? Poznam tako, da sem se ogrel zanj in ga resnično vzljubil? Ali pa mi je njegovo življenje le zgodba iz davnih dni, ki pa meni osebno več ne pove mnogo? Zakaj nas njegov ideal notranje ne prevzame? Premalo živo stoji pred nami njegova podoba.

Ali pa se bojimo hoditi za njim? Neradi bi slekli sebe in nadedli Kristusa. Preveč visimo na sebi, da bi se spremenili vanj. Več nam je za se kot zanj? Upiramo se mu, nočemo se ogreti zanj, da ne bi nas potegnil s seboj?

Morda se ne upamo? Previsok, preveč božji se nam zdi za nas ljudi. Ne zavedamo se, da je On tisti, ki nas dvi-

ga k sebi, če se potrudimo. Res, brez njegove moči bi bilo vse brezupno in prevelik napuh. A „vse premorem v njem, ki mi daje moč“ (Fil 4, 13), tudi to najvišje, edino potrebno, edino zares veliko.

Ali pa so nas zavedli drugi „ideali“? Kakšni? Potem smo na krivi poti. Kam vodi?

Zares škoda! Kako vse drugače bi postajalo naše življenje, če bi skušali vedno globlje prodirati v Jezusovo življenje! Ne bi se mogli ustavljati pri vlačni sili in moči tolikšnega ideala! Tako pa leže evangeliji pozabljeni nekje v kotu, naše misli so pa prazne, naše življenje prazno.

*

Ko je sv. Venceslav s svojim slugo stopal v zimi po snegu, se je ta pritoževal, da ne more več. Svetnik mu je svetoval: „Stopaj v moje stopinje!“ Šlo je lažje in toplo mu je bilo.

Kristus „vam je zapustil vzgled, da bi hodili po njegovih stopinjah“ (1 P 2, 21).

Kliče ti: „Hodi za menoj!“

„Da, Učenik, za teboj bom hodil, kamor koli pojdeš“ (Mt 8, 19).

Črnomelj

SVETA NOČ, BLAŽENA NOČ...

GREGOR HRIBAR

Bolj ko slabe udeležbe pri maši, je bil slemenški dušebrižnik žalosten dejstva, da v fari sploh nihče ni prejemal sv. zakramentov.

Nekaj oseb je resda hodilo k spovedi v sosednjo faro kot so bili ljudje navedeni iz prejšnjih časov, ko na Slemenici ni bilo stalnega župnika. Nekateri so imeli tudi bliže v sosednjo faro in še druge opravke so lahko tamkaj uredili. Saj na Slemenici ni bilo ne trgovine, ne županstva, ne zdravnika.

Ti in podobni razlogi so napotili dušebrižnika, ki je bil nekaj let popreje za kratko dobo na Slemenici, da si je omislil za cerkev novo spovednico. Preje so se ljudje spovedovali kar za oltarjem. Omenjeni dušni pastir si je torej pridobil za Slemenico veliko zaslug z novo spovednico s tremi, deloma steklenimi vrati, ki jo je postavil blizu zadnjih cerkvenih vrat, da bi ljudje rajši hodili k spovedi.

Spovednica je bila res lepo izdelana, a imela je veliko napako: ni služila svojemu namenu.

Gospod Simon je šel na delo. Kljub stanovanjski zaščiti, ki je bila po vojski v Avstriji v veljavi, je slemenški župnik odpravdal stanovanje pajkom, ki so se v spovednici kot izključni stanovalci počutili popolnoma varne. Ni imel posebnih težav. Šlo je veliko lažje kot v Celovcu v Mohorjevi hiši, kjer nezaželenih strank ni bilo mogoče spraviti ven. Sam jo je očistil in prezračil. Nato pa je začel s propagando za spovedovanje.

Po evangeliju je gospod Simon vsako nedeljo oznanil: „Prihodnjo nedeljo bo

pred mašo prilika za spoved in med mašo za sveto obhajilo. Vsi prisrčno vabljeni.“

„Ljudje pravijo, zakaj hodi gospod župnik vedno v spovednico, ko vidi, da ne gre nihče k spovedi,“ mu je nekega dne mežnarica previdno omenila.

„Da mi pravica do spovednice ne zastara,“ je bil kratek gospod Simon.

Mežnarica še ni vsega povedala: „Ljudje pravijo, da se bo za veliko noč že kdo spovedal, ob tem času pa ne hodi nihče k spovedi. Ni take navade.“

„Jo bo treba vpeljati!“

Tudi otroci so imeli strah pred spovedjo. Za praznik Kristusa Kralja je hotel gospod Simon vse one otroke, ki so že bili pri prvem svetem obhajilu, spraviti k zakramentom. Ves oktober jih je pripravljaval v šoli. A, ko jih je v soboto ob napovedani uri pričakoval v cerkvi, ni bilo nikogar blizu.

Kje je bil vzrok? Zakaj ljudje niso marali k spovedi?

Odgovor je zelo enostaven: ker niso imeli nobenega greha.

„I hon ka Sind — nimam nobenega greha. Ubil nisem nikogar, kradem ne, torej nimam nobenega greha,“ tako so se župljani venomer izgovarjali.

„Zakaj pa ne greste k obhajilu, ako nimate nobenega greha?“ je vprašal dušni pastir.

„Ne maram hoditi k obhajilu, ker se je treba preje spovedati. Jaz nimam nobenega greha.“

„Nič se ni treba spovedati, če nimate greha! Kar k obhajilu pojdite. V nedeljo vas pričakujem.“

„Me ne bo, ker bi ljudje veliko govorili.“ —

Ob drugi priliki je šel dušni pastir že globlje:

„Pravite, da nimate greha. Bomo videli, ali je res. Hodite k maši ob nedeljah?“

„Seveda grem. Skoraj vsak mesec enkrat.“

„Vidite torej, vsako nedeljo, kadar ne greste k maši, napravite en smrten greh, pa pravite, da ste brez greha. In koliko časa se že niste spovedali in šli k obhajilu?“

„Ped vojsko sem se zadnjič spovedal. Preje pa je bila naša hiša globoko ver-na. Za veliko noč smo šli vsi k spovedi.“

„Spet vsako leto dva smrtna greha: eden, ker ne greste vsaj enkrat na leto k spovedi, drugi, ker ne greste k obhajilu o velikonočnem času.“

Pa jih ni prepričal.

„Kaj več še hočete, gospod župnik? Iz Cerkve izstopil iz naše hiše ni nihče. Cerkveni davek plačujemo redno. K maši gre skoraj vsako nedeljo kateri iz družine. Glavno je, da človek pošteno živi, pa mora biti Gospod Bog zadovoljen z nami.“

Slemeniški dušebrižnik je imel težko stališče. Hitlerjeva protiverska propaganda je tako prodrla med ljudi in jih osvojila, da jim s človeškimi razlogi ni bilo mogoče priti blizu. Nekateri bi verjetno še šli večkrat v cerkev in morda celo k zakramentom, a so se bali, kaj bodo ljudje rekli.

Tu le milost božja more kaj storiti, je vedno jasneje uvideval gospod Simon in molil in prosil Boga, naj še nad Slemenico izlije svojo milost.

Kmalu po vseh svetih je zapadel sneg. Zima je na Slemenici drugačna, kot je je bil gospod Simon navajen. Sneg zapade zgodaj. Treba je hiteti, ako kmetje nočejo kopati repíce (krompirja) izpod snega. In veliko snega zapade. Veliko

več ko v dolini. Zato pa tudi dolgo drži.

Za advent je bilo snega že kar dovolj.

Gospod Simon je v tem času povečal svoje prizadevanje, da dobi za božič koga k spovedi. Razpoloženje v cerkvi je bilo kot nalašč za to. Ko je pristopil na prvo adventno nedeljo k oltarju v plasu vijoličaste barve, ki je znamenje pokore, se je čula s kora mila adventna pesem:

Tauet, Himmel, den Gerechten...

Vi, oblaki, ga rosite...

Ista melodija, ista vsebina, le jezik drugi.

V pridigi je dušni pastir vzpodbujal Slemenčane v smislu nedeljskega berila, naj že vendar vstanejo iz spanja in se prebude k zakramentalnemu življenju.

„Bratje! Vemo, ura je že, da od spanja vstanemo!“

Na četrto ali kvartno nedeljo je prišlo spet nekaj več ljudi. Gospod Simon je izkoristil evangelij in berilo. Vzpodbujal je svoje vernike, naj podero gore predsodkov in ošabnosti in naj zasujejo brezna lenobe in pomanjkanja ljubezni do Boga in na ta način pripravijo ravno pot, po kateri bo mogel priti Kristus o božiču v njihova srca.

Prav tako je prišlo prav berilo in je razlagal: „Duhovniki smo delilci zakramentov. Duhovnik ni v fari le zato, da napiše včas kak krsten list ali koga pokoplje, temveč zlasti zato, da krščuje, spoveduje, mašuje in deli sveto obhajilo. Kdor se sedaj sramuje povedati svoje grehe pri spovedi, bo doživel toliko večjo sramoto na sodni dan, ko bo Kristus razodel pred vsem svetom naše skrite misli in naša najbolj skrita dejanja.“

Na koncu je še oznanil, da bo pred polnočnico od enajstih naprej prilika za spoved.

Prišel je za gospoda Simona prvi božič na Slemenici. Od enajstih ponoči je čakal v cerkvi v upanju, da bodo v mrzli

božični noči žarki milosti vendarle komu odtajali trdo srce. Nič ni dočakal.

Pač pa je veliko ljudi, zlasti mladih, prišlo k polnočnici. Nekateri so ob tej priliki videli šele drugič svojega dušnega pastirja. Prvič o vseh svetih in sedaj za božič. Vendar bi bilo boljše, ko bi nekateri ostali doma, ker so prišli le motit svetost božične noči. So pač zrastle iz vrst Hitlerjeve nadebudne mladine. Zato so menili, da je cerkev javen kraj, kjer se lahko vsak zabava, kakor hoče.

Polnočnica je bila kar najbolj slovesna: Feierliches Segenamt — slovesna, peta maša z blagoslovom v začetku in na koncu.

Na Koroškem je navada, da se zelo pogosto opravi maša pred izpostavljenim Najsvetejšim in se da blagoslov prvič že pred mašo. Duhovnik z monštranco v roki, obrnjen proti ljudstvu, zapoje: Tantum ergo in počaka, da pevci odpojejo do konca, nakar da blagoslov. Enako po maši. Vse tako je bilo tudi pri polnočnici.

Takoj po prvem blagoslovu so pevci zapeli prelepo božično pesem:

Stille Nacht, heilige Nacht — Sveta noč, blažena noč.

Pesem, ki je prevedena na veliko jezikov, je nastala v Avstriji. Gospod Simon jo je torej čul v izvirniku. Skoraj se mu je milo storilo. Spomnil se je doma onstran Karavank in domačih, ki so ob isti uri mislili nanj. Spomnil se je jaslic in dijaških let, kako je kupoval vsako leto pastirčke iz mavca in ovčice iz volne, predno je odšel na božične počitnice. Pred oči mu je stopila njegova usoda. Že več ko pol leta je bil na tujem, čeprav je mislil tedaj, ko se je umaknil pred fronto, da bo že čez štiri najst dni spet doma. Sam, čisto sam med tujimi ljudmi! Svoji žrtev je daroval Bogu za Slemeničane, ki so se mu zazdeli še bolj nesrečni, saj so se tako zelo odtujili veri!

„Vse to darujem Bogu, da bi se vsaj eden od njih spovedal za božič,“ je skoraj na glas vzdihnil slemeniški dušni pastir pri Kyrie eleison.

Bi najbrže še razmišljal, a je bilo treba zapeti: Slava Bogu na višavah. V božični noči dobe te besede izreden pomen, saj so jih prav ob tej uri prepevali angeli ob Odrešenikovem rojstvu.

Gospod Simon je ginjen zapel: Gloria in excelsis Deo.

Mesto da bi pevci zapeli pesem: Ehre sei Gott in der Höhe, se je čul s kora krik strahu, nemir, smeh, zmerjanje in prerivanje. Bivši član Hitlerjeve mladine je pritrdil neki pevki na hrbet raketo za božično drevesce in je prav tedaj prižgal. Pevka je pričela kričati, ves kor je bil po koncu.

Mladi dušni pastir je bolj ko kdajkoli popreje občutil silno razliko med stvarnostjo in idealom. Vendar se je obvladal in mirno odšel na prižnico.

Za vodilo kratke pridige je vzel prve besede božične pesmi: Sveta noč, blažena noč, vse že spi... Na koru in zunaj cerkve je nastal popoln mir, ko je govoril:

„V resnici sveta noč, v kateri se je rodil Odrešenik sveta. V resnici sveta noč, v kateri je preblazena Devica Marija povila v plenice svoje božje Dete in ga položila v jaslí. V resnici sveta noč, v kateri so prepevali angeli: Slava Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji, ki so Bogu po volji. Toda, dragi verniki, miru, ki ga je prinesel Odrešenik na svet, morejo biti deležni le oni, ki so pripravljeni storiti vse, kar Bog od nas zahteva, torej vse, kar nam ukazujeta Bog in njegova Cerkev v svojih zapovedih.

Alles schläft — vse že spi. Ali nismo tudi mi podobni Betlehemčanom, ki so v oni sveti noči spali, namesto da bi odprli vrata svojih hiš ali vsaj hiteli počastit novorojeno božje Dete? Ako jim nočemo biti podobni, zbudimo se, vsta-

nimo od spanja, kakor nas je že v adventu vzpodbujal apostol Pavel, in odprimo v tej sveti noči svoja srca, da se bo mogel v njih roditi Odrašenik sveta.

Vse že spi. Ura je že, da od spanja vstanemo!...

Gospod Simon se je pri teh besedah proseče oziral po cerkvi, da bi njegove besede prodrle vsaj v katero srce, a ljudje so ga malce narobe razumeli, kakor že večkrat. Njegova izgovarjava jim ni bila prav domača.

Ko so torej ljudje ponovno slišali, da že vse spi in da je že ura, da od spanja vstanejo, so se pričeli okrog ozirati, da bi pokazali, da še niso zaspali in da bi videli, če je res, da že vsi drugi spijo. Čudnega bi ne bilo nič, saj je v cerkvi gorelo le nekaj sveč in ena petrolejka. Petrolej je bil pač na karte, sveč pa tudi ni bilo lahko dobiti. Ob delavnikih je še pri maši gorela le ena sveča.

Vendar ljudje niso spali. Le zeblo jih je. Začeli so cepetati z nogami in dušni pastir je bil vesel, da mu je le prav malo pridige še ostajalo. Povedati jim je le še hotel, kako se Kristus more ponovno roditi v naših srcih:

„Ako hočemo praznik rojstva Kristusovega res krščansko praznovati, storimo vse, da se bo Kristus rodil v naših srcih. Da bo On gospodar naših src, da bo On predmet naše ljubezni, da bo On v naših srcih prebival po svoji milosti in s svojim poveljanim telesom prišel k nam v svetem obhajilu. Ako se za to ne potrudimo, bo božič minil in ne bo pustil v nas najmanjše sledi.“

Za konec je porabil besede svetega Avgušтина:

„Ako bi se Kristus tisočkrat rodil, ako se ne rodi v tvojem srcu, se je zate zastoj rodil.“

Nato je še povabil ljudi, naj vendarle očistijo v svetih božičnih dneh svojo vest v spovedi in prejmejo Telo Kristusovo v svetem obhajilu...

Ko se je gospod Simon po polnočnici vlegel in zaspal, je sanjal, da je bila spovednica oblegana od skesanih Slemenčanov. Obhajil je bilo toliko, da mu je zmanjkalo hostij in je bil v veliki zadregi, ker jih ni vedel kje vzeti. Sredi najhujše zadrege je prišla nepričakovana rešitev. Edini zvonček, ki ga vojska ni vzela, ga je zbudil in povabil k drugi maši.

Med drugo in tretjo mašo je gospod Simon spet šel malo posedet v spovednico. Že se je hotel dvigniti, ko se mu je zazdelo, da so se vrata na eni strani odprla. Začelo mu je biti srce. To pot ne sanjam, se je prepričeval.

Bila je nekdanja Pirknerjeva kmetica (Pirkerbäuerin) z Gorij (Görriach), sedaj prevžitkarica in pridna obiskovalka nedeljske maše. Ko sta vse lepe uredila, si srečni spovednik ni mogel kaj, da je ne bil vprašal:

„Povejte mi, mamica, kaj vas je vendar nagnilo, da ste se končno odločili in prišli k spovedi. So bile morda moje pridige, ki so vas vzpodbudile k temu koraku, ali pa misel, da smrt le ni več tako daleč?“

„Oh, gospod župnik, ni bilo radi tega,“ je rada odgovorila priletna spovedanka. „Saj jaz vas veliko ne razumem, ko pridigate. Vam bom kar po pravici povedala. Ko sem vas videla, kako ste vsako nedeljo hodili v spovednico in se ni maral nihče spovedati, ste se mi začeli smiliti in sem rekla: Mu bom pa jaz naredila to veselje, da bo vsaj za božič imel koga pri spovedi...“

Čeprav bi bil mladi dušebrižnik bolj vesel drugačnega odgovora, je bila njegova radost še vedno neizmerna.

Pri tretji božični maši je bilo obhajilo. Jezus se je rodil v duši ene Slemenčanke.

Prvi spovedi so sledile še druge. Led je bil prebit. Sredi zime!

JEZUSOV KRST

DR. MIRKO GOGALA

„Ko je vse ljudstvo prejelo krst in je bil tudi Jezus krščen ter je molil, se je odprlo nebo: in prišel je nadenj Sveti Duh v telesni podobi kakor golob; in začul se je glas iz nebes: 'Ti si moj ljubljani Sin, nad teboj imam veselje'“ (Lk 3, 21—22).

Čeprav je Luka tako skrben in natančen opisovalec dogodkov, je na tem mestu nenavadno kratek. Zato ga bomo skušali dopolniti z Matejevim (3, 13—17) in Markovim (1, 9—11) poročilom o krstu Jezusovem,

KRAJ IN ČAS JEZUSOVEGA KRSTA

Ko je Janez Krstnik s svojo pridigo že dovolj razgibal množice in jih pripravi na prihod Mesijev, je Jezus sklenil, da se razodene ljudstvu in začne svoje javno delovanje za odrešenje sveta. V Nazaretu se je poslovil od svoje matere in šel je iz Galileje v Judejo k reki Jordan, da bi ga Janez krstil. Kaj več pa nam evangeliji o kraju Jezusovega krsta ne vedo povebati. Po vsej verjetnosti sta se Odrešenik in njegov predhodnik srečala na zahodnem bre-

gu Jordana, nekje med Jeriho in Mrtvim morjem.

Kar se tiče dneva in meseca, so grški očetje skoraj enoglasno mnenja, da je bil Jezus krščen 6. januarja. Isto velja za starejše latinske očete. Evangeliji ne vedo nič določnega. Le toliko se da sklepati iz njih, da se je moral krst izvršiti vsaj kaka dva meseca pred prvo veliko nočjo iz dobe Jezusovega javnega delovanja: po krstu se je namreč postil štirideset dni v puščavi; od tam se je vrnil k Janezu in kak teden pozneje je šel na ženitovanje v Kano galilejsko; nato je obiskal Kafarnaum in po nekaj dneh odšel v Jeruzalem na velikonočni praznik. Zato tudi sodobni razlagalci po večini soglašajo z grškimi očeti. Če je Janez nastopil jeseni leta 26, bi bil potem takem Jezus krščen 6. januarja leta 27. Čisto gotovo pa seveda ni.

JANEZ KRSTI JEZUSA

Ko je prišel Jezus k Jordanu do Janeza, je bilo tam vse polno ljudi, ki so želeli „krst pokore“. Jezus se je po-

mešal mednje in prosil Janeza, da bi tudi njega krstil.

Janez prej še nikoli ni videl Zveličarja, čeprav je dobro poznal njegovo dostojanstvo in njegovo poslanstvo. Čim ga je sedaj prvič zagledal, ga je po božjem navdihnjenju takoj prepoznal. Zato ni čudno, da se je branil ugoditi Jezusovi prošnji: „Meni je treba, da me ti krstiš, pa hodiš ti k meni?“ (Mt 3, 14). Ker je poznal Jezusovo svetost, ni mogel razumeti, kako naj bi mu podelil „krst pokore“. S svojo izpovedjo pa, da bi Jezus njega moral krstiti, je Janez znova naglasil njegovo vzvišenost in dovolj jasno nakazal, da je Jezus tisti, ki bo krščeval „s Svetim Duhom in z ognjem“ (Lk 3, 16).

Zveličar pa je kljub temu vztrajal pri svojem: „Pusti zdaj,“ da jaz sprejem tvoj krst; „zakaj spodobi se nama, da tako spolniva vso pravico“ (Mt 3, 15). Jezus prav nič ne zanika vzvišenosti svoje oblasti nad Janezovo, ampak jo celo potrdi. Poudari samo, da je pač volja božja taka.

Bog je hotel, da naš Odrešenik sprejme Janezov krst iz istih razlogov, zaradi katerih se je že od rojstva naprej podvrget Mozesovi postavi. Dalje je Jezus s svojim zgledom še druge hotel navdušiti za „krst pokore“, ki je bil predpodoba njegovega krsta. Tako je dal javno priznanje svojemu predhodniku za njegovo delo in izpričal, da Janez ni svoje službe vršil samovoljno, ampak po božjem naročilu. Z dotikom svojega nedolžnega telesa je Jezus tudi hotel očistiti vode in jim dati moč, da bodo pri zakramentu sv. krsta lahko posvečevale naše duše. In ker je Zveličar sprejel nase vse grehe sveta, da zadoosti zanje božji pravičnosti, je bilo primerno, da tudi on prejme „krst pokore“, ki je bil namenjen grešnikom. Zato je hotel, da je njegovo prvo javno

VSEM NAROČNIKOM,
SODELAVCEM
BRALCEM IN PRIJATELJEM
„DUHOVNEGA ŽIVLJENJA“
ŽELITA
UREDNIŠTVO IN UPRAVA
BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ!

dejanje bilo dejanje nepojmljive ponižnosti, izničenja in pokore.

Na Jezusovo prigovarjanje se je Janez vdal. Zveličar je stopil v reko in Janez ga je krstil.

PRIŠEL JE NADENJ SVETI DUH

Po krstu je Jezus takoj stopil iz vode. Medtem ko „je molil, se je odprlo nebo in prišel je nadenj Sveti Duh v telesni podobi kakor golob“.

Teh nadnaravnih pojavov ni videl samo Jezus, kot bi se zdelo iz Matejevega in Markovega pripovedovanja, ampak tudi Janez (Jan 1, 34) in po vsej verjetnosti tudi ljudstvo, ki je bilo takrat navzoče. Ta čutna znamenja namreč niso bila potrebna Kristus, ampak nam. Zato so morala biti takšna, da so jih vsi navzoči lahko videli, čeprav morda niso razumeli njih pomena. Pri krstu se je Jezus ponudil kot žrtev za grehe človeštva, zato so se takoj razodeli sadovi, ki jih bo rodilo njegovo odrešenje: nebesa, ki so bila po Adamovem grehu zaprta, se znova odpro in iz njih pride na zemljo Sveti Duh v podobi goloba, ki je simbol miru in sprave.

Zanimivo je vprašanje, ali so bili ti

pojavi nekaj realnega, fizičnega kot pravimo, ali pa samo nekaj dozdevnega. Tudi katoliški razlagalci imajo deljena mnenja. Sv. Hieronim n. pr. pravi, da se je nebo odprlo le „duhovnim“ očem. Vendar večina misli, da je v ozračju čudežno nastopil nek realen pojav. Verjetno je nenadoma prisijala čudežna svetloba, ki je kot blisk presekala ozračje in napravila vtis, kot da se je odprlo nebo. Ne smemo pa seveda misliti, da so se dejansko odprla prava nebesa in da so ljudje z Janezom Krstnikom mogli videti kraj kjer zveličani uživajo večno srečo in blaženost.

Podobno je s prikaznijo goloba. Sv. Avgustin in še drugi uče, da je bil golob, ki se je prikazal nad Jezusovo glavo, res pravi ptič. Sv. Ambrozij in za njim velika večina katoliških razlagalcev pa trdijo, da je bila ta prikazen sicer nekaj stvarnega, ne pa pravi golob. Bila je torej nadnaravna, čudežna prikazen, podobna golobu, ki se je mogla videti s telesnimi očmi. Ta razlaga se še najbolj sklada z besedilom sv. pisma. Vsi štirje evangelisti namreč, kot bi se domenili pravijo, da je prišel Sveti Duh nad Jezusa „kakor“ golob. Lukov izraz, da se je pojavil „v telesni podobi“, potrjuje misel, da prikazen ni bila samo zadeva domišljije, temveč nekaj stvarnega; ni pa še s tem rečeno, da bi to bil pravi golob.

Ko se je vse to zgodilo, se je začul glas iz nebes: „Ti si moj ljubljeni Sin, nad teboj imam veselje.“ S temi besedami je nebeški Oče sam razodel dostojanstvo Mesijevo: Jezus je Sin božji. To izjavo moramo razumeti v najožjem pomenu naravnega sinovstva. Jezus je pravi Sin božji, enak Očetu, ker je iste narave z njim. V grškem besedilu je to še bolj jasno: pred besedo „Sin“ namreč stoji spolnik, ki priča, da Oče ne govori morda o kakršnemkoli sinu, ampak o svojem edinem Sinu, rojenem

v večnosti. In Jezus je njegov „ljubljeni“ Sin. Tudi pred besedo „ljubljeni“ stoji spolnik: ne samo, da je Jezus zelo ljub svojemu Očetu, ampak je tako rekoč edini, ki mu je ljub. Nad njim ima Oče svoje „veselje“, ker je Jezus popolna podoba njegovega bistva in njegove dobrote. Ker je Jezus Sin božji, zato ga je Oče izbral za Mesija; ker je Sin božji, zato samo on more ustanoviti resnično božje kraljestvo na zemlji.

Tako je torej Bog sam „s Svetim Duhom in z močjo mazilil Jezusa iz Nazareta“ (Apd 10, 38) ter ga pred svetom razodel kot Mesija in Sina Božjega. Bila je to slovesna umestitev Mesijevega, s katero ga je Bog vpeljal v njegovo javno delovanje.

ZAKRAMENT SV. KRSTA

Mnogi teologi menijo, da je ob priliki Jezusovega krsta v Jordanu bil ustanovljen zakrament sv. krsta, čeprav tedaj še ni bil razglašen. Kot rečeno, cerkveni očetje pogosto pravijo, da je Jezus takrat očistil vode in jim dal moč, posvečati naše duše. Ker je bil Jezusov krst podoba našega krsta, so se ob tej priliki na čuden način razodeli nevidni učinki tega velikega zakramenta: tudi pri sv. krstu se namreč odpre nebo, Sveti Duh pride s svojo močjo nad krščenca in mu podeli posvečujočo milost, ki ga napravi za otroka božjega in vrednega posebne božje ljubezni. Zadnji vir vseh teh milosti je sv. Trojica, ki se je tudi takrat razodela. Zato sv. Cerkev krščuje v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.

Ruski pregovor

Kdor gre na morje, mora moliti; kdor gre v vojsko, mora dvakrat moliti; — kdor pa se oženi, naj trikrat molí!

ZGODOVINSKI BOŽIČ

† VINKO LOVŠIN

Dan za dnem neštete množice vernikov obiščejo večni Rim ter navdušeno pozdravljajo sv. očeta Pija XII. In se zdi vsem čisto nekaj naravnega, da ni papež podanik nobenega svetnega poglavarja. Toda vedno ni bilo tako. Koliko stoletij in trpljenja je bilo treba, predno si je Kristusov namestnik priboril svobodo, ki jo uživa danes.

Smrtne obsodbe, mučenja, ječe, izgnanstva, vseh vrst mučenikstva označujejo zgodovino papežev. Osem stoletij so trpeli podaništvo in ponajveč zelo sramotno. Šele počasi, korak za korakom, so si papeži priborili svojo neodvisnost.

Znani milanski edikt, ki ga je leta 313 proglasil Konstantin Veliki, ni dal Cerkvi svobode niti neodvisnosti Petrovemu prestolu. Sin sv. Helene je priznal Cerkvi legalen obstoj kot človeško-božje družbe.

Petrovi nasledniki so bili še dalje podaniki krščanskih bizantinskih cesarjev, ki so bili enako, če ne bolj kruti in gospodovalni kot poganski rimski cesarji.

Sv. stolica je morala trpeti od krščanskega Carigrada celo vrsto nezaslišanih nasilij. Vsi krivoverci so bili z veseljem sprejeti v „Bosporskem biseru“. Vsa obrekovanja papežev so vedno našla ugoden odmev v Zlatem Rogu; in bizantinski cesarji so si celo lastili pravico imenovanja Kristusovih namestnikov.

Med tem so papeži trpeli vdano v božjo Previdnost, dobro vedoč, da bo nekoč napočil dan svobode. Na vsako cazaropapiščno zahtevo bizantinskih vladarjev, na vsako krivoverstvo, ki je prihajalo iz Carigrada, so papeži odgovarjali s klasičnim zanikanjem: „Non possumus, non debemus, non volumus.“

(Ne moremo, ne smemo, nočemo.) In ne le enkrat so morali s telesno smrtjo in življenjsko žrtvijo plačati svoj „non possumus“. Kajti za bizantinske vlastodržce ni bilo ničesar sveto, niti oseba Kristusovega namestnika, kadar je šlo za njihove kaprice. Primer: Ko se je papež Martin I. drznil izobčiti privrženca monotelitskega krivoverstva, ki ga je podpiral cesar Konstantin II., je ta ukazal papeža v Rimu zapreti in ga priversti v Bizanc, kjer so ga med sramotanjem in mučenjem vlačili po ulicah ter ga končno obsodili kot „izdajalca rimske domovine“ (Kako se zgodovina ponavlja! Da je mogoč „legalen“ proces, se krivic naprti zločin nad domovino ali nad ljudstvom!). Slednjič je Martin I. umrl v izgnanstvu kot žrtev krutega postopanja.

Preteklo je pet stoletij, ne da bi se papeži rešili jarma teh cesarjev, ki so kot „varuhi Cerkve“ Cerkev le usuznjevali in mučili. Toda ni bilo zaman to trpljenje. Rablji so izgubili ugled, med tem ko je Cerkev pridobivala na spoštovanju. Nikdar niso papeži v Rimu ščuvali k uporabi proti tiranom, dasi bi bili to lahko storili, marveč so še mirili uporne duhove. Toda ta potrpežljivost je morala obroditi sadove. „Bog dopusti, da prevratneži obhajajo zmagovalje — pravi Bossuet — toda pride trenutek, ko naredi konec njihovemu zmagovalstvu“. In tako se je napolnila mera krivic tudi za bizantinske vlastodržce, da so izgubili Večno mesto.

Kaplja, ki se je začela razlivali iz posode bizantinskih cesarjev, je bila zmota ikonoklazem. Na vzhodu so judje in mohamedanci dolžili kristjane malikovalstva, ker so nekateri med njimi pretiravali s češčenjem svetih podob.

Cesar Leon Izavrljlec je prepovedal to češčenje, misleč, da bo s tem odpravil največjo oviro za spreobrnjenje judov in mohamedancev h krščanstvu. In on je to želel, ne iz ljubezni do vere, marveč radi edinstva svojega cesarstva.

Sv. stolica ni hotela podpisati tega odloka. Cesar Leon je pa dal leta 726 uničiti vse svete podobe in kipe. Ta odlok je bil sporočen papežu Gregoriju II., obenem s cesarjevo zahtevo, da odstrani oba kipa sv. Petra in sv. Pavla radovoljno, sicer ju bodo razbili njegovi vojaki. Papež mu je pa mirnodušno napisal pismo: „Poskusite, če ste zmožni dotakniti se kipov sv. apostolov. In videli boste, kako bodo kristjani s severa maščevali to krivico. Barbari omiljujejo svoje divje šege, vi pa, izobražen knez, se vračate k barbarstvu. Mi nimamo zemskega orožja, da bi se uprli, pač pa kličemo najvišjega Vojskovodjo, našega Gospoda Jezusa Kristusa, da vas izroči satanu v pogubo vašega telesa, vendar pa v zveličanje vaše duše.“

Tako se je v 8. stoletju postavil papež proti državnemu poglavarju. Cesar Leon je zdaj ukazal papeža vreči v ječo, toda rimsko ljudstvo se je postavilo za papeža in ni dovolilo, da se ponovi krivica, ki se je bila zgodila že papežu Martinu I. Priložnost je bila zelo ugodna, da se Cerkev otrese tega jarma, a papež ni hotel. Toda božja Previdnost je sklenila drugače. Langobardski kralj Ajstulf je raztegnil svojo oblast tudi na Rim. Rimljani so se upirali, toda Bizanc ni mogel pomagati. Tedaj se je odpravil papež Štefan II. čez Alpe k frankovskemu cesarju Pipinu Malemu prosit pomoči. Dvakrat so se Franki spoprijeli z Langobardi. Karel Veliki je uničil to kraljestvo in izročil Rim sv. stolici s srednjo Italijo vred. Bizanc sicer ni bil zadovoljen s to ureditvijo, toda ni mogel ničesar ukreniti, saj je šla njegova moč h koncu.

In tudi sam papež Leon III. je bizantinsko nemoč jasno izrazil in podčrtal s posebnim dejanjem.

Ko je bil leta 800 Karel Veliki o božiču v Rimu in molil v Petrovi baziliki, se mu je približal papež z vsemi

kardinali in mu položil na glavo kraljevo zlato krono, okrašeno z dragocnimi kamni. Ljudstvo v cerkvi je začelo vzdikati: „Karlu Avgustu, kronanemu od Boga, velikemu in mirnemu cesarju Rimljanov“.

To se je zgodilo ono zgodovinsko sveto noč leta 800. Leon III. je hotel združiti vse zahodne kristjane pod svojim duhovnim vodstvom in pod časnim vladarstvom Karolingov.

1.150 let že traja neodvisnost sv. stolice z malimi nevšečnimi izjemami. Tako je bil Karol Veliki tisti, ki je zlo mil nadoblast Bizanca nad Zahodom in zlasti nad Rimom. Zato ima tudi svoj kip v baziliki sv. Petra v Rimu.

Medtem pa je šla pot Bizanca propadu nasproti. 28. in 29. maja 1453, pred 500 leti torej, je Bizanc, Konstantinovo mesto, doživel svoja najbolj tragična dneva, ki sta ga iztrgala iz območja krščanske kulture in vrgla islama v naročje.

Mesto, kj je tisoč let oplajalo krščanski svet s svojo kulturo in ki je gospodovalo nad Vzhodom in Zapadom, je od 7. aprila 1453 bilo le še oblegana trdnjava.

Sicer je v teku svoje zgodovine že mnogokrat videlo ob svojih zidovih sovražne vojske: Peržane in Arabce, Avarje in Bolgare, Normane in Saracene. Toda vedno je vzdržalo, razen enkrat: ko so francoski križarji leta 1204 v njem za petdeset let ustanovili latinsko cesarstvo.

Toda leta 1453 Bizanc ni mogel več upati na rešitev. Zaman so stali močni zidovi, ki so bili dolgi pet ur hoda; zaman ga je obkrožalo morje od vseh strani. Pred Bizancem je stal odločni, 24 let stari turški sultan Mohamed II., ki se je na boj temeljito pripravil. Njegov nasprotnik pa je bil cesar Konstantin XI., iz rodu Paleologov, sin srbske matere. Ni bil slabič. Če bi živel v drugi dobi, bi šel v zgodovino kot velik vladar. Toda njemu ni ostajalo drugega kot braniti Bizanc, zadnji ostanek vzhodno-rimskega cesarstva in v njem umreti.

Zavedal se je, da bi ga lahko rešil

le krščanski Zahod. Zato je privolil, da se izvrši unija pravoslavne cerkve s katoliško. 12. decembra 1452 je prejšnji kijevski nadškof v papeževem imenu oznanil v cerkvi Hagia Sophia cerkveno zedinjenje in opravil sv. mašo v latinskem jeziku. Toda ljudstvo je zedinjenje odklonilo. Nahujskano od pravoslavne duhovščine je šlo na ulice in vpilo: „Raje vidimo sredi mesta turški turban kot latinsko mitro!“ Ta zaslepljenost dokazuje, kako silno je že prodrl razkol v „dušo grškega človeka“.

Ni čuda, da potem Zahod ni pomagal. Pa tudi ni mogel, kajti sam je bil kakor ohromljen. Od bitke pri Nikopolju (1396) in bitke pri Varni (1444) je imel strah pred Turki.

Tako so branili Bizanc v glavnem meščani sami. Konštatín XI. je imel na razpolago 11.000 vojakov in 25 večjih ladij. Nekaj dni pred dokončnim spopadom sta prišli v mesto še dve ladji iz Genove s 700 bojniki pod vodstvom Janeza Giustianija. To je bilo vse. Tem

četam nasproti so postavili Turki dvajsetkrat tako številno vojsko, opremljeno s številnimi topovi.

29. maja naj bi po Mohamedovem ukazu mesto napadli. Tudi prebivalci mesta so vedeli za ta termin. Pa se niso predali malodušju. Cesar Konštantin je odklonil vse pozive k predaji. Na predvečer bitke se je opravila zadnja sv. maša v cerkvi Hagia Sophia. Sam cesar je prejel sv. obhajilo in spregovoril besede slovesa. Naslednji dan so janičarji skozi odprtine v mestnem zidovju prodrli v mesto. Konštantin je padel z mečem v roki. Križ je zginil iz Hagie Sophie. Nad njo je zakraljeval mohamedanski polumesec...

Prav gotovo je padec Bizanca eden velikih zgodovinskih dogodkov, ki so vtisnili pečat poznejšim rodovom. Toda tudi v tem padcu je bila potrjena stara zgodovinska resnica: le tisti, ki ostane povezan s papeškim Rimom, se ohrani. Kdor se od njega loči ali ga skuša sebi usuznjiti, upropasti samega sebe in izgine iz pozorišča človeškega dogajanja.

Družina pri večerji

DUHOVNIŠKI POKLIC

(Govor po radio Trst II, 13. septembra 1953)

Kristus je umrl na križu za vse ljudi in je vsem zaslužil milosti. Toda ni sam razdelil milosti. Kakor hoče, da se naravno življenje nadaljuje po starših, tako hoče nadnaravno življenje, življenje milosti deliti dalje po ljudeh. Zato je ustanovil duhovništvo.

Duhovnik ne postane lahko vsakdo, kdor hoče, ampak le tisti, kogar Bog sam — po posebni milosti pokliče in ga pri duhovniškem posvečenju napolni z milostmi, ki so mu potrebne. Tu gre res za poklic v pravem pomenu besede. Bog kliče in človek posluša. Za vsakega duhovnika veljajo besede, ki jih je govoril Jezus apostolom pri zadnji večerji: „Niste vi mene izvolili, ampak jaz sem vas izvolil in vas postavil“ (Jan 15, 16). Nihče ne sme stopiti v duhovniški stan, če ga Bog ne kliče. — Nekateri sprejmejo božji klic z veseljem, drugi se ga prestrašijo, a to pri poklicu nič ne spremeni. Bog je položil roko na mladga fanta. Ne zgodi se tako redko, da hoče kdo uiti iz božje roke kakor nekdanji prerok Jona, ko ga je Bog poslal oznanjati pokoro v Ninive. Zanimivo je, kaj piše prerok Jeremija o svojem poklicu za preroka (Jer 1, 4—10): „Gospod mi je govoril: Preden sem te ustvaril v materinem telesu, sem že mislil nate in preden si se rodil, sem te posvetil. Za preroka mojega ljudstva sem te postavil. Odgovoril sem mu: Gospod Bog, ne znam govoriti! Premlad sem! — Tedaj mi je odgovoril Gospod: Ne reci: premlad sem! Šel boš, kamor te bom jaz poslal. Govoril boš, kar ti

bom jaz naročil! Ne boj se, jaz sem s teboj in te bom varoval!“ — Božji klic in božja tolažba sta ostali od Jeremijevih časov nespremenjeni.

Pred mladim fantom je sedaj odločilni trenutek, ali bo pristal na božji klic ali ne. Bog kliče, toda ne sili! Le redkokdaj je božji klic tako močan, da se mu človek sploh ne more upreti, kakor je bil na primer pri apostolu Pavlu. Bog hoče svobodnega privoljenja. Odločitev ni lahka. V cvetu mladosti se mora človek odločiti za celo življenje, da za vso večnost. Duhovniški poklic je najvišji med vsemi poklici, zato je tudi njegova cena zelo visoka. Duhovnik ostane v svetu, a ne sme živeti za svet. Kogar Bog pokliče, komur izkaže tako veliko ljubezen, tisti se mora truditi, da mu bo vračal ljubezen. Živeti mora samo za Boga. K njemu mora biti usmerjeno njegovo življenje.

Nagnjenje do duhovniškega poklica se navadno pokaže že v deških letih. Do končne odločitve pa pride seveda šele v zreli mladeniški dobi. Večkrat Bog kliče tudi v kasnejših letih. V Ameriki se sedaj pripravlja 5000 mož, bivših vojakov iz svetovne vojne, na duhovniški stan. Vsi ti so verjetno šele po dvajsetem letu spoznali božji klic in mu sledili. V izjemnih primerih Bog kliče tudi v visoki starosti. Od časa do časa slišimo o novomašnikih, ki so stari 60, 70 ali celo več let.

Nevarno je, da iskrice duhovniškega poklica, ki žari v deškem srcu, kasneje ugasne, ne zato, ker je Bog nehal kli-

EDINSTVENI ČLOVEK V ŽUPNIJI

V vsaki župniji je človek, ki nima družine, pa je zato družina vsem; on je tisti, ki ga kličejo za priče ali za svet k slehernemu slovesnemu dogodku življenja: on sprejema človeka v naročje matere Cerkeve in ga ne pusti iz vida do smrti; on blagoslovi in posveti zibelko, zakensko ognjišče, mrtvaško posteljo in krsto. Je to človek, katerega otroci ljubijo in spoštujejo, katerega celo nepoznani imenujejo oče; pred katerega nogami kristjani izpovedujejo svoje največje tajnosti; človek, ki je že po svojem poklicu tolažnik največjih dušnih muk in muk telesa; že po naravi posrednik med bogastvom in resnostjo; ki vidi, kako bogataš kakor ubožec stopata vrsteč se skozi njegova vrata; bogatec, da mu izroči na skrivnem miloščino za

revne in revež, da jo sprejme, ne da bi mu bilo treba zato zardeti ol sramu; človek, ki ni uvrščen v nobenem socialnem razredu, pa pripada vsem nižjim razredom po svojem ubogem življenju, pa večkrat tudi po nizkosti svojega rojstva, vsem višjim pa po svoji vzgoji, učenosti in plemenitosti svojih čustev, ki dihajo iz vere in jo širijo; končno človek, ki ve vse, ki ima pravico povedati vse in katerega beseda pade zviška v srca z avtoriteto božjega poslanstva in vlado absolutne vere.

Ta človek je: duhovnik.

Alfonz Lamartine

veliki francoski pesnik in romanopisec, minister in poslanik ter zgodovinar francoske revolucije

cati, ampak ker so bile okoliščine take, da so iskrico ngasile. Zato Cerkev želi, da se fantje pripravljajo na duhovniški stan v njenih zavodih in to ne samo zadnjih pet ali šest let, ko študirajo bogoslovje, ampak tudi v gimnazijskih letih. Okoli fanta hoče ustvariti tako okolje, ki ugodno vpliva na fanta in na njegov poklic. Obvarovati ga skuša pred nevarnostmi in ga v poklicu utrditi. Polagoma fant vedno jasneje spoznava, kaj Bog hoče od njega in se tudi zaveda velikosti žrtve.

Mnogokrat Bog kliče sinove iz versko mlačnih družin. Nekateri vzdržijo in dosežejo duhovniški stan. Največkrat pa fant polagoma omaga. V družini ne najde nobene opore. Posvetni duh, ki veje v družini, prevpije glas milosti v fantovem srcu. — So pa tudi fantje v revnih družinah, ki bi radi sledili božjemu klicu, a vidijo pred seboj zaprto pot, ker nimajo potrebnih sredstev. Nagnjenje do duhovniškega poklica je

pri mladini zelo pogosto. Dva nemška mladinska lista sta postavila svojim bralcem v starosti od 10 do 14 let naslednje vprašanje: „Kaj bi rad postal?“ Pet odstotkov vprašanih je odgovorilo, da bi radi postali duhovniki.

Preizkusni kamen, ali ima kdo res pravi poklic ali ne, je odpoved družinskemu življenju. Božja služba zahteva celega človeka, zato je ta odpoved neobhodno potrebna. Pritisk na duhovnike za železno zaveso nas o tem še bolj potrjuje. Če bi bili duhovniki poročeni, bi bili še v mnogo težjem položaju zaradi skrbi za družino. Brezbožne vlade bi v tem primeru mogle izvajati pritisk na duhovnika preko njegove družine. Odpoved družini je gotovo težka, tega si ne smemo prikrivati. Te žrtve nič ne zmanjšuje dejstvo, da ostane veliko mož neporočenih, čeprav niso duhovniki. Pred njimi ostaja vedno odprta pot, da se poročijo in si ustvarijo družino, če hočejo. Kdor pa se odloči za duhov-

niški stan, si zapre sam in prostovoljno pot do družine za vedno. — V času življenjskega materializma, kakor je na primer današnji, ko skoraj vsi hrepnijo samo po laгодnem življenju, po užitkih in zabavi, je odpoved družini še posebno težka. Marsikateri fant, ki ga Bog jasno kliče v svojo službo, reče ne. Boji se, da je odpoved zanj pretežka.

Odločitev za duhovniški poklic mora biti vedno prostovoljna. Cerkev strogo pazi na to. Grozi naravnost s kaznijo izobčenja tistim, ki bi koga prisilili, da postane duhovnik. To se je dogajalo

včasih v preteklosti, ko so starši otroka v primeru bolezní ali v kakšni drugi nesreči zaobljubili Bogu in so potem za vsako ceno zahtevali od sina, da izpolni njihovo zaobljubo in postane duhovnik, čeprav se sam ni čutil poklicanega. — Danes te nevarnosti ni več. Obstoja pa druga, da starši, zlasti sinu edincu, branijo, da bi se odločil za duhovniški stan. Kakor je nevarno koga siliti, naj postane duhovnik, tako je tudi zelo zgrešeno komu braniti. Tu gre za časno in večno srečo in starši se morajo v tem primeru ukloniti božji volji in sinovi odločitvi.

Končno besedo, ali bo kdo postal duhovnik ali ne, ima škof. V teku študijskih let se mora pripraviti o vsakem kandidatu, ali ima potrebne umske in moralne zmožnosti in lastnosti. Pred posvętitvijo za subdijakona, ki zapre fantu pot nazaj, ima škof daljši razgovor s kandidatom, da se do kraja prepriča, ali bo postal res prostovoljno duhovnik in če ga vodijo pravi nagibi.

V začetku sem omenil, da se marsikdo ustraši ob zavesti, da ga Bog kliče v svojo službo. Čuti se nevrednega in nesposobnega. Tudi to je stara zgodba, ki se mnogokrat ponavlja. Že Peter je podil Gospoda: „Pojdi proč od mene, kajti grešen človek sem!“ Jezus ga je pa potolažil: „Ne boj se, odslej boš ljudi lovil!“ Peter sedaj ni več pomišljal. Zapustil je vse in sledil Gospodu. Prepričal se je, da mu bo Bog sam pomagal, čeprav je grešen človek. Isto gotovost ima lahko vsak kandidat za duhovniški stan: če me Gospod res kliče v svojo službo, potem mi bo tudi dal na razpolago potrebni milosti, da mu bom ostal zvest in da bom vestno vršil duhovniško službo.

Kakor se je Peter sprva bal Gospodove bližine, tako je bil kasneje neizmerno srečen. Judje so mu grozili z ječo in smrtjo, če bo oznanjal vero v

MISLI ...

Misli — ve ne boste umrle:
roke bodo zledenele,
teme bodo me zastrlle,
a ve boste še živele.

Misli — ve ne boste umrle:
ko telo bo že trohnelo,
ve si boste pot utrle
med vesolje v zvezd krdelo.

Misli — ve ne boste umrle:
ko moči zemljé sprejele
bodo v se me in razdrle
kost in kite preperale.

Misli — ve ne boste umrle:
ko travé bodo šumele
z groba — boste stvarstva zrlle
tajnosti in jih umele,

Misli — ve ne boste umrle:
čas izbriše vse spomine —
a ve boste dver odprle
v večne, brez meja globine.

Ignotus

Profesorski zbor, novomašnik g. Jože Šuštar, bogoslovci in gojenci apostolske šole, so se slikali 12. avgusta 1953 pred poslopjem slovenskega semenišča v Adrogué, Argentina

Jezusa. Še malo se ni prestrašil: „Sodite, ali je prav pred Bogom vas poslušati bolj kot Boga. Ne moremo namreč, da bi ne govorili, kar smo videli in slišali“ (Apd 4, 19. 20). — Peter pa je hotel tudi vedeti, kakšno plačilo bo prejel, ker je sledil Gospodu. Jezus mu je obljubil: „Resnično povem vam, vsak, kdor je zapustil hišo ali brate ali sestre ali očeta ali mater ali ženo ali otroke ali njive zaradi mojega imena, bo prejel stokratno in dobil v delež večno življenje“ (Mt 19 29). — Prav to velja za vsakega duhovnika. Zvesti duhovnik se čuti že v teku svojega duhovniškega delovanja bogato nagrajenega za vse odpovedi, ki jih je doprinesel zaradi Boga in zaradi svojega poklica. Jezus ne misli pri svoji obljubi na materialno plačilo. Duhovniški poklic prinaša notranje, srčno veselje, ki se ne da kupiti z nobenim denarjem.

Da prihajajo novi delavci v vinograd Gospodov, to ni samo skrb duhovnikov, ampak vseh katoličanov. Vsi moramo

moliti za tiste, ki čutijo, da jih Bog kliče, da bi se prav odločili. Molitev ima tu važno vlogo. — Materialno podpirajmo mlade fante, ki imajo poklic, a nimajo potrebnih sredstev. V ta namen se ob kvatrnih nedeljah pobirajo prispevki za semenišče. Odslej se bodo pobirali prav za naš dijaški zavod Marijanišče na Opčinah. — Največjo odgovornost pa imajo družine, če zapazijo pri svojem sinu nagnjenje za duhovniški stan. Okrog fantov naj ustvarijo tako okolje, da poklic ne bo po njihovi krivdi zamrl. Odslej bodo lahko za to poskrbeli tako, da pošljejo fanta študirat v slovenski vzgojni zavod Marijanišče na Opčinah. Bodočnost bo pokazala, ali je šlo res za pravi božji klic, ali samo za neko čustveno nagnjenje.

Pravijo, da dobi vsak narod take duhovnike, kakršne si izmoli in kakršnih je vreden. Potrudimo se in tudi prosimo Boga, da bi v slovenske tržaške župnije poslal vedno dobrih in svetih duhovnikov.

Nevednost in še kaj

PAVEL SLAPAR

Ako te že mika, da bi brala tale pripevek in te morda naslov odbija, naj brž v tolažbo povem, da ne bo govora samo o nevednosti. No, pa o nevednosti še bereš. Manj veselja bi imela z učenostjo. In spet naj te pomirim! O učenosti še celo ne maram pisati.

Nevednosti ne mislim priporočati, da si na pravem mestu in o pravem času utegne biti dobrodošla. Morda je zaradi tega moj pokojni profesor tako rad ponavljal izrek, da je nevednost dar božji, le zlorabljeni se ga ne sme.

Ne vem, kako naj se prav izrazim, da bi te pred določeno nevednostjo opozoril. Kaj spada vse pod nevednost, katere naj bi se varovala?

Morda začnem od nasprotne strani. Tekom let sem se že neštetokrat vprašal, koliko naj bi človek vedel, da bi si mogel očitati kake krivdne nevednosti. Po dolgem in treznem premisleku sem prišel do zaključka, da mora vsak človek toliko znati, da se s tem, kar ve, za silo in brez večjih težav prerije skozi življenje in da kolikor toliko varno prispe v nebesa.

V podrobnosti se ne bom spuščal. Takoj bi nastala cela knjiga. Rad bi nakazal samo glavne smeri in obrise. Nato lahko sama razmišljaš in poglobljaš, kolikor ti je drago.

V treh področjih je nekako vse obseženo. Če ti tista pokažem, se ni težko pravilno ravnati.

Najprej je gospodinjsko in gospodarsko področje. Če si doma, moraš toliko znati, da skuhaš, operesh, in počistiš, kolikor družina potrebuje. Dom mora dati doraščajočemu dekletu priliko, da se tega nauči. Vzgoja, ki tega ne dá, je nič vredna. Tudi na domačo lekarno se je treba za silo spoznati. Za vsako

malenkost se ne spleča klicati zdravnika. In malenkosti se včasih tako lahko odpravijo, da le človek ve za kako domače sredstvo. Dostikrat je to boljše kot kako od zdravnika predpisano zdravilo.

Včasih je bila takale gospodinjska usposobljenost samo ob sebi umevna. V družinah se je ohranjalo neko stalno izročilo. Od matere je prešlo na hčere in tako je šlo iz roda v rod. Šole, odhod v mesta in tovarne in pri nas še v tujino, vse to je izročilo pretrgalo. A gotovo ne na korist našim družinam.

Pred leti sem učil člane nekega prostetnega društva neko igro. Glavno vlogo je imela gospodična, ki se je odlikovala po lepoti in olikanem govorjenju. V nekem prizoru naj bi ta gospodična na odru pletla nogavico. V odmoru je morala k društvenemu oskrbniku, da ji je njegova žena naravnala igle, ter pokazala, kako naj drži, da bo delala vtis, kot da res plete. Kadar bodo med našim narodom taka dekleta ali gospodične v večini, tedaj se začnejo zanj slabi časi.

Važnejše kot prilika za delo in učenje je lastno zanimanje in prizadevanje. To je deloma prirojeno, še več pa privzgojeno. Že prav v zgodnji mladosti se začne ta vzgoja. Dekle opazuje in jo skuša posnemati. Ako je mati pridna in delavna ter zna gospodinjiti, preidejo njene lastnosti ali kreposti igranje na hčer. Pozneje se ta osnova z lahkoto izpopolni s pomočjo kakega tečaja, knjige ali praktičiranja.

Če si kje zunaj v službi, nikar ne misli, da ti je gospodinjstvo odveč. Tako zelo se mu seveda ne boš mogla posvečati, kot če bi bila stalno doma, a na vsak način toliko, da danes ali jutri

lahko poprimeš kot samostojna gospodinja, ako bi bilo potrebno. Človek nikoli ne ve, kaj pride. Morda se bo služba nehala, ali pa bodo druge prilike nanesele, da bo treba gospodinjiti. Naj se socialne razmere še tako spreminjajo, gospodinjski poklic je ženi tako lasten, da naj bi ga mogla izvrševati v vsakem položaju.

Delaj v službi, kar hočeš. Vrsta dela je odvisna od zaposlitve. A vsako delo, ki se ga lotiš, moraš poznati in obvladati. Vsaj to zavest moraš imeti, da ga boš lahko v kratkem znala. V delo, za katerega nisi usposobljena in nimaš upanja, da bi se zanj mogla v doglednem času usposobiti, se ne vtikaj! Delo, ki ga vršiš ali izdelek, ki ga daješ iz rok, naj bo tako, da se ti ni treba sramovati svojega dela in izdelka. V majhnih delavnicah se na take stvari bolj gleda. Tovarna rada ljudi v tem pogledu kvari. Kjer gre blago ali izdelek od delavca naravnost k naročniku, se na kakovost bolj gleda. V tovarni je razdalja med delavcem in naročnikom navadno zelo velika. Vmes je cela vrsta prodajalcev in prekupčevalcev. Zaradi tega se delavec na svoj izdelek ne ozira. Glavno je, da ga preddelavec ali nadzornik ne zavrže. Toda to ravnanje delu ni v korist. Človek se zanemari in dela tja v en dan.

S prislужnim denarjem moraš znati gospodinjiti ali gospodariti. Ljudje so dvojne vrste. Eni znajo odlično razsipavati. A tudi med razsipneži sta dve vrsti. Eni razsipavajo, pa vsaj tudi nekaj imajo od tega. Drugi razsipavajo tako, da nimajo nazadnje od vsega skupaj nič. Med razsipneže se res nikar ne uvrščaj!

V gimnaziji sem imel sošolca. Njegov oče je imel prosto stanovanje in krasno mesečno plačo. Kadar mi je pripovedoval, koliko oče na mesec zasluži, se mi je kar v glavi vrtelo od visokih števil, posebno če sem primerjal, koliko je oče pri nas prinesel zaslužka domov. Toda mama mojega sošolca ni znala gospodinjiti. Zadnje dni v mesecu ni bilo doma že nobenega denarja. V hiši je

bilo torej udomačeno razsipavanje najslabše vrste.

Drugi ljudje znajo varčevati. A tudi med varčneži so razlike. Eni varčujejo tako, da vsak denar odlično obrnejo. Na ta način vsaka malenkost res tekne in povsod se pozna, kamor ga obrnejo. Ni treba, da bi zaradi tega slabo živeli. Privoščijo si lahko to in ono, a znajo pač ravnati z denarjem. So namreč tudi taki varčneži, ki jim varčevanje naroča skopost. Povsod si odtrgujejo. Vedno gledajo po najnižjih cenah. Pri vsaki stvari se vprašajo, če ni predragar. Tisoč pomislekov imajo vedno, kadar se hočejo za kak nakup odločiti. Čudna smola se drži takih ljudi. Sami nimajo od denarja ničesar in konec koncev tudi denarja ne.

Kupuj v priznanih in dobrih trgovinah! Dober trgovec skrbi za svoj ugled in prodaja zato dobro blago. Mnogi trgovci obogate od slabega blaga in vsiljive reklame. Vedno se najde dovolj nespametnih ljudi, ki jim pomagajo do nezasluženega bogastva. Boljše je, da nisi med tistimi.

Ne kupuj stvari, ki so zelo poceni! Kdor poceni kupuje, drago rabi. Nek moj znanec je stopil pred leti v trgovino, da bi si kupil obleko. Pokazali so mu blago, ki je bilo zelo poceni. Mislili so, da mu bodo ustregli. Toda moj znanec je odgovoril: „Nisem bogat, da bi kupil tako poceni.“ Premišluj ta stavke in videla boš, koliko je resnice v njem.

Ne kupuj vsake drobnarije sproti! Na ta način razmečeš veliko več denarja, kot če kupiš nekaj več skupaj. Denar se omane, kajne? Človek sam ne ve, kako. Zato pa, kadar ga imaš, kupi nekaj več. Blago ostane, denar bi se ti pa omel.

Zadnja leta so nam vzela smisel za varčevanje. Denar nima obstanka. A kdor prav nič ne varčuje, ne ravna pametno. Včasih pride sila, drugič prilika. Človek bi rabil ali kupil, pa nima. Nekateri si pomagajo z obroki. Resnično korist od obrokov ima prodajalec, kupovalec samo navidezno. Ne računaj z na-

videzno koristijo, ker ni drugega kot gamoprevara.

Od predmetov, ki se hitro obrabijo in jih je treba večkrat nadomestiti, imej vedno nekaj na zalogi. Včasih je treba hitro vzeti v roke, pa ni prilike, da bi kupila. Drugič je treba nenadoma rabiti, pa ni pri roki denarja. Pa če je denar, ga rabiš neogibno za kaj drugega in ti je strošek zelo odveč. Včasih je prilika, da pri kakšni večji nabavi mimogrede še zraven kupiš nekaj malenkosti, ki gredo na zalogo. Take stvari pozneje vse zelo prav pridejo in pri nakupu skoro ne čutiš, da je bil zanje potreben poseben izdatek. Če imaš drobiž v denarnici, se bo počasi obrabil, da sama ne boš vedela kako. Koristi pa ne bo nobene. Če pa malenkosti nabereš na zalogo, bo vedno kaj v roke vzeti in niti čutila ne boš, da je bilo zanje treba denarja. Če ne delaš tako, zmanjka zdaj, nato spet nekaj. Težko se ti zdi nadomestiti, ker prav pri priliki, ko bi potrebovala, nimaš razpoložljivega denarja. Tako manjka zdaj to, zdaj kaj drugega. Pri tem trpi gospodinjstvo. Pozneje bo treba itak vse kupiti. A še v vse večji meri in izdatek se bo mnogo bolj občutil. Kdor ne zna gospodariti, tudi z veliko plačo težko izhaja. Kdor pametno gospodarji, tudi sorazmerno z majhnim zaslužkom uredi udobno in prijetno življenje. Za pametno gospodarjenje je treba nekaj vednosti. Gorje, če nevednost preide v navado.

Na drugem mestu je **pravno področje**. Naše pravno življenje ima tri pomena. Najprej za našo vest. Če živimo po božjih zapovedih, nosimo v sebi mirno vest. To je neprecenljive vrednosti. Mirna vest me neprestano napolnjuje z veseljem, zadovoljnostjo in notranjo srečo. Boljšega spremstva skozi življenje si ni mogoče misliti. Pravno življenje omogoča urejeno in pravično sožitje z bližnjim in je končno podlaga za življenje po veri in milosti.

Božje zapovedi, ki uravnavajo naše pravno življenje, niso zapletene. Značilno zanje je, da so zelo preproste in jasne, ter da povsod, kjer se jih drži, mo, življenje močno razjasnjujejo in

poenostavljajo. Če bi imeli samo pamet in vest, bi božje zapovedi sorazmerno lahko izpolnjevali. Toda stvar ni tako enostavna. Lahko bi šlo, ko bi ne bila v nas slabost včasih tako velika, nevarnosti okrog nas tako številne in življenje tako zapleteno.

Mnogi žive svoje pravno življenje precej tja v en dan. Nekaj posnemamo iz okolice, nekaj iz ustaljenih navad in nekaj malega iz tega, kar smo se kdaj učili. Morda sem se pretrdo izrazil. Verjetno. A prav veliko ne bi rad omilil. V glavnem moja trditev drži. So trenutki, ko gremo nekoliko globlje. Toda takih trenutkov je malo.

Malo je med nami ljudi, ki bi z jasno vednostjo oblikovali svoje pravno življenje. Koliko pa jih je, ki bi n. pr. točno vedeli, kakšni naj bi v tem času, starosti, položaju in poklicu prav za prav bili? Ali smo si na jasnem, kakšni dejansko smo? Če kaj dobrega odkrijemo, radi povečamo in napihuje. Pa še napihuje mo se zraven! V vsakem od nas tiči nekaj farizeja. Če kaj slabega odkrijemo, opravičujemo, skušamo prezreti, tajimo in tako radi bi šli mimo ugotovitev, ki so za nas mučne. Takale zaželena nevednost je še slabša kot preprosta nevednost.

Ko bi samo tri stavke večkrat razmišljali, bi se lahko že veliko naučili. Ti stavki se glase: Kakšen dejansko sem? — Kakšen bi moral biti? — Kakšen bi lahko bil?

Verjetno smo preleni, da bi se nekoliko več pomudili pri tem razmišljanju. Včasih pa res tudi ni časa. Komaj nekoliko začnemo, pa nas že kaj drugega zmede. Lahko je pa tudi kaj drugega vzrok. Včasih razmišljanje sprva ne rodi nobenega svetlega spoznanja. Pa se kar v začetku damo premagati in opustimo vsak nadaljni trud. Kdor išče, najde. A mi se že takoj v začetku naveličamo iskati in seveda zato nič ne najdemo. Nato se spet začne življenje tja v en dan. Nadaljuje se torej nevednost na pravem področju.

Kakšen dejansko sem? Odgovor ni tako lahek. Mi vse preveč posplošujemo. Ljudi si predstavljamo kot modele

ali kalupe v modni trgovini. Razločujemo jih po obleki in potezah na obrazu. Da je pa vsak drugačen, prav malo upoštevamo. Jaz sem n. pr. v nekaterih stvareh močnejši in boljši kot moj bližnji, v drugih pa šibkejši in slabši. Ta je n. pr. površen, da ga prav s tem vedno polomi. Drug je klepetav, da mu zaradi tega vedno kaj napačnega uide. Tretji ima smolo, da se mu prerada vrine laž. Četrti prenatanečen, da je vsem težek in neprijeten. Peti rad pregloboko pogleda v kozarec. Šesti je jeznorit, da je neprestan križ z njim. Sedmi je nevoščljiv, da težko živi. Osmi je pohlepen, da se ga človek najrajši ogiba. Deveti je čustveno in spolno preobčutljiv, da je sebi in drugim nevaren. Tako bi lahko našteval dalje. Pa naj zadostuje! Eden ima sam s seboj dovolj opraviti, kdo drug se otepa s podedovanimi lastnostmi. Dva človeka na svetu nista enaka. Če hočem svoje нравno življenje resno vzeti, moram najprej sam sebe dobro poznati. Pa reci, da ni že tukaj veliko nevednosti!

Kakšna je moja okolica? Vse, kar me obdaja, bi moral z vidika нравnega življenja večkrat premisliti in dodobra spoznati. Pa gre tudi tu rado tja v en dan. Med tem ko mislim, da sem vedno enak in da se po nazorih ne spremenjam, se dam neprestano od slabših in slabšega vplivati. Kar je najhuje, je končno to, da niti ne vem ne, da se z menoj to dogaja.

Kakšne so нравne zahteve prav za me v tem sedanjem položaju? Najprej ne poznam dovolj samega sebe. Nato premalo poznam nevarnosti okrog sebe in končno ne vem, ali ta in tolikšna molitev za ta položaj zadostuje, ali tolikokratno prejemanje zakramentov, spovedi in obhajila nudijo zadostno jamstvo, ali je trenutna previdnost, ki jo kažem do kakih grešnih priložnosti, zame dovolj velika? Živim tako, da se ravnam po tem, kar vidim okrog sebe in kar mi je ostalo iz ustaljenih navad preteklosti. Povsod so vrzeli in vse so napolnjene z nevednostjo.

Dve stvari moram še poudariti: Res

je, da marsikaj vemo. Toda to, kar vemo, leze redno navzdol proti polzavesti in podzavesti. Vedno se je treba znova truditi, da pobereš vse svoje znanje in ga odnašas navzgor k čim večji zavestnosti. Za нравno področje torej prav tako velja kot za kaj drugega: Razmisličaj, poslušaj, beri! Tako se rešiš nevednosti.

Mi premalo razmišljamo, kam začeta nezvestoba in popuščanje vodita. To velja za dejanja in morda še bolj za nazore. Sprva posledice niso tako opazne. A verjetno smo že na napačnem tiru. Če bi premislili, kam mora ta tir pripeljati, bi lahko že v začetku vedeli, kje se bomo čez nekaj časa znašli. Ker ne mislimo, tudi ne vemo. In ker ne vemo, ga v нравnem življenju lomimo!

Tretje je versko področje. Če živiš v urejeni župniji in če je okolica kolikor toliko enostavna, ne potrebuješ veliko verskega znanja. Tiste stvari, ki so potrebne, se ohranjajo v družini iz roda v rod, osvežujejo jih navade v okolici in utrjuje jih sproti bogoslužju cerkvenega leta. Drugače je pri izseljenicah, kjer je družinsko izročilo pretrgano in morda zveza z bogoslužjem cerkvenega leta razrahljana. S tem preide veliko samostojnih nalog na posameznega človeka.

V gimnaziji smo se nekaterih predmetov veliko učili. Tako smo znali nekatere stvari, da sem mislil, da jih ne bom mogel nikoli pozabiti. Pozneje prideš do svojega poklica in si prisiljen ukvarjati se samo s poklicnimi dolžnostmi. Mnogi gimnazijski predmeti so s tem stopili čisto v ozadje. Kar hitro potečejo leta in desetletja. Ko začneš obujati spomine, ugotoviš, da ti nekdanje znanje iz predmetov, ki so stopili v ozadje, vedno bolj prhni.

V šoli se je vsak učil verouk. Na koncu šolske obveznosti je bilo že nekaj verskega znanja. Toda če ga postaviš pri svojem poklicnem delu nekoliko ob stran, bo začelo ravno tako prhniti kot vsi drugi šolski predmeti. Kaj je treba storiti, da se to ne bo zgodilo?

Najprej je potrebno neprestano po-

glabljanje. Vem, da je to laže povedati kot storiti. Novodobno življenje je poglobljanju malo naklonjeno. Marsikdo ima za delo odmerjen čas. Navadno je treba na delo paziti. Pozornost se polagoma tako osredotoči, da druge stvari same po sebi izpadejo. Če po vrh vsega še niši sama, ampak delaš v družbi, je za kako poglobljanje med delom še manj prilike. Pred delom in po delu se je treba morda dalj časa voziti z avtobusom. Tu je navadno šunder ali neprikladen prostor. Človek ne sedi udobno v kakem svojem kotu, ampak navadno nekako visi v prostoru sredi gneče in ropota: S poglobljanjem ni spet nič. Nato prideš domov. Morda je stanovanje tesno, da ste drug drugemu na poti. Verjetno je še kak radio pri hiši, da onemogoča primerno tiho zbranost. Končno je človek utrujen in si želi počitka. Če gre tako dalj časa, se začne počasi razpadanje vsega znanja, tudi verskega.

Kaj se dá v takih razmerah kljub temu storiti? Dobra volja najde vedno primerno priliko! Imej prav gotovo en verski list! Postavi si za nalogo, da ga od meseca do meseca vsega prebereš. Izgovorov, da tega ne storiš, bo vedno dovolj. Pregarjaj te izgovore! Število naročnikov s številom slovenskih izseljencev ni v dobrem sorazmerju. To se pravi, da manjka zavednosti in požrtvovalnosti. Če človek pravi: Rad bi bral, če... navadno ne bo prišel do branja. Če pa reče: Bom vse prebral! tudi pri veliki zaposlenosti pride do svojega sklepa. To vem iz lastne skušnje. Pretakni in preišči vse dele svojega dnevnega reda, pretehtaj do dobra posebno nedeljo in prav gotovo se bo našel čas tudi za tiste stvari, ki jih slovenska skupnost v tujini izdaja za poglobitev in ohranitev verskega znanja.

Nato je potrebno obnavljanje. Od časa do časa je priložnost za kake zaprte duhovne vaje. Kdor nima smisla za njih vrednost, se zanje ne bo odločil in bo znal to tudi sijajno utemeljiti. Pa je kljub temu napačno. Morda se je res treba enkrat ali dvakrat kar prisiliti in iti ne zato, ker sam vidim potrebo,

ampak, ker drugi tako pravijo. Kmalu bom tudi sam uvidel, kako prav imajo in nato se ne bo treba več siliti.

Če je prilika za versko družbo te ali one vrste, se prepričaj, da moraš zraven. Brez žrtev ne bo šlo. A vse te žrtve se bodo bogato obnesle. Vsako branje verskega lista, vsak sestanek verske družbe, vsako sodelovanje na en ali drug način obnavlja tvoje versko znanje in preprečuje splošno razpadanje.

In končno **practiciranje!** Beseda sicer ni lepa, a točna. Naj ostane! Zapomnimo si pa, da to, kar človek prakticira, še najdlje ostane.

Večkrat se menimo s kateheti raznih šol in poskušamo skupno ugotavljati naše uspehe pri verouku. Nekaterih otrok kar ne moremo naučiti apostolske vere ali angel Gospodov. Seveda tudi drugih molitev ne. Z rožnim vencem je isto. Nato se trudiš en teden ali dva in ves razred zna. Potem pa spet en mesec popustiš in vadiš kaj drugega. Ko bi rad ponovil, vsaj polovica nič več ne zna. Zakaj? Jasno, ker niso prakticirali. Predelavaš n. pr. poglavje za poglavjem iz katekizma. Ponavljaš in vadiš da gleda stvarina že pri vseh oknih iz razreda. A ko se povrneš k tvarini čez dva meseca, moraš ugotoviti, da je nekaterim popolnoma izpuhtelo. Zakaj? Zato, ker niso prakticirali. Ako bi tudi prakticirali, bi morda dobesedno res ne mogli ponoviti, a znašli bi se vsaj po smislu in vsebini. Tu ni drugega, kot da te rotim: **practiciraj!** Z drugo besedo: Moli, hodi v cerkev in prejemaj zakramente!

Še enkrat naj ponovim najvažnejši stavek v temle prispevku: Toliko moraš vedeti, da se brez večjih težav preriješ skozi življenje, ne da bi bila sebi in drugim v napotje in da kolikor toliko varno prispeš v nebesa. V tehle vrstah sem marsikaj nakazal. Ti pa izrabljaj čas in mladost ter pridno uporabljaj to, kar slovenska begunska skupnost v ta namen nudi. To te sicer ne bo privedlo do učenosti, a dalo ti bo vsekakor dovolj tega, kar potrebuješ vedeti za ta in oni svet.

JUDA MAKABEJEC

BORIS KOMAN

Judje so po vrnitvi iz babilonske sužnosti mirno živeli; najprej pod perzijskimi kralji, potem pa pod Aleksandrom Velikim, ki je perzijsko državo osvojil (l. 334—331 pr. Kr.). Za njegovih naslednikov nastopi na Vzhodu doba, ki se imenuje doba helenizma. Grška kultura, grški jezik in grške navade so počasi osvojile vse podvržene narode. Posamezni vladarji so si šteli v največjo čast vpeljati v svoje dežele grške običaje in narodi se temu kar nič niso upirali. Vse drugačen pa je bil položaj za izvoljeno ljudstvo izraelsko, ki je moralo ohraniti popolno zvestobo Bogu in svoje običaje.

ČRNI OBLAKI NAD IZRAELOM

Ko so se Palestine, ki je pripadala širokemu kraljestvu, polastili kralji iz družine Selevkovičev, se je položaj za Jude zelo poslabšal. Začeli so jih naravnost krvavo preganjati. Najhujše je divjal kralj Antioh IV. Epifanes (l. 175—164 pr. Kr.). Zunanji povod temu je dala denarna stiska, v katero je kralj zabredel zaradi svojih vojska z Rimljani. Dal je opleniti tempeljski zaklad, kjer je bilo tudi mnogo denarja vdov in sirot (1 Mkb 1, 22—24). To je povzročilo silno žalost pri Izraelcih.

Čez dve leti je kruti Antioh poslal pobirat davke in je povzročil strašen pokolj v Jeruzalemu in mesto požgal (1 Mkb 1, 32). Del mesta pa je uvrstil in nastanil v njem posadko skvarjenih vojakov, ki so z groznimi dejstvi nadaljevali. Svetišče je bilo zapuščeno in

vanj je dal kralj postaviti kip boga Zvsa (2 Mkb 6, 2). Nadalje je izdal ukaz, da se morajo vsi Judje oprijeti njegovih postav in je prepovedal darovati v templju daritve v čast pravemu Bogu. Prepovedal je obhajanje sobote in vse njihove slovesnosti. Ukazal je postaviti oltarje malikom, katerim naj se daruje svinjsko meso in nečiste živali. Prepovedal je obrezo, ki je Judom v gotovem oziru pomenila to, kar nam sv. krst. Vsi, ki se kraljevim ukazom ne bi pokoravali, bodo izgubili življenje (Mkb 1, 46—52).

Mnogi izmed ljudstva so se pridružili onim, ki so zavrgli božjo postavo. Najbolj žalostno pa je bilo to, da so celo veliki duhovniki tistih dni v vsem sodelovali z brezbožnim kraljem.

MUČENCI ZA BOŽJO POSTAVO

Vse ljudstvo se pa vendar ni dalo oplahiti. Mnogi so pobegnili iz mest, da se izognejo preganjanju. Marsikdo pa je s svojim življenjem izpričal zvestobo Bogu. Tako je znan starček Eleazar. Samim odpadnikom se je smilil, zato so mu predlagali, naj vsaj na videz daruje, da se reši smrti. Pa jih je junaško zavrnil: „Moji starosti ne pristoji hliniti se. Mnogo mladih ljudi bi mislilo, da je devetdesetletni Eleazar prestopil k poganom. Zapeljani bi bili zaradi mene. In če bi se tudi zdaj človeškim mukam umaknil, roki Vsemogočnega ne uidem ne živ ne mrtev“ (2 Mkb 6, 21—26). Tako je umrl in zapustil sta-

rim in mladim zgled kreposti in junaštva.

Iz tistih časov je znana junaška smrt sedmih Makabejskih bratov in njihove matere, ki jih je bodrila do zadnjega diha. Najmlajšemu je še posebno lepo govorila: „Dete, ozri se v nebo, poglej zemljo in vse, kar je na njej in pomisli: vse to in človeški rod je Bog iz nič ustvaril. Zato se ne boj tega krvnika, temveč bodi vreden tovariš svojih bratov! In sprejmi smrt, da te bom v večnem življenju s tvojimi brati spet videla.“ (2 Mkb 7, 28—29).

DUHOVNIK MATATIJA

Kruto preganjanje je izvalo končno pri Judih oborožen odpor pod vodstvom duhovnika Matatija Makabejca. Odločno je najprej odgovoril kraljevemu uradniku: „Čeprav se vse ljudstvo pokori kralju Antiohu in zapusti postave svojih očetov in se podvrže kraljevemu povelju, jaz in moji sinovi in moji bratje bomo ostali zvesti postavi očetov“ (1 Mkb 2, 19—20). Potem je v sveti jezi ubil Juda, ki je daroval malikom, ubil kraljevega uradnika, razrušil oltar in zaklical na ves glas: „Vsakdo, ki gori za postavo in hoče ostati zvest božji zavezi, naj gre za menoj.“ In ušel je takoj s svojimi sinovi v hribe. Mnogi so se mu pridružili in s tem se je začela sveta vojska med pravo-vernimi Judi in brezbožnim kraljem.

SVETA VOJSKA

Vedno več zvestih Judov se jim je pridruževalo, da so ustanovili pravo vojsko. Nепrestano so napadali preganjalce in odpadnike. Prehodili so celo deželo in razdirali poganske oltarje. Poskrbeli so za obrezo neobrezanih dečkov in postali strah preganjalcev, katerim niso dali miru.

Dnevi staremu Matatiju pa so bili

šteti. Svoje delo je izročil sinovom: „Bodite goreči za postavo in darujte svoja življenja za postavo svojih očetov. Tako si boste priborili veliko slavo in večni spomin.“ Sina Juda Makabejca, kar pomni Kladivar, je postavil za generala svete vojske. Dal jim je še svoj blagoslov in je odšel k očetom (1 Mkb 2. pogl.).

JUDA MAKABEJEC NASTOPI

Za Juda se je začela težka, pa slavna doba. Vsi goreči Judje so mu z navdušenjem sledili, kamorkoli jih je vodil. Njegovo junaštvo ni imelo meja. Kamor je udaril njegov meč, je sovražnik moral odnehati. Že samo njegovo ime je povzročalo pri sovražnikih strah in trepet.

Kralj Antioh je začel pošiljati zoper uporne Jude vojsko za vojsko, pa druga za drugo je bila strašno poražena. Tako je izgubil bitko in življenje pri Samariji poveljnik Apolonij. Njegov meč si je potem pripasal Juda in ga zmago-slavno vihtel v vseh bitkah.

Ko je zvedel za ta poraz poveljnik sirske vojske Seron, je okrepil svoje čete in navalil na Juda, ki je imel malo mož. Tem je začelo upadati srce ob pogledu na tako številno vojsko. Juda pa je bil božji mož in jih je poln žive vere poučil: „Lahko postanejo mnogoštevilni plen majhne čete, zakaj, kadar hoče dati Bog komu zmago, je zanj vseeno, ali je veliko ali malo mož. Zakaj zmaga ne zavisi od množic, ki se bore, temveč od neba, ki je vir vse moči. Ti prihajajo na nas polni napuha, z namenom, da iztrebijo nas, naše žene in otroke in nas vsega oropajo. Toda mi se borimo za svoje življenje in za naše postave. Gospod bo naredil iz njih kosce vpricho nas, ne bojte se! (1 Mkb 3, 17—22).“ Pa so navalili kot levi na Seronove čete in jih potolkli.

Ko je kralj Antioh za vse to zvedel, se je strašno razjezil. Dal je zbrati čete z vseh delov kraljestva in jim postavil za poveljnika Lisija, ki je s 40.000 pešci in 7.000 konjeniki navalil na Makabejce. Hotel je razrušiti Jeruzalem in Jude prodati za sužnje. Položaj je postal po človeško rečeno brezupen. Pa Judje niso izgubili poguma. Postili so se, si nadeli raševino in klicali k Bogu: „Kako naj vzdržimo borbo proti sovražniku, če ti, Bog, ne priskečiš na pomoč?“ Potem so se pripravili na bitko, zakaj „bolje je pasti v boju kakor gledati uničenje našega naroda in svetišča. Zgodi naj se, kakor hoče nebo“ (1 Mkb 3, 53, 58). Kličoč Boga na pomoč so navalili na premočnega sovražnika. Te pa je prevzel strah in pognali so se v beg. Očividno je zmagal Bog. Zato je Juda ukazal zapeti hvalnice Bogu: „Zakaj Gospod je dober in njegovo usmiljenje je večno.“ Drugo leto je Lisija zbral še večje čete. Pa tudi te so Judje zaupajoč v božjo pomoč potolkli (1 Mkb 4. pogl.).

JUDA OČISTI TEMPELJ

Premirje, ki je nastalo po ponovnih zmagah, je Juda uporabil za očiščenje templja in njegovo obnovo. Vkorakal je s svojo zmagovalno vojsko v Jeruzalem in z žalostnim srcem moral ugotoviti, kako je tempelj onečaščen in zapuščen. Vrata so bila požgana in po dvoriščih je poganjala trava. To naj bo kraj, ki si ga je izbral večni in sveti Bog za svoje bivališče! V srčni boli so si ti borci za božjo postavbo raztrgali svoja oblačila, si posuli glave s pepelom in bridko zajokali. Pa ni bil čas z žalovanjem izgubljati čas. Juda je ukazal delu svojih čet nadaljevati boj, da se sovražnik ne utrdi. Ostali so pa čistili tempelj. Nato je izbral neomade-

ževanih duhovnikov, katerim je zaupal preureditev templja. Ko je bilo vse novo urejeno, so obhajali slovesne daritve, ki se že tri leta niso mogle opravljati. In vse ljudstvo se je priklonilo do tal in slavilo Gospoda (1 Mkb 4, 55).

ŽALOSTNI KONEC TRINOGA ANTIOHA

Kralj Antioh je zvedel v Perziji, kjer je bival, za poraze svojih čet. To mu je povzročilo tolikšno žalost, da je zbolel videč, da se je zgodilo vse čisto drugače kot je on hotel. Dal je naglo voziti, pa je med vožnjo padel z voza in se močno pobil. V živem telesu so se mu zaredili črvi in meso je živemu v kosih odpadalo. Zaradi smradu, ki se je radi tega razkroja okrog njega širil, so ljudje komaj mogli ob njem vzdržati. V silnem trpljenju je ves ponižan prosil Jude, naj prosijo zanj pri pri svojem Bogu (2 Mkb 9, 8—10). Tako je ta trinog, ki je še pred kratkim mislil, da more z rokami doseči zvezde neba, umrl ubog in zapuščen v tuji deželi. Zadel ga je pravična božja roka kot pozneje v zgodovini še mnoge, ki so hoteli uničiti božja dela.

JUDA NADALJUJE SVETO VOJSKO

S kraljevo smrtjo pa ni bilo konec svete borbe. Novi kralj, Antioh Eupator, je zbral novo vojsko, še večjo kot so bile vse doslej, da zavzame Jeruzalem in oropa tempelj. Juda pa se je s svojimi znova zatekel k Bogu po pomoč. In res! Ko so odhajali z Jeruzalema v boj, se jim je prikazal bel jezdec z zlatim orožjem. To jim je dvignilo duha, da so bili pripravljeni boriti se ne samo z ljudmi, ampak celo z divjimi zvermi. Z zaupanjem v Boga so se pognali kot levi na sovražnika in ga pognali v beg (2 Mkb 11. pogl.).

Pa tudi sovražniki niso odnehali. Na-

žalili so na Jude z novo vojsko pod poveljstvom Nikanorja z namenom potepati mesto v prah. Pa zgodilo se je ravno nasprotno. Judje so se znova priporočili v goreči molitvi Bogu in potokli sovražnika. Prvi, ki je padel v boju, je bil ravno ošabni poveljnik Nikanor (1 Mkb 7, 43).

In to je končno skrivnost vseh Judovih zmag. Niso zmagovali z orožjem, temveč v imenu vseмогоčnega Boga. Ali še bolje rečeno; niso zmagovali oni, ampak je zmagoval Bog. To je Bog prav jasno pokazal v enem izmed teh bojev, v katerem je padlo nenadno veliko Judov. Ko pa so jih pregledovali, so pod obleko teh padlih bojnikov našli darove, ki so bili posvečeni mali kom. Vsem je bilo očito, da so zaradi tega padli. Slavili so Gospodovo sodbu, ki je razkrila, kar je bilo skritega. Juda Makabejec pa je v resnični bratski ljubezni do njih zbral med svojimi možmi 12.000 srebrnih drahem, da bi se opravila daritev za grehe rajnih, „zakaj sveta in dobra je misel moliti za mrtve, da bi bili rešeni grehov“ (2 Mkb 12, 46). Lep dokaz, da so že Judje darovali za svoje rajne.

JUNAŠKA SMRT

Neprestane zmage so silno dvignile ugled Judov, da so mogli Makabejci skleniti celo zvezo z Rimljani, ki so tudi bili v borbi s Sirci (Mkb 8, 22 do 30). Ta politična modrost pa jim ni bila uštetja v dobro. Začeli so se zana-

šati na človeško moč in počasi je začela pešati vera in zaupanje v božjo vseмогоčnost: Sirci niso mogli biti zadovoljni z judovsko zvezo z Rimljani. Zato so zbrali novo vojsko in napadli Jude.

Ob pogledu na velike množice sovražnikov je Judom upadel pogum in mnogi so ušli z bojnega polja. Na Boga niso več računali, pa so se naravno čutili preslabe. Samemu Judu Makabejcu je upadel pogum, vendar se ni umaknil z bojišča. „Če je prišla naša ura, umrimo junaško v obrambo svojih bratov in ne omadežujmo svoje slave (1 Mkb 9, 10.“ Vzpametel je strašen boj na življenje in smrt. Mnogi sovražniki so padli. Padel pa je končno v junaškem boju tudi Juda Makabejec in tako doprinesel zadnjo žrtev za postavbo božjo in za svoj narod. Ljudstvo je napolnila silna žalost in vsi so ga objokovali mnogo dni (1 Mkb 9, 20).

Njegovi bratje so nadaljevali boj in končno priborili svobodo.

*

Za vse čase je ostal Juda Makabejec svetel vzor borcev za božjo čast in pravo svobodo svojega naroda. Lepo je pokazal, da zaupanje v Boga v tej sveti borbi zmore neizmerno več kot vojaška moč in najboljše orožje. Lepo je Bog na njem pokazal, da borci za sveto stvar morajo tudi v svojem osebnem življenju biti božji, služiti Bogu ne samo v borbi, ampak tudi s celim svojim življenjem. Lepo je pokazal Bog, da njegova stvar končno vedno zmaga, pa najsi zgleda večkrat borba zanj brezupna in izgubljena. Pa še to je pokazal Bog na Judu Makabejcu, da Bog za svojo stvar večkrat zahteva težkih žrtev, tudi življenje svojih naboljših, če je tako v njegovih svetih načrtih. A nobena žrtev božjih borcev ni, še daleč ne, tako velika, kot je plačilo, ki ga ima Bog pripravljeno zanje.

Profesorska

„Katerega pa smo danes?“

„Saj imaš časopis v roki, vanj poglej!“

„Kaj mi pomaga, ko pa je včerajšnji!“

Atlet vere in angel ljubezni

8. septembra 1953 je minilo sto let, odkar je umrl veliki učenjak pa še večji apostol krščanske ljubezni, Friderik Ozanam. Ves svet, ne samo katoliški, se je spomnil tega moža, ki je v svoji ustanovi Vincencijevih konferenc zapustil svetu najlepši vzgled, kako je treba reševati socialno vprašanje. Proces za njegovo proglasitev blaženim se je že začel, „kajti Ozanam ni bil le izreden učenjak, odličen profesor, bleščeč pisatelj — pravi mons. Plantier, škof iz Nimesa — ampak predvsem angel ljubezni in atlet vere, z eno besedo — svetnik.“

Friderik Ozanam se je rodil v Milanu (Italija) leta 1813. Njegov oče je bil zdravnik v francoski vojski, ki je takrat obvladala pod Napoleonovim vodstvom skoro vso Evropo od Španije do ruskih step. Rodil se je v stoletju, ki je Cerkev sovražilo in jo skušalo uničiti, v stoletju, ki se je postavljalo s svojo znanostjo, ki da Boga ne potrebuje in ki da zna vse s svojim razumom razložiti.

Toda Ozanamu to strupeno ozračje ni škodilo. Razvijal se je brez kakih posebnih notranjih pretresljajev v moža vere, ki naj bi mu bila vodnica na vsej njegovi življenjski poti. Eden izmed stricev, ki je bil duhovnik, ga je izuril v latinskem jeziku. Nekaj let je študiral v Lyonu, kjer so živeli njegovi starši, nato pa se je preselil v Pariz, da se tam pouči v pravnih vedah. Stanoval je v hiši znamenitega fizika Ampera (1831—1833), ki ni bil samo velik znanstvenik, temveč tudi globok in otroško ponižen katoličan. V njegovi hiši so se zbirali mladi študentje in študirali apologetična vprašanja ter jih praktično reševali z deli krščanske ljubezni.

Leta 1836 je Ozanam že doktoriral iz

prava, toda njegovo delavno torišče je postala kasneje literatura, iz česar je doktoriral leta 1839, potem, ko je uspešno branil tezo o „Dantejevi filozofiji“, kot se ta odraža iz „Božanske komedije“.

Profesor Fauriel je postal kmalu pozoren na mladega učenjaka. Ponudil mu je suplenturo v svojem predmetu. Tako je Ozanam prišel na francosko univerzo Sorbono v Parizu, kjer je ostal do svoje smrti. Dolgo časa se ni mogel odločiti, ali naj ostane v svetu ali stopi v samostan. Po nasvetu znaneega dominikanskega pridigarja p. Lacordaira se odloči za zakon (l. 1841), toda smrt se mu približuje z naglimi koraki. Komaj štirideset let star umre leta 1853. Pokopali so ga v karmeličanski cerkvi v Parizu.

USTANOVITELJ VINCENCIJEVIH KONFERENC

„Bil je angel ljubezni,“ smo rekli v predgovoru. Prav gotovo te besede odgovarjajo dejstvu. Saj je dokazal, da mu krščanstvo ni bila le prazna beseda.

Bilo je leta 1833. Kot član krožka za zgodovinska vprašanja je imel dovolj prilike, da razpravlja s tovariši, ki so

**Ustanovitelj Vincencijevih konferenc
Friderik Ozanam**

na zgodovino gledali drugače kot on. Poslušajmo pripovedovati njega samega!

„Bili smo v tisti dobi obdani od naukov, ki se si bili eden drugemu nasprotni in so grozili nam samim zatemniti jasnost pogleda in treznost v sodbi. Vsi, kar nas je bilo vernih, smo čutili potrebo utrditi svojo vero in jo braniti pred napadi, ki so se valili proti njej z vseh strani. Nekateri naši tovariši so bili materialisti, drugi deisti, tretji samsimonijanci. Ob neki priliki smo skušali mi katoliški dijaki prepričati te svoje zašle tovariše o lepoti katolištva. Pa smo slabo naleteli. Eden izmed njih nam je odgovoril: „Imate prav, če se vaše besede nanašajo na preteklost ka-

toliške Cerkve. So bili časi, ko je krščanstvo delalo čudeže. Danes jih ne dela več. In vi, ki pravite, da ste katoličani, le kaj delate vi? Le kje so dela, ki naj vašo vero dokažejo, nas pa prepričajo, da jo bomo spoštovali in obudovali?“

Te besede so Ozanama zelo zadele. „Boleče je, silno boleče, — je dejal tedaj svojim prijateljem — videti, kako sovražniki Cerkev napadajo in blatijo. Ne smemo pustiti, da se taki napadi ponavljajo. Toda, ali ne čutimo, da ni dovolj, da mi svojo vero samo študiramo? Mi moramo dokazati moč krščanstva z deli. Le če bomo vršili dobra dela, bo Bog naš apostolat blagoslovil. Iščimo blagoslova revežev, in Bog nas bo blagoslovil.“

Tako se je zbralo na Ozanamovo pobudo v maju 1833 sedem mladih mož v neki hiši na ulici Petit Bourbon Saint Suplice v Parizu. Sestra Rosalia jim je dala naslove ubogih družin v predmestju Monfféard in 7 mladih ljudi je odšlo na pot. Trkali so na vrata revežev in puščali tam koščke kruha, hrano in drva za kuho in gretje. Tako je prva Vincencijeva konferenca začela z delom.

Novembra 1834 je bilo članov že nad 100. Vincencijeve konference so postale vedno bolj številne. Danes štejejo te konference že nad 200.000 članov; od teh jih je v Ameriki 6000. Povsod, kjer so, razvijajo apostolat ljubezni in istočasno pomagajo dušam, da se vrnejo k Bogu, katerega so dostikrat prav radi revščine izgubile.

Tako je Ozanam v katoliški Cerkvi povzročil plaz krščanske ljubezni, ki se še ni ustavil in ki zavzema vedno večji obseg. Dokazal je, da se socialno vprašanje ne da rešiti s silo, ampak le na podlagi Kristusovega evangelija. In ravno v tem je njegov veliki pomen za našo dobo.

Joe Juck

ALI SMO DORASLI ?

DR. V. BRUMEN

„Ko sem bil otrok, sem govoril kakor otrok, mislil kakor otrok, sodil kakor otrok, ko sem pa postal mož, sem opustil, kar je bilo otroškega“ (1 Kor 13, 11).

„Veš, očka, Eog naju je ustvaril različna.“ (Trileten otrok svojemu očetu, ki ga je grajal, ker se ni obnašal kakor on.)

DUŠEVNE NEREDNOSTI

Duševne nerednosti, od najmilejših, ki komaj zaslužijo to ime, do najtežjih, bi lahko razdelili v tri vrste. Prve so tiste, ki izražajo zaostanek v duševnem razvoju ali vrnitev na prejšnjo razvojno stopnjo; najtežji primer te vrste je bebstvo ali idiotstvo. Potem so druge, ki pomenijo neko iztirjenje že razvite duševnosti in jih predstavljajo duševne bolezni; najtežjim med njimi običajno pravimo blaznost. Tretje pa označuje napačno delovanje sicer dobro razvite in drugače zdrave duševnosti, ki pa jo ovirajo razni predsodki in kriva mnenja, da ne more pokazati dobrih sadov.

V teh člankih nas ne zanimajo hudi primeri duševnih nerednosti, ki spadajo v področje zdravljenja. Omenili bomo le nekatere zelo lahke primere, ki jih izkazujemo sicer normalni ljudje, nam včasih celo prav hodijo, vendar pa utegnejo motiti pravilno delovanje naše duševnosti ter nam kaliti grečo. Ogledali si jih bomo po skupinah, kakor smo jih našli.

OČITEK NEDORASLOSTI

Večkrat se omenja, da dandanes ljudje čisto izkazujemo lastnosti, ki sicer pristojajo otrokom, motijo pa na odraslih. Že v prvem članku smo namigivali na razne vrste umske in čustvene nezrelosti, ki jih moremo opaziti na sebi in še laže na drugih ljudeh.

Če bi hoteli to vprašanje dobro razčistiti, bi se morali pripraviti na dolgo razpravljanje o otroški in odrasli duševnosti. Tega ne bomo storili. Pač pa bomo v naslednjem omenili nekatere značilnosti otroškega mišljenja, kakor jih ugotavljajo dušeslovci, nato pa se bomo vprašali, kako je z istimi značilnostmi pri nas odraslih.

NEKATERE ZNAČILNOSTI OTROŠKEGA MISLJENJA

a) Otroška egocentričnost

Beseda hoče naznačiti, da otrok stavi samega sebe v središče vsega dogajanja. Vse stvari imajo — po njegovem mnenju — le ta smisel, da služijo njemu. Kar vidi, hoče dobiti, in sicer kot prvi, edini in takoj. V igri hoče imeti najvažnejšo vlogo. Sam zna vse najboljše narediti. Njegova (!) hiša je največja, njegov oče najmočnejši, njegov pes najbolj hud.

Egocentričnost ni isto ko egoizem ali sebičnost, ker je povsem naravna razvojna stopnja otrokova, medtem ko je egoizem нравstvena napaka, namreč zasledovanje svojih osebnih koristi ali koristi svoje družine, svojega stanu, svojega naroda... brez ozira na koristi drugih ali celo proti njim. Posebno lahko pa egoizem vznikne v duši odraslega človeka, ki v svojem razvoju ni premagal otroške egocentričnosti. Tu je nevarnost.

b) Slepota za objektivnost

Zaradi svoje egocentričnosti otrok ni sposoben videti stvari, kakršne so same po sebi. Videti more le njihovo stran, kakor se njemu kaže. Ko zna že razlikovati med desnico in levico pri samem sebi, še dolgo ne razlikuje med obema pri sobesedniku, ki je obrnjen proti njemu. Kmalu ve, da ima mambo in jo pozna, toda dolgo ne more umeti, da je mama vsaka ženska, ki ima otroka. Zato je njegova mama edina mama, druge ženske pa so tete ali kar že koli. Ko pričinja umevati, da je tuja ženska mama tega ali onega fantiča in že zna posredovati sporočilo, da je „naša mama rekla, naj vaši mami povem, da naj vaša mama pride k naši mami,“ mu še dolgo ne bo šlo v glavo, da je njegova mama teta njegovemu bratrancu.

Še teže ume otrok vzročne zveze. Ne more vedeti, da ima vsak dogodek svoj vzrok in da ne more kateri koli pojav povzročiti katerega koli drugega pojava. Ne ve, da so za vsako trditev potrebni razlogi in da je treba te navesti, če naj se dokaže resničnost trditve. Kardar ga vprašujemo po vzrokih, razlogih in nagibih, često navaja najbolj fantastične stvari, kar nam omogoči, da ga ujamemo na „laži“, ki pa ni laž, ker je plod otroškega mišljenja, ki je po naravi bolj domišljjsko ko stvarno.

c) Misli, kar želi, da bi bilo

Včasih otrok zelo težko prenaša svojo majhnost in šibkost. Želi biti velik in močan. Tako silno, da končno veruje, da je v resnici velik in močan, da je nabil tega ali onega... Prepričan je, da se bo zgodilo, ali da se je že, kar želi, da bi se zgodilo. Če želi, da bi bilo lepo vreme, ker hoče na izlet, veruje, da bo tako. Tako je o tem prepričan, do mu drugi dan težko dopovemo da dežuje in da ne more zdoma.

č) Ne čuti potrebe, da bi ugotovil resničnost svojih misli

Kar otrok želi, to misli, in kar misli, to ima za resnično in gotovo. Ne samo sam ne čuti potrebe, da bi ugotovil, ali je res tako, marveč tudi razlogov drugih ne upošteva in ne ume. Celo zameri

jih, v njih vidi le nasprotovanje svoji misli in svoji želji. Ko mora uvideti, da je tako, kakor se mu je skušalo dopovedati, je prepričan, da je nasprotnik tako naredil, da bi mu nagajal. Vse to, ker ni sposoben v svoji egocentričnosti videti stvari takih, kakor so, temveč misli, da bi morale biti take, kakor želi, da bi bile, in če so drugačne, da jih je kdo drugi naredil drugačne.

NAŠA MISELNA NEDORASLOST

Ali smo mi premagali otroško stopnjo mišljenja? Skušajmo na značilnostih otroškega mišljenja, ki smo jih našli, presoditi nekatere oblike našega mišljenja. Odgovor na vprašanje bo prišel sam.

a) Egocentričnost

Ni dvoma da odrasli v svojih izjavah često kažemo vse hujšo egocentričnost kakor pa otroci. Mi znamo vse bolje narediti, ko drugi ljudje; smo bilj kulturni, ko oni; naša zemlja je lepša ko katera koli druga; z našimi žrtvami se nobena druga ne more primerjati; naša nesreča nima para v zgodovini...

Prisluhnimo včasih razgovoru in štejmokolikokrat sobesednika omenjata sebe, svoje domače, svoje uspehe in težave, sebe, svoje, svoje in svoje in včasih ničesar drugega. Dve ženski, ki se spustita v razgovor, se včasih prav nič ne razlikujeta od dveh otrok, ki se igrata na kupu peska. Prva govori le o svojem možu, o svojem Janezu in svoji Micki in o svojih gospodarskih težavah, druga pa zopet o svojem možu, o svojem Jožetu in Anici in o svojih skrbih, ne da bi se znali dvigniti do razgovora, ki se ne bi vrtel okrog čisto osebnih zadev. Marsikdaj niti ne poslušata dobro druga druge: vsaka ugame v besedah druge le pobudo da govori o svojih zadevah.

Podobno marsikak mož pripoveduje, da bo storil to in ono, da je zgradil hišo in uredil vrt, povsem pa pozablja, da so tudi drugi kaj pomagali zraven; tako je potopljen v svoj lastni svet, da niti ne opazi, da tudi drugi kaj delajo. Koliko bolj pravilno bi bilo in koliko

lepše bi zvenelo, ko bi se naučili govoriti: smo naredili in bomo storili...

b) Slepota za objektivnost

Pri takem stanju se pač ne smemo čuditi, da tudi odrasli marsikdaj razlikujemo desnico od leve pri sebi, ne pa pri drugih. Če bi morali komu pomoči, ne moremo tega storiti, ker ne moremo pustiti dela in izgubiti zaslužka, po končanem delu pa smo preveč utrujeni. Vendar nam vse to nič ne pomeni, ko mi pričakujemo usluge od koga drugega: če bi se izgovarjal, kakor se mi, bi ga obsodili kot egoista, a Bog ne dopusti, da bi kdo nam to rekel. Ali: kdo ne bo trdil, da je isti predmet pri isti ceni — drag, če ga kupuje, in — poceni, če ga prodaja? V svoji slepoti za objektivnost ne vidi, da je položaj v obeh primerih povsem enak in da je predmet drag ali pa poceni brez ozira na to, kdo ga kupuje in kdo prodaja. Zmeraj vidi le svojo stran zadeve.

Nekega Hotentota je misijonar vprašal, li ve, kaj je zlo. Pa je odgovoril: „Če mi sosed ukrade ženo.“ „Kaj pa je dobro?“ je nadaljeval misijonar. „Če jaz ukradem ženo sosedu,“ se je odrezal Hotentot. Tudi on je bil slep za objektivnost in ni videl, da je dejanje bilo v obeh primerih isto. Koliko primerov „hotentotske morale“ bi mogli naštet med nami!

Kolikokrat pravimo: „Če bi jaz bil na njegovem mestu...“ in vemo, kaj vse bi naredili; ne vidimo pa, da smo v resnici v enakem položaju in ne storimo ničesar od tistega, kar bi storili na mestu svojega bližnjega!

c) Mislimo in verujemo, kar želimo

Med zadnjo vojno je bilo. Moški in ženske so stali v vrsti pred neko pekarno in čakali na kruh. Pogovarjali so se seveda o vojni. Ugotavljali so, da se bo kmalu končala, ker da „tako ne more več naprej“. Ko se je neka ženska drznila izraziti mnenje, da bi vojna utegnila še dolgo trajati, so jo skoraj dejansko napadli, češ da si ona lahko želi vojne, ker ima vsega dovolj... In vojna je trajala še dve leti.

Ljudje so želeli, da bi že bilo vojne konec in tej želji ne ugovarjamo. Toda samo zaradi tega, ker so tako želeli, so tudi verjeli, da se bo vojna kmalu končala, ker „tako ne more več naprej“. Če se je kdo drznil imeti pomisleke glede skorajšnjega konca, mu ne le niso dali posluha, marveč so ga celo dolžili sokrivde na trajanju vojne in želje, da bi še trajala, in so mu očitali, da ima vsega dovolj in da ne čuti trdot vojne. Ni jim bilo na tem, da bi ugotovili, kakšen je v resnici položaj, izsilili so hoteli, da bi bil tak, kakršnega so želeli imeti.

Iz istega razloga je med vojno bilo nevarno izraziti misel, da bi se utegnulo zgoditi, da bi morali zapustiti domove in se zateči v tujino. In ki smo šli po svetu, smo šli le „za nekaj dni“. Dolgo se nismo hoteli zanimati za možnosti naselitve in smo jih celo odklanjali, zato tudi nismo izrabili časa taborišnega življenja. Pričakovali smo skorajšnje vrnitve in edini razlog za našo vero je bil, da „tako ne more več naprej“. Kadar je kak otrok navedel tako nesmiseln razlog za svoje trditve, smo ga kaznovali zaradi „laži“.

Mnogo težav v novem svetu bi si prav tako lahko prihranili, če bi se od prvega dne trudili, da bi razmere presodili take, kot so, in ne bi pričakovali, da bi bile take, kakor bi mi želeli, da bi bile.

V vseh takih in podobnih primerih ni bila resnica vodnica našega mišljenja, temveč želja. To je: naša nedoraslost. „Što se babi htilo, to se babi snilo,“ bi rekli Hrvati.

č) Ne čutimo potrebe, da bi ugotovili resničnost svojih misli in trditev

Ne bi nam bilo težko premagati egoцентриčnosti in slepoto za objektivnost, ne bi nam bilo težko dvigniti se nad naše želje in presoditi, kakšen je v resnici položaj — če bi zares hoteli premeriti resničnost svojih misli in trditev. To ni vedno lahko, ni pa v vsakem primeru tako težko, da ne bi zmogli. Toda smo tako slepo zaverovani v svoj prav, da ne čutimo potrebe po ugotov-

vitvi, ali je res ali ne, kar mislimo in menimo. Še več, užalimo se, če kdo drugi skuša dvomiti o resničnosti naših trditev, ali če se drzne celo navajati razloge, ki govore proti njim. Tak človek postane naš osebni sovražnik, ki nam želi vse najhuje; vsako sredstvo nam pride prav, da ga spravimo k molku. Naš strah pred vsako kritiko je že bolesten.

S tem sami sebe oropamo za najdražje, do česar se moremo prikopati v življenju: za resnico. Brez te ni znanja, ni pravičnega ravnanja, ni prave vere in ni prave ljubezni. Brez nje smo praktični brezverci ali vsaj vraževerci, ker verujemo to, kar hočemo verovati in ne to, kar je resnično brez nas in kar moremo samo ugotoviti.

KAKO JE TOREJ Z NAŠO DORASLOSTJO?

Zdi se, žal, da imajo prav tisti, ki nam očitajo nedoraslost. Samo nekatere

primere smo navedli, mogli bi jih mnogo več. Z mnogimi se bojimo biti preveč osebni.

Samo enega še — za konec: Mlade ljudi, ki ne vedo kam s seboj, rad nagovarjam, naj dajo ugotoviti svoje zmožnosti v kaki poklicni svetovalnici ali drugi podobni ustanovi. Pa ne gredo, ker se boje zvedeti resnico o sebi. Strahoten čut manjvrednosti, ki morda niti upravičen ni! In vendar, tudi če sem manj zmožen kakor drugi, ali ni bolje, da to vem in se temu primerno ustano- vim v življenju? Če pa nisem, kako olajšanje mi bo prineslo tako odkritje!

Resnica je najboljšje vodilo za življenje. Koliko bolj srečni bi bili, če bi jo priznali in se zato pravilno uredili. Toda — biti bi morali zadosti zreli, da bi jo prenesli, ko bi jo spoznali, in še bolj zreli, da bi jo iskali. To pa — se zdi — nismo.

GOSPOD KAMILO

(DON CAMILO)

V Argentini je izšla zgoraj imenovana knjiga že v osemnajsti izdaji. Prva knjiga je izšla v marcu leta 1952. Delo je napisal italijanski pisatelj Giovanni Guareschi. V originalu je naslov knjigi: *Mundo piccolo „Don Camilo“*. Delo je razdeljeno v 38 kratkih poglavij z daljšim uvodom, ki nam zelo lepo oriše ljudstvo, med katerim se gode dogodki in v katerih odigravajo glavne vloge: Gospod Kamillo, vaški župnik; Pepon, rdeči župan in glas Kristusa, ki prihaja z glavnega oltarja in s katerim se g. Kamilo vedno posvetuje. Pisatelj v uvodu knjige opisuje značaje ljudi, ki jih je težko razumeti, a so zdravi in pošteno ljudje, čeprav nekoliko čudni in trdi ter uporni. Je to „Mali svet“, v katerem se vrše ti dogodki, ki so vzeti iz političnega življenja Italije po letu 1945. Ti ljudje ne dajejo krstiti svojih

otrok, da bi zanikali Boga, ampak le, da nasprotujejo župniku. Nihče se ne čudi, če se dva, ki se pretepata, razbijeta glavi, ker ta pretep ni bil iz sovražstva, ampak le zaradi branitve časti. In tudi se ni čuditi, če se dva sovražnika strinjata končno v bistveni stvari in se tako spoprijaznita. Poznati je treba torej kraj in ljudi, da boš mogel razumeti knjigo in pozneje tudi film. Vsi dogodki se vrše v političnem ozračju večnega nasprotja in strahovanja rdečih do reakcije in njihovega voditelja gospoda Kamila, ki se končajo navadno s prijateljstvom in s spravo Pepona z gospodom Kamilom. Večna nasprotnika sta neločljiva prijatelja. Pepon je namreč navidezen brezverec, ki daje krstiti svoje otroke, se spove po osemnajstih letih svojih grehov, se udeležuje procesij itd. Je takojmenovani italijanski

komunist. Moram omeniti, da je delo „Don Camilo“ zelo kočljivo in je bilo v nevarnosti, da ga cerkvena oblast prepove.

Na podlagi knjige sta priredila znani francoski izdelovalec filmov Julien Du-
vivier in René Barjavel vodič za film,
ki ima dva dela: **Gospod Kamilo** in
Vrnitev gospoda Kamila. Zadnji je baje
že na poti za Argentino.

O filmu samem: Najbrže je to edino
delo zadnjih desetih let v filmski in-
dustriji, ki vzbuja splošen interes in
daje kinopredvajalcem največ zaslužka.
Samo v Italiji so prodali za čez tisoč
milijonov lir vstopnic in še nadalje prid-
no posečajo film. V Nemčiji je bil tak
naval na blagajne, da so na ulicah, kjer
so kino dvorane, ustavili ves promet. V
Angliji so film prepovedali zaradi „ne-
spoštljivega pogovarjanja“ župnika s
Kristusom. Tudi v Španijo je filmu
vstop prepovedan iz neznanih razlogov,
kot je bilo to tudi s filmom: Bog po-
trebuje ljudi.

Vstopimo pred platno in bežno pre-
glejmo prizore, ki smo jih že videli ter
ocenimo delo, kar bo zelo težko storiti,
ker nas človečansko-humoristični ele-
ment filma moti, da bi iz stališča kato-
liške kritike presodili film. Prvi vtis je
dober. Posebno, če nisi čital knjige. A
ko nekoliko razčlenimo dele, moremo
ugotoviti razne hibe, ki morda niso ta-
ke, da ne bi priporočale filma, ampak
le zmanjšujejo njegovo vrednost. N. pr.
pogovor župnika s Kristusom na križu.
V knjigi pravi pisatelj, da je to le glas
vesti pisatelja. Glas zelo moti, ker ni
naraven. Nato pogledajmo vodenje župni-
ka v cerkvi. Ko govori s Kristusom, mu
kaže hrbet, je vedno pokrit itd. Ko se
prereka s Kristusom zaradi izgubljenosti
nogometne tekme, vrže v zrak bilet in
ga brne v okno spovednice in tedaj mu
Kristus zavpije: „Gol“. Se pritožuje
nad nogometnim sodnikom, ki pribežli
pred zasledovalci v cerkev in ga nato
vrže iz cerkve, češ da se je dal Peponu
podkupiti za 2.500 lir, medtem ko mu
je on nekoliko prej ponujal 2000 lir.
Nekoliko je kočljiv prizor, ko vrže

Komunistični župan Pepon in gospod
Kamilo bosta s pestmi rešila svoje
„probleme“

težko hrastovo mizo na tla škofove so-
be, da tako dokaže škofu svojo moč in
ga prepriča, da je res ustrahoval 15
rdečkarjev, ki so se norčevali iz njega.
Je še mnogo stvari, ki so kočljive, pri-
znati pa je treba, da nikoli ne osmeši-
jo duhovništva, čeprav ga ne povzdigu-
jejo preveč. Moremo reči, da se osebe
ne gibljejo v nadnaravnem redu. Celo
spoved Pepona je negativna. Pepon se
spove, da je bil on tisti, ki ga je nekoč
namahal z gorjačo, a ne kot duhovnika,
ampak le kot političnega nasprotnika.
Kamilo kot spovednik mu odpusti, a se
kmalu nad njim maščuje. Ko Pepon
moli v klopi pokoro, se mu od zadaj
približa in mu da tako brco, da župan
pade iz klopi. Dogodki ostajajo preveč
na človekoljubnem zabavnem polju, kar
film vsaj rešuje, če ga ne že povzdiguje,
sicer pa nima tudi knjiga tega namena.

Gospod Kamilo zagotavlja Peponu, da ne bo nikdar privolil v krst njegovega sina, če bo ta nosil Stalinovo ime

Pozitivni deli pa so: Krst, kjer brani župnik svetost zakramenta, ker noče krstiti županovega sina z imeni Lenin, Svoboden, Anton. Končno s pretepom ustrahuje župana in krsti otroka z imeni: Svoboden, Anton, Kamilo. Lep prizor je obisk škofa v župniji, katerega pozdravi mali Kamilo brez očetove vednosti. Je to sicer škandal za župana, ki se na videz jezi, a na skrivaj odpelje otroka k reki in mu ukaže trikrat ponoviti pozdravno deklamacijo, ki jo je sin izrekel škofu in oče Pepon ponosen odpelje sina domov. A najlepše je slovo župnika, ko odhaja na „počitnice“ na novo službeno mesto, ker so se vaščani pritožili škofu čez župnika, a ne z namenom, da ga zamenja, ampak le trdo prime in ustrahuje. V začetku je slovo žalostno. Župnik potrj čaka fa-

rane, da se od njih poslovijo, a ostane sam do zadnjega trenutka, ker je Pepon zapovedal ljudem, da se ne smejo od župnika posloviti. Končno župnik ves nesrečen zapusti cerkev. To pot ga ne spremlja niti pes, ki ga je zadnjič vsaj pri procesiji spremljal, ko je Pepon tudi prepovedal udeležbo faranom. Vlak odpelje. A žalost se kmalu spremeni v veselje. Na sosednji postaji ga čakajo belo oblečene deklice in vsi njegovi, ki ga oblože z raznimi dobrotami. Vlak odhaja in gospod Kamilo s solzami v očeh maha v slovo svojim dobrim ovčicam. A še večje presenečenje ga doleti na prihodnji postaji, kjer ga pričakuje občinska godba in Pepon s svojimi rdečimi. Za spomin mu izroči kos papirja, na katerega je narisal sin Kamilo vaško cerkev. Ko se vlak že premika, spusti Kamilo v zrak dva golobčka, v znak sprave in prijateljstva med njim in Peponom.

Humoristični del filma oblaži vse skrajnosti in tudi igralca glavnih vlog, francoski komik Fernandel (G. Kamilo) in Italijan Gino Cervi (Pepon) pripomoreta k višini filma. Vsekakor pa mora reči on, ki je bral knjigo, da film še daleč ne dosega knjige. Upamo, da bomo kmalu videli tudi drugi del filma in še enkrat oba skupaj precenili na podlagi svetovnih kritik in kritikov, ker znani argentinski kritik in specialist v filmih Jaime Potence nekoliko preveč podcenjuje to lepo delo. Na svidenje ob „Povratku gospoda Kamila“!

Vofk.

Najboljša cigara

O Winstonu Churchillu in njegovih cigarah kroži veliko zanimivih anekdot. Ena najboljših je iz leta 1946. Po enourni avdijenci pri sv. očetu Piju XII. je Churchill zahteval najboljšo cigaro, ki jo angleška tobačna industrija premore. Potem, ko si je obrisal potno čelo, je dejal svojim spremljevalcem: „Tako slovesna ura, kot je tale, zahteva najboljšo cigaro, kajti pravkar sem videl največjo in najpomembnejšo osebnost, ki jo premore človeška zemlja.“

Bl. Magdalena G. Di Canossa

DR. FILIP ŽAKELJ

Temelj vse krščanske popolnosti je ponižnost, ljubezen pa je krona in vrh krščanskega življenja. Prelepo pravi sv. Avguštin: „Velik hočeš biti? Začni z najmanjšim! Misliš zgraditi veliko proti nebu kipečo stavbo? Misli prej o temelju ponižnosti!“ **Markiza Magdalena Di Canossa** je zgradila veliko duhovno stavbo za zveličanje duš, ko je ustanovila družbo hčera ljubezni, še višjo pa je zgradila v sebi. Obojno stavbo — v sebi in svoji duhovni družini — pa je modra zakonodajalka postavila na temelj krščanske ponižnosti. Zato pa je izvršila že sama toliko del krščanske ljubezni, obenem pa so njene hčere zvesto hodile po njenih stopinjah ter po zgledu tako velike duhovne matere opravljale in opravljajo z vso prizadevnostjo in plemenitostjo dela usmiljenja in ljubezni po vsej Italiji, po več drugih pokrajinah in zlasti v misiionih. Že Pij XI. jo je posebej slavil, da je znala v svojem življenju tako čudovito združevati krepost ponižnosti in ljubezni.

IZ PLEMENTITE RODBINE

Magdalena izvira iz slavnega rodu Canossa, ki je bil znan že iz davnega srednjega veka. Ta rodbina je imela ogromno palačo v mestu Veroni v Severni Italiji. Tu je Magdalena prišla na svet 2. marca 1774. Drugi dan po rojstvu so ji pri krstu dali dvojno ime **Magdalena Gabriela**. Zaradi slavnega rodu ji je pripadal naslov markiza.

PRVA LETA MLADOSTI

Komaj pet let je bila stara, ko ji je oče umrl. Mati se je drugič poročila. Njen varuh je postal stric, brat rajnega očeta in jeruzalemski vitez, ki je po-

skrbel za francosko vzgojiteljico, ki je Magdaleno kar na domu poučevala in vzgajala, pa včasih prav krivično in trdo ravnala s svojo gojenko. Magdalena je bila živahnega in hitrega značaja, a se je že tedaj začela premagovati. Nikdar se ni pritoževala čez hudo vzgojiteljico; vedno je bila učljiva in pokorna.

LJUBEZEN DO PRESV. REŠNJEGA TELESA

Njena ljubezen, nedolžnost in čistost ter ponižnost so že žarele, ko je kot deklica prvič pristopila k sveti večerji, v kateri se prejema Kristus. Od tedaj je gojila silno pobožnost do zakramenta božje Ljubezni. Ko je bila stara kakih petnajst let, jo je napadla dolgotrajna bolezen, ki jo je z vso potrpežljivostjo prenašala. Iz ljubezni se je pokrepčala s sveto Popotnico. Pozneje ji je bilo v tolikih naporih presveto Rešnje Telo vsakdanja dušna hrana.

ANGELSKO ČISTO DEKLE

Nad vse se je trudila za popolno deklinško čistost in nedolžnost. Za nobeno ceno ni dovolila, da bi se je kdo kdaj dotaknil. Ko je bil ob neki priliki francoski cesar Napoleon gost v njihovi palači v Veroni, mu je deklinška skromnost in nedolžnost Magdalene tako ugalala, da jo je imenoval angela.

DVAKRAT PRI KARMELIČANKAH

Magdaleno je že od zgodnje mladosti vleklo v samostan. Po nasvetu njenih duhovnih voditeljev, ki jih je vedno spoštljivo poslušala, je vstopila h karmeličankam. A je izstopila. Poskusila je še drugič, pa se spet vrnila domov, ko je pod vodstvom modrega spovednika sprevidela, da nima poklica za ta srogi red.

Božja previdnost je hotela, da se v svetu vzgaja za prihodnjo ustanoviteljico in voditeljico nove redovne družbe. Do svojega tritridesetega leta je v domači palači vodila družinske in gospodarske zadeve. Vsi so jo zelo spoštovali. Skrbno je pazila, da bi služabniki delali tako, kot je Gospodu Bogu všeč. Z vso iskrenostjo je želela, da bi vsi člani družine živeli res po veri. Že tedaj se je zdelo, da je v vseh stvareh iskala samo slavo božjo.

MISEL NA NOVO KONGREGACIJO

Magdalena se je morala s svojimi za nekaj časa umakniti v Benetke. Živela je namreč v dobi, ko je Napoleon zagospodaril v Evropi; časi so bili zelo nemirni. Tu v Benetkah je po posebnem nadnaravnem razsvetljenju začela resno misliti na ustanovitev nove redovne kongregacije. Saj je že kot mlada dekle tako silno hrepenela po redovniškem življenju. Ker ji takrat ni bilo dano, je v svetu gojila krepost usmiljenja do revežev in potrebnih ter jim pomagala, kolikor je le mogla. V Benetkah pa se je posvetila obiskovanju bolnikov po bolnišnicah. V vsej ponižnosti je odkrila svoje razsvetljenje in načrte svojim spovednikom ter jim bila popolnoma pokorna. Po njihovi odobritvi načrta se je lotila dela. Rađa bi mnogo pripomogla h krščanski obnovi družbe, ki ji je tedaj grozilo popolno razsulo. Pri srcu ji je bila posebno strežba bolnikom in dobra vzgoja deklet iz preprostega stanu.

V ŽUPNIJI SV. ZENONA V VERONI

Vrnila se je v Verono, zbrala vse članke družine ter jih prosila, naj ji dadó dovoljenje za osnovanje nove redovne družine. V župniji sv. Zenona je najela skromno hišo ter začela zbirati in poučevati revne deklice; posvetila pa se je obenem popolnoma skrbi za uboge in bolnike. Po njeni zaslugi se je župnija sv. Zenona čudovito začela prenavljati v krščanskem življenju. Prve sestre so ji seveda zgledno pomagale.

Začetek nove družbe je bil tako skromen, da je skoraj bilo pričakovati razpada. Magdalena se je v silnih stiskah z vso ponižnostjo in zaupanjem obrnila po pomoč h Žalostni Materi božji ter svojo ustanovo izročila Njenemu dobrotnemu varstvu. Z Marijino pomočjo je vdano prenašala hude preskušnje ter izvršila vse, kar je potrebno za izoblikovanje nove redovne družine.

HČERE LJUBEZNI

Želela je, naj bi se članice nove družbe imenovalе hčere ljubezni. Namen nove družbe je bil spočetka tale: verska in državljanska vzgoja revnih deklic, poučevanje krščanskega nauka po župnijah, skrbna strežba bolnikom po bolnišnicah in zavetiščih, vzgoja in šolanje učiteljic za župnije na kmetih.

V SAMOSTANU SV. JOZEFA

Prave temelje nove družbe je postavila šele na praznik varstva sv. Jožefa, 8. maja leta 1808. Tedaj se je s sestrami in gojenkami preselila iz malega doma v večji samostan sv. Jožefa, kjer so nekda bivale avguštinke. Dovoljenje ji je dal francoski cesar Napoleon.

NOVA DRUŽBA SE MOČNO RAZŠIRJA

Magdalena Gabriela je mogla bolj uspešno delovati v novem kraju. Odprla pa je z dovoljenjem beneškega patriarha tudi nov zavod pri Sv. Luciji v Benetkah. Tretji zavod je z velikim trudom, a zaupanjem v božjo pomoč ustanovila v mestu Bergamo. Še za njenega življenja sta zrastle dva nova zavoda v Milānu in Trentu. Zelo se je trudila, da bi podoben zavod ustanovila v Cremoni in Bresciji (Breši), a tega ni več doživela. Pač pa se je po njeni smrti nova družba močno razrastla po Italiji, Evropi, Ameriki, pa tudi v poganških pokrajinah na Vzhodu in Kitajskem. Hčere ljubezni ali po domače sestre kanošanke hodijo po stopinjah svoje ustanoviteljice ter se povsod junaško žrtvujejo za blagor duš.

SVETA STOLICA POTRDI NOVO USTANOVNO

Magdalena Gabriela se je pri sestavljanju novih pravil in konstitucij naslonila zlasti na preizkušena pravila sv. Vincencija Pavelskega. Leta 1828 je šla v Rim, da bi od sv. očeta Leona XII. prejela potrdilo pravil in konstitucij nove družbe. Ko je vse ugodno opravila ter dosegla dokončno potrditev, se je vrnila v Verono. Ob povratku se je šla prisrčno zahvaljevati na božjo pot k Mariji v Loretto. Tam je sebe in svojo novo družbo ponovno izročila Mariji v varstvo.

NAD VSE ZGLEDNA REDOVNICA

Magdalena Gabriela je bila vrhovna predstojnica družbe prav do svoje smrti, a sestre so jo imele bolj za mater. Krasila jo je uvidevna in skrbna materinska dobrotljivost. Do vseh sester je bila nepristranska. Vedno je imela pred očmi le njihovo duhovno korist. Neizmerno skrbna in prizadevna je bila pri spolnjevanju pravil. To spolnjevanje je tudi drugim sestram priporočala s svojim zgledom in spisi. Posebno je gojila medsebojno slogo in ljubezen v družbi. Želela si je rajši umreti kakor pa gledati zdrahe med sestrami. Sama si je že od rane mladosti prizadevala za resnično krščansko popolnost. Svojim sestram je iz vsega srca želela rasti v isti popolnosti. Zato jih je večkrat zbrala okoli sebe ter jih spodbujala k duhu uboštva, zaupanja v božjo previdnost, k delom ljubezni do bližnjega ter ponižnosti, na kateri naj sloni njihovo duhovno življenje. Nепrestano se je trudila, kako bi svoje sestre utrjevala s svojim lastnim zgledom. Čeprav je bila bogatega in plemenitega rodu, je uboštvo in ponižnost tako vzljubila, da je postala popolnoma uboga. V zavodih je opravljala najnižja opravila. Častne naslove in bogastvo je prezirala. Hotela je biti zadnja v hiši. Zato je bila zadovoljna s ponošeno in zavrženo obleko ter slabšimi jedmi. Zelo pri srcu ji je bila lepota hiše božje in bogoslužnih opravil. Med molitvijo ali razgovorom o božjih skrivnostih se je pogosto zamaknila.

SPOŠTOVANJE DO CERKVENE OBLASTI

Duhovnike in škofe je kot božje služabnike nad vse spoštovala. Glede svojih zadev se je vedno posvetovala s pobožnimi in učenimi duhovniki, zlasti pa s škofi, katerim je bila vedno pokorna. Svete stolice se je oklepala z največjim spoštovanjem; zato je pisma Kristusovega namestnika na zemlji brala iz spoštovanja kleče.

SVETA SMRT

Magdalena Gabriela je dočakala starost ena in šestdeset let. Niso še pričakovali njene smrti, a spomladi leta 1835 jo je zagrabil kratka bolezen. Dan svoje smrti je sama napovedala. Vse življenje je tako ljubila Jezusa v presv. Rešnjem Telesu, zato je sv. Popotnico prejela kleče. V hudih stiskah se je v življenju zatekala k Žalostni Materi božji, zato je pa bilo tudi tako srečna, da je po prejemu sv. zakramentov za umirajočo umrla na praznik Žalostne Matere nočje 10. aprila 1835.

POVELICANA PRED BOGOM IN Cerkvijo

Komaj so zvedeli za njeno smrt, se je vse trlo okoli njenega mrtvega telesa v materini hiši, v samostanu sv. Jožefa v Veroni. Slovesno so jo pokopali na pokopališču, a čez tri mesece so truplo prenesli v glavno kapelo materine hiše ter jo pokopali na listni strani glavnega oltarja. Bog jo je poveljal s čudeži tako, da jo je mogel Rjij XII. 7. decembra 1941 prišteti med blažene. Na kraju, kjer je njen grob, so pozneje dali napis: Glej vonj tega kraja je kakor vonj polja, ki ga je blagoslovil Gospod. Ogromno dobrih del je blažena Magdalena Gabriela izvršila na tem kraju. Njene sestre z vsega sveta prihajajo na ta kraj, da dobivajo tolažbo v svojih stiskah in oporo za velika dela krščanske ljubezni. V njeni dobi so toliko govorili o enakosti in bratstvu. Blažena Magdalena Gabriela pa je s svojim življenjem pokazala, da je prava krščanska enakost in bratstvo le v junaški ponižnosti in ljubezni. Skušajmo jo v dobi še hujšega razrednega boja tudi mi posnemati!

NOVE KNJIGE

Cerkvena poezija. Psalmi, slavospevi in cerkvene himne. Prevedel in uredil Jože Vovk, duhovnik ljubljanske škofije. Izdala in založila Družba sv. Mohorja v Celovcu, v 12°, strani XVI in 487.

Željno smo jo pričakovali, odkar smo v marčevi številki letošnjega Duhovnega življenja brali, da je v tisku. Zato smo jo sedaj, ko je izšla, toliko bolj veselili.

Knjiga ima tri dele, kot se vidi že iz podnaslova. Prvi del obsega psalme, ki so glavni del svetopisemske poezije stare zaveze. Psalmi so molitve v obliki pesmi, ki jih je navdihnil sam Sveti Duh. Sv. Cerkev je te molitve vzela za svoje, jih uporabljala pri vseh vrstah službe božje, pri delitvi nekaterih zakramentov, pri pogrebem obredu, pri mnogoterih blagoslovih in posvečenjih. V uvodu prevajalec najprej razloži naravn in nadnaravn značaj psalmov in prikaže njih velik pomen za bogoslužje in za zasebno pobožnost duhovnikov in vernikov. Nato na kratko poda celotno vsebino psalmov. Nazadnje pove še nekaj najvažnejšega o izvirnem hebrejskem besedilu, o pesnikih, ki so jih sestavili, ter o nekaterih prevodih, zlasti o svojem slovenskem prevodu. Papeški biblični zavod v Rimu je leta 1945 po naročilu in s potrdilom papeža Pija XII. oskrbel nov latinski prevod na podlagi kritičnega hebrejskega besedila. Po tem latinskem prevodu je prirejen naš slovenski prevod. — Nato sledi slovensko besedilo vseh psalmov, ki jih je 150. Pred vsakim psalmom je razdelitev z nekaterimi opombami, ki so prav tako prevedene po uradni vatikanski izdaji. Po vsakem psalmu pa je prevajalec dodal še nekaj kratkih, pa zelo praktičnih misli za premišljevanje.

V drugem delu so „Slavospevi“ rimskega brevirja. Tudi slavospevi so religiozne pesmi, ki so privlele iz svetih duš, po navdihnjenju Svetega Duha, zato tvorijo del božjega razodetja. Po-

dobni so psalmom, le da nikoli niso bili zbrani v posebno zbirko. Po kratkem uvodu sledi slovensko besedilo slavospevov, in sicer jih je 13 iz stare zaveze, 2 pa so iz nove.

Tretji del obsega cerkvene himne, ki so le človeške pesmi, ker niso od Boga navdihnjene kot psalmi in slavospevi, so pa prav tako privzete v uradno bogoslovno rabo. V uvodu je najprej na kratko razložena zgodovina teh himen. Nato pa je govor o razdelitvi brevirja, ker mnoge himne moremo bolje razumeti, če vemo, kdaj naj bi se kaka himna pela. Vseh prevedenih himen je 151. Poudariti moramo, da je to prvi celoten prevod himen v slovenski jezik; zato je za nas še toliko bolj pomemben.

Prevajalec je sijajno rešil svojo nalogo. Prevod je točen, čeprav ne suženjski, misel jasna, jezik zelo lep.

Knjiga vsebuje najlepše kar katoliška Cerkev premore v poeziji v svojem bogoslužju. Rabiti jo bo mogoče za premišljevanje in pa tudi kot duhovno branje ob raznih prilikah.

Prepričani smo, da bodo vsi rojaki z veseljem segli po tej „Cerkveni poeziji“. Ljubljanski škof Gregorij Rožman jo takole priporoča: „Slovenski prevod tega častitljivega besedila moremo le pozdraviti in priporočiti duhovnikom in vernemu ljudstvu: Glejte, tako molite sveta Cerkev; naučimo se od nje tudi kako naj govorimo z Bogom. V psalmih in himnah najdemo besede in misli za vse prilike: hvalo in zahvalo usmiljenemu Bogu, iskreno kesanje, neomajno zaupanje, krike trpeče duše v notranjih in zunanjih nevarnostih, ponižno vdanost in zvestobo najvišjemu Gospodu, veselje in navdušenje v službi edino pravemu Bogu. Za vsako časno in duhovno potrebo, za vsakršno duševno razpoloženje najdemo v psalmih in himnah najprimernejši izraz, da se odkrito in iskreno, zaupljivo in ponižno pogovorimo s svojim Bogom.“ M. G.

Misijski zbornik 1953. Uredil Ladislav Lenček CM. Izdali in založili Katoliški misijoni. Buenos Aires. Strani 256, manjša izdaja 96 strani.

Brezdovomno je „Misijonski zbornik 1953“ največja in najlepša misijonska knjiga, kar jih je dosedaj izšlo v slovenskem jeziku. Če pa pomislimo, da je izšla v tujini, kjer so razmere za izdajanje slovenskih knjig še posebno neugodne, moramo tem bolj strmeti nad lepim delom, ki zgovorno priča, koliko zmore krščanski idealizem, kadar se žrtvuje za ideje kot je n. pr. misijonska.

Ne bomo podajali vsebine Zbornika, kajti kratek izvleček ne bi mogel prikazati čudovitega bogastva, ki ga članki in razprave vsebujejo. Tu velja le pravilo: Vzemite knjigo v roke in jo preberite.

Literarno sodeluje 19 piscev, med njimi prevz. g. škof dr. Rožman, ki je napisal priporočilo, polno toplote in zavzetosti za misijonsko misel. 25 misijonarjev priobčuje svoja pisma. 170 slik krasi to lepo knjigo.

Tvarina je razdeljena na šest delov. Prvi je posvečen škofu Baragi, drugi nosi naslov: Svet Kristusu, tretji vsebuje pod zaglavjem: Od Vzhoda do Zahoda osem razprav o življenju Cerkve po misijonskih deželah, četrti: hvaležni

misijonarji prinaša 25 pisem iz življenja in delovanja slovenskih misijonarjev in misijonark, peti del: Narod ob Volgi je posvečen ruskim pravoslavnim bratom, šesti del: Vsakega malo pa priobčuje članke raznotere misijonske vsebine, med katerimi je najbolj pretresljiva črtica misijonarja Karla Wolbanka CM: Boj za tabernakelj v kitajskem Baragovem misijonu.

V krajši izdaji, ki je namenjena vsem, ki si večje ne bi mogli nabaviti, so izpadli tretji, peti in šesti del ter članki o škofu Baragi.

Knjiga, ki stane 20 argentinskih pesov oz. 2 ameriška dolarja, zasluži, da si jo nabavi vsaka slovenska družina in vsak slovenski rojak, ki živi v izseljenstvu. Nudila mu bo bogato duhovno hranilo in zanimivo čtivo preko celega leta in kar je glavno: budila in ohranjela bo v njem krščanski idealizem, tisti idealizem, ki nam ga je tako toplo priporočil pok. prelat dr. Al. Odar na lanskem katoliškem shodu v Argentini in ki nas bo edini mogel ohraniti versko in narodno trdne sredi zmaterializirane tujine.

Joe Juck

Čar zimskega jutra na Pokljuki pri Bohinju

MED izseljenci

ARGENTINA

Štirje slovenski novomašniki. V nedeljo 29. novembra 1953 so prejeli mašniško posvečenje 4 bogoslovci slovenskega semenišča v Adrogué.

1. Makovec Bogdan. Rodil se je 29. junija 1928 v Ljubljani, v župniji sv. Petra. Gimnazijo je obiskoval do leta 1945 v Ljubljani. Maturiral je l. 1947 v begunski gimnaziji Senigallia (Italija). V semenišče je vstopil v aprilu leta 1948 v Argentini. Novo mašo bo opravil 6. decembra v Ramos Mejii (Vel. Buenos Aires).

2. Okorn Franc. Rojen je bil 24. marca 1927 na Malem Ločniku, župnija Škocjan pri Turjaku. Študiral je v Škofovih zavodih v Ljubljani, maturiral v Senigalliji (Italija) na begunski gimnaziji leta 1947. Po prihodu v Argen-

tino je spomladi leta 1948 vstopil v semenišče, ki se je takrat mudilo v San Luisu. Novo mašo bo pel 8. decembra v Floridi (Vel. Buenos Aires).

3. Stare Alojzij. Rodil se je 19. junija 1926 v Zlebiču, župnija Ribnica. Hodil v gimnazijo Škofovi zavodi v Št. Vidu in po letu 1941 v Ljubljani. Tudi on je dovršil maturo v Senigalliji leta 1947. Aprila meseca 1948 je vstopil v semenišče. Novo mašo bo imel 13. decembra v kapeli sv. Frančiška Sal. v Buenos Airesu, kjer se vrši redna slovenska služba božja.

4. Škerbec Jože. Rojen 23. marca 1929 na Gor. Jezeru, župnija Stari trg pri Ložu. Hodil je v gimnazijo v Ljubljani, nato pa v begunstvu v Senigalliji in Barletti, kjer je leta 1947 maturiral. V začetku leta 1948 je vstopil v slovensko semenišče. Slovesnost nove maše bo imel v Mendози.

Posnemanja vredno. Slovenska fantovska zveza in Slovenska dekliška organizacija v Mendози sta v nedeljo 27. septembra priredili lepo uspelo družabno prireditev s tombolo, katere izkupleek je bil namenjen za revijo „Duhovno življenje“. Lepo število rojakov se je zbralo popoldne v hiši pri Ovčjakovih, kjer se je vsa prireditev vršila. Ob slovenski pesmi, pomenku in veselju radi zadetih dobitkov je hitro potekel čas. — Revija „Duhovno življenje“ se tem potom prirediteljem za njihovo idealno stremljenje najlepše zahvaljuje. V veliko zadoščenje si šteje, ko vidi, da rojaki znajo ceniti njeno poslanstvo in so jo pripravljene tudi materialno podpreti. Naj, bi plemeniti

Č. g. Okorn Franc, novomašnik

Čč. gg. novomašniki Stare Alojzij, Škerbec Jože in Makovec Bogdan

vzglede medoške mladine našel še mnogo posnemovalcev v slovenski skupnosti!

Misijonska nedelja 18. oktobra je Slovence letos združila pod okriljem misijonske misli kot že dolga leta ne. Saj pa so imeli slovenski rojaki iz Vel. Buenos Airesa priliko prisostvovati dramskemu oratoriju Nikolaja Jeločnika: „Unum est necessarium — Eno samó je potrebno.“ Ob polni dvorani se je v 10 slikah razvijalo pred gledalci Baragovo življenje. Prizori so bili tako globoko podani, da so ljudem neprestano stale solzé v očeh. In ko se je prireditelj končala, so ljudje odhajali ganjeni, kot da bi prisostvovali pretresljivi pridigi. Vsekakor je g. Nikolaj Jeločnik z božjo pomočjo in podporo g. Ladota Lenčka CM in številnih sodelavcev sestavil čudovito delo, ki mu bo delalo čast do smrti, slovenske rojake pa vedno znova podžigalo v zaupanju do Barage.

Južnoameriška Baragova zveza v Argentini je zelo učinkovito proslavila 100.letnico Baragovega škofovskega posvečenja. Za to priliko je izdala knjižico na 160 straneh z naslovom „Barago na oltar!“ Glavni pišec te knjižice je semeniški spiritual dr. Filip Zakelj, ki je za „Baragov mesec“ (november 1953) napisal 30 kratkih premišljevanj o Baragi kjer nam na silno

lep način prikaže Baragovo veličino. Splošno mnenje je, da je g. pisatelj prekosil samega sebe in posredoval slovenskim rojakom veliko zakladnico vzpodbud in dobrih vzgledov, ki jih hrani v sebi Baragovo življenje. Poleg dr. Žaklja sodelujejo v knjižici pok. prelat dr. Odar (Baragova devetdnevica) in Branko Rozman (Molitvena ura, da Baraga postane svetnik). Dodan je tudi Baragov križev pot v Kimovčevi prireditvi. Knjižica nudi vsakemu obilo gradiva za molitev, duhovno branje in premišljevanje. Prepričani smo, da bo vsakogar, ki jo bo prebral, pretresla in vnela v zaupanju do Barage. In ko bo enkrat naš narod iskreno zaupal v Baragovo pomoč in priprošnjo, tedaj bodo prišli tudi čudeži, in Baraga bo postal svetnik katoliške Cerkve. Res, kateri od nas Slovencev ne bi rad dočakal tega velikega dneva?

Slovenci, ki živijo v Ciudadeli (Vel. Buenos Aires), so bili izrecno povabljeni, da sodelujejo pri misijonu, ki se je v oktobru vršil v omenjenem kraju. Tri dni za povrstjo (29.—31. oktobra) jim je pridigal g. župnik France Novak. Slovenci so duhovno obnovo resno vzeli in se je v lepem številu udeležili.

Na praznik sv. Mihaela nadangela (29. septembra) so argentinski škofje izdali skupno pastirsko pismo, ki govori o izseljencih in njih problemih.

Omenja to pismo papeško okrožnico „Exul Familia“ (ki smo jo v „Duhovnem življenju“ priobčili) in povdarja, da morajo vsi katoličani na **katoliški** način pomagati pri reševanju izseljenškega vprašanja. Ni zadosti, da se izseljencem nudi duhovna pomoč. Treba jih je tudi materialno podpreti. Zato škofje določajo **prvo nedeljo v adventu kot izseljenško nedeljo**. Na ta dan naj se za izseljence še posebej goreče moli. Cerkvene nabirke tega dneva naj se pošljejo škofom, da jih porabijo v izseljenške namene.

Proslava sedemdesetletnice pisatelja dr. Ivana Preglja. Blizu Buenos Airesa leži lepo mesto San Fernando. V njem samem in v njegovi okolici živi mnogo Slovencev, zlasti rojakov iz slovenske Primorske. Kaj torej bolj primerno, kot da se vélikega slovenskega pisatelja proslavi prav v tem kraju? 25. oktobra t. l. je torej slovenska skupina iz San Fernanda, med katero že drugo leto goreče deluje č. g. **Vinko Flek**, povabila vse rojake, zlasti pa goriške in tržaške, da se udeležijo spominske proslave pisatelja dr. Ivana Preglja. Zjutraj so se zbrali rojaki, okoli sto po številu, k sv. maši, ki jo je opravil č. g. Jože Jurak. V pridigi je povdaril pomen praznika Kristusa Kralja in poslušalcem priporočil dve misli: kot je bil Kristus zvest svojemu narodu in svojemu nebeškemu Očetu, tako tudi mi ne smemo zavreči dveh največjih dobrin: zvestobo do naroda in zvestobo do Boga. Pri maši je pel zelo navdušeno novo ustanovljeni pevski zbor „Soča“, sestavljen v veliki večini iz primorskih rojakov. — Popoldne pa se je zbralo veliko število rojakov, med katerimi so zopet prevladovali primorski Slovenci k slavnostni akademiji na čast pisatelju Preglju. Menjavali so se ljubki otroški prizori, deklamacije, pevske točke in recitacije iz Pregljevih del. Tudi novi pevski zbor „Soča“ je nastopil in uspešno prestal svoj ognjeni krst. Slavnostni govornik je bil č. g. **Stefan Tonkli**, tudi primorski rojak. Vsi Slovenci smo bili prireditve veseli, zlasti zato, ker vidimo,

da so se organizirali tudi naši bratje s sončne Goriške, Vipave, Krasa in Trsta z namenom, da se tesno medsebojno povezani ohranijo versko in narodno trdne sredi tujega in versko slabega okolja.

ZDRUŽENE DRŽAVE SEV. AMERIKE

Šestdeset let je minilo 29. julija, odkar je bil posvečen v duhovnika mons. **Vitus Hribar**, ustanovitelj slovenske župnije sv. Vida v Clevelandu. Biseromašnik se je rodil pred 83 leti v Zgor. Tuhinju v Sloveniji. Mašniško posvečenje je prejel v Clevelandu, kjer je naslednji dan bral novo mašo v češki cerkvi Lurške Matere božje. Deloval je prvih 14 let v svoji novoustanovljeni fari sv. Vida, nato je šel v Barberton, kjer je ostal 15 let, odtam pa je prišel v Collinwood in tam župnikoval v cerkvi Marije vnebovzete do svoje upokojitve do lanskega leta. Mons. Hribar si je pridobil velike zasluge za Slovence v državah Ohio in Pennsylvania. Ameriški Slovenci se tega tudi zavedajo in so

Biseromašnik mons. Vitus Hribar

zato 30. avgusta 1953 ob priliki proslave 60-letnice ustanovitve župnije sv. Vida temu tudi dali vidnega povdarka. Pontifikalno mašo je opravil ob asistenci duhovnikov, ki so darovali svojo prvo daritev v cerkvi sv. Vida, cleve-landski nadškof Edvard Hoban. Najbolj ganljiv je bil prizor, ko je prišla v cerkev v slavnostnem sprevodu številna duhovščina in je med njo stopal tudi starosta slovenske duhovščine mons. Hribar, oprt na palico. Prisostvoval je kot starček tej pomembni 60-letnici cerkve in župnije, katero je sam ustanovil. Slavnostno pridigo je imel č. g. Matija Jager, župnik v Collinwoodu, nadškof Hoban pa je v angleščini govoril po maši. Slovesnosti je prisostvoval tudi governor Lavše, katerega starši so bili med ustanovitelji župnije sv. Vida.

ČILE

19. septembra, na čilski narodni praznik, smo imeli Slovenci v Santiago de Chile spet verski sestanek. G. dr. Trdan je imel mašo in pridigo, dva patra lazarista sta spovedovala, salezijanec g. Maroša je vodil petje, ki je navzoče presenetilo. Po maši smo zbrali za Kato-liški dom v Gorici 1630 pesov in semenili, da bomo opravili ob priliki stoletnice Baragovega posvečenja za škofa tridnevnicu od 9.—11. oktobra. Vendar udeležba na tridnevnicu ni bila posebno obilna. Podpisali smo prošnjo na Baragovega naslednika na škofijski stolici, naj nadaljuje započeto delo za Baragovo kanonizacijo, plačali članarino za Baragovo zvezo in zbrali nekaj denarja za misijonski sklad.

Na tretji dan tridnevnic smo tudi sklenili, da bo odslej služba božja za Slovence v Santiago vsako prvo nedeljo v mesecu. Upamo, da bodo ljudje priliko izrabili v svoj dušni prid.

Originalen sin

Ponosna mati: „Moj sin ima zelo originalne ideje, kajne?“

Učitelj: „Da, da, posebno v pravo-pisu!“

Šmohorska dekanija je dobila novega dekana v osebi č. g. **Krištofa Zebedina**. 28 let je deloval v Vobrah in št. Štefanu kot župnik, od leta 1942 je pa poleg tega vodil še velikovško dekanijo. Bil je eden redkih nemških duhovnikov, ki živijo med Slovenci in priznajo Slo-vencem vse njihove pravice in to ka-žejo tudi v dejanju. Da bi mogel opravljati svojo dušnopastirsko službo čim boljše, se je naučil popolnoma sloven-skega jezika, ne samo v besedi, ampak tudi v pisanju. Nikdar ni bilo opaziti niti v najmanjši meri, da bi slovenščino spoštoval manj kakor nemščino. Kako lepo bi bilo življenje na Koroškem, ako bi bilo več takih duhovnikov!

Pri Gospej sveti so odprli grob sv. Modesta. Pri tem so našli leseno na pol strohnelo krsto. Na krsti je stal napis: „1885 odprl dekan Sašl.“ Krsta je ime-la dva oddelka. Večji je bil napolnjen s človeškimi kostmi, za katere nihče ne ve, čigave so. V manjšem oddelku krste so pa našli relikvije sv. Modesta in majhen kelih, iz ila narejen. V času, ko so pokopavali sv. Modesta, so nam-reč imeli navado, da so v takih malih posodah položili zraven mrliča nekaj dišav ali dišečega olja. — Relikvije sv. Modesta so sedaj povili v belo platno in jih položili v nov sarkofag, ki ga je v ta namen daroval gosposvetki cerkvi dunajski muzej. Tako bodo relikvije sv. Modesta dostojno pokopane v naj-starejši romarski cerkvi na Slovenskem. Po podatkih najpomembnejšega sodob-nega slovenskega zgodovinarja dr. Mil-ka Kosa je Modest, prvi škof med Slo-venci, umrl okoli leta 763.

Previdnost na mestu

Mati sili Tončka, ki ima deset let, da ji pomije posodo. Tonček se spočetka brani, nato pa pristane pod sledečim pogojem:

„Obrišem posodo, če tega ne boš po-vedala moji ženi, ko bom poročen!“

Gonja proti Cerkvi in njenim predstavnikom se je doma spet zaostila. Pri tem se Titu niti zapadnega javnega mnenja ni treba več bati. Saj imajo zadnje čase razni obiskovalci: gospa Roosevelt, major Atlee, propadli ameriški predsedniški kandidat Adlai Stevenson in njim podobni za Tita in njegov režim le še besede pohvale. Povsod v državi cvete svoboda in demokracija, tako vedo povedati. Resnica pa je vse drugačna.

V Ravnah pri Guštanju se je vršil množični sestanek Socialistične zveze delavnih ljudi. Na njem so udeleženci razpravljali o zunanje-političnih vprašanjih, zlasti o stališču Vatikana do socialistične Jugoslavije in o zadržanju visokih cerkvenih predstavnikov do socialistične graditve jugoslovanske države. Dvoje je pri tem zanimivo: da verske probleme skušajo oviti z videzom zunanje politike in da Vatikan stalno predstavljajo ne kot središče katoliške Cerkve, ampak kot sedež države, ki je sovražnica socialistične, t. j. komunistične Jugoslavije. Ko so govorili o visokih cerkvenih predstavnikih, so zborovalci ugotovili, da mariborski škof dr. Maksimilijan Držičnik gleda popolnoma negativno na napore socialistične graditve države in da zato ni želeli, da bi prišel birmovat na Ravne, dasi je to ponudil. Člani Socialistične zveze delavnih ljudi načeloma sicer niso proti svobodnemu izvrševanju obredov, toda zahtevajo, naj te obrede vršijo le duhovniki, ki imajo lojalen odnos do ljudske oblasti. Taki gospodje bi bili: dr.

Janžekovič, dr. Canjkar, Lamprecht in še drugi iz Cirilmetodijskega društva.

„Slovensko planinsko društvo“ je koncem julija 1953 slovesno proslavilo svojo šestdesetletnico v lepi gorski dolini Vrata pod Triglavom. Nekateri člani SPD v Mojstrani so za nedeljo 16. avgusta hoteli v Vratih pripraviti nov shod, ki naj bi počastil spomin pok. dovškega župnika Jakoba Aljaža in bil združen s sv. mašo. „Slovenski poročevalec“ se je radi tega silno razburil. Pod mastnim naslovom „Razkrinkani hlapci vatikanske agenture“ je skušal dokazati, da je bila nameravana prireditelj naročena iz Rima. „Med bivšimi jugoslovanskimi in nemškimi žandarji, belogardističnimi oficirji in podobnimi črnimi elementi si išče škofijski ordinarijat agente za izvajanje nalog, ki jih prejema iz Rima“, ogorčeno ugotavlja omenjeni list. Nameravani shod da je le nadaljevanje ofenzive, ki jo je začel na Štajerskem škof Držičnik z vrsto hujšakških govorov in ki jo je sedaj sprejel tudi ljubljanski ordinarijat. V ta namen je nekaj dni pred nameravanim shodom v Vratih hodil po gorenjskih župnijah dekan ljubljanske škofije (list ga ne označi po imenu, op. ur.) in raznašal nove vatikanske direktive... V Mojstrani je pridobil za svoje „temne namene: Janeza Rabiča, starega klerikalca, ki je blagajnik Planinskega društva v Mojstrani; Janeza Kotnika, žandarija iz stare Jugoslavije in hitlerjevega režima; Lovra Limonija, ki je bil med vojno aktivni oficir bele garde in šele letos izpuščen iz zapora. Pomagači

so pa bili: Milán Abrovč, Gustel Delavec, Jože Košir, Tolar, France Klinar in Janez Svoljšak. Vsi ti so hoteli izkoristiti svobodo vere in verska čustva ljudi ter so hoteli manifestirati za vatikansko imperialistično politiko pod plaščem planinstva in nedeljske maše. — V te vode pa je zajadral tudi župnik Alojzij Avguštin iz Dovjega, ki je sicer član Cirilmetodijskega društva duhovnikov, bil pa je pripravljen s tem, da bi v Vratih bral mašo, dati tej, čisto politični manifestaciji, verski značaj. "Jasno je, da se nameravana prireditev v Vratih po takem opozorilu ni vršila. Pač pa je Socialistična zveza delovnih ljudi po gornjesavski dolini organizirala zborovanja, kjer so člani soglasno obsodili „akcijo, ki jo je hotela reakcija izrabiti za svoje črne namene. Planinec Aljaž („Slov. poročevalec“ skrbno pazi, da ne bi bilo rečeno, da je bil Aljaž duhovnik, op. ur.) sicer zasluži kot prvoborec za slovenstvo in ljubitelj gora priznanje in počastitev vseh borcev za socializem, toda ne sme se dovoliti, da bi njegovo ime izkoriščali hlapci tujih imperializmov. Dva od teh hlapcev sta že prejela svoje plačilo: Sindikalni odbor mehanične delavnice jeseniške železarne je soglasno izključil iz svoje srede Janeza Kotnika. Isto je doživel Franc Klinar, ki je bil zaposlen v osrednji pisarni železarne."

Težko se je pregrešil gospod Stanko Kapš, ki upravlja župnijo Sv. Trije Kralji nad Vrhniko. Za 5. in 6. september 1953 je „organiziral celodnevno češčenje, da bi ljudi zadržal doma. Večina vaščanov pa ni nasedla — ve povedati „Slov. poročevalec“ — in je šla na Okroglico poslušat Tita. Sleher na hiša na Slov. Primorskem je bila okrašena z zastavami, le cerkveni stolpi so bili brez njih. Vse to dokazuje, da vatikanski agenti še vedno skušajo zlorabiti vero za sleparjenje in podpiranje italijanskega imperializma." List tudi pove, da so ti vatikanski agenti „dušni pastirji“, ki sovražijo domačo ljudsko oblast."

Registracija mesto krsta. Ker komunisti svojih otrok ne smejo dati krstiti,

starši pa le radi vidijo, da bi se otrokovo rojstvo slovesno proslavilo, so v Sloveniji uvedli „registracijo“, to je slovesen vpis otroka v matično knjigo. Pri tem vpisu sta navzoča tudi boter in boterca, nato pa sledi doma svečan prigrizek. Tako so pred kratkim registrirali prvega otroka v Ljubnem v Savinjski dolini. Otrokov oče je „prvoborec za pravice delovnega ljudstva na Ljubnem". Botrovala sta major Jože Štok iz Ljubljane in M. Brumat, žena predsednika OLO na Ljubnem.

Hrvatski škofje se dobro držijo. Zadnje čase so jugoslovanski oblastniki skušali tudi na Hrvaškem, zlasti po Dalmaciji, ustanoviti duhovniška društva, podobna Cirilmetodijskemu društvu slovenskih duhovnikov. Škofje pa so bili budno na straži in so takoj v začetku vse take poskuse odločno zatrli. S tem so si nakopali jezo rdečih oblasti, ki so začele organizirati proti njim teroristične napade.

Dne 10. avgusta je tajnik splitskega škofa Marendić potoval v Sinj, da najame avto, v katerem naj bi se škof dr. Kvirin Bonifačić, 83 let star, vrnil iz Vrlice, kjer je bil na počitnicah, v Split. Marendić je potoval z avtobusom. Med potjo so nekateri sopotniki brzojavili v Sinj, naj se organizirajo demonstracije proti škofovemu tajniku. Res ga je dočakalo 200 ljudi, ki so ga takoj napadli s palicami in gnilimi jajci. Marendić se je rešil v frančiškanski samostan, toda podivjana svojat ga je že ranjenega odnesla iz sobe in znova mučila na trgu. Šele, ko je izgubil zavest, je prišla ponj krajevna milica in ga odpeljala v bolnišnico. Pri tem je Marendić prišel do zavesti in dejal zbranemu ljudstvu: „Ne vem, kaj sem vam storil, da z menoj tako postopate. Naj vam Bog oprostí. Tudi jaz vam odpuščam, zato sprejmite moj duhovniški blagoslov." In jih je blagoslovil.

V Šibeniku so demonstrirali zoper škofa Baniča in njegovega generalnega vikarja Radića. 12. avgusta je oblast priredila polaganje venca na nek partijski spomenik. Seveda se je o tem

bolj malo govorilo. Tem več pa se je vpilo zoper škofa in generalnega vikarja. Množica je skušala vdreti v semenišče in škofijsko palačo, a ji ni uspelo. 14. avgusta se je gen. vikar Radić vračal iz katedrale po glavni ulici proti domu. Nenadoma so ga obkrožile ženske članice AFŽ in ga začele tepsti po nogah, ga vlačiti za obleko, pljuvati v obraz in obmetavati v jajci. Mnogi tujci, Francozi in Nemci, so ta žalostni prizor videli. Naslednji dan se je zbralo še več žena, da generalnega vikarja napadejo, v nedeljo 16. avgusta pa so se jim pridružili še mnogi moški. Vpili so, da ga bodo z bencinom polili in zažgali, če ga dobijo. K sreči se je gen. vikar Radić pravočasno umaknil. Vatikanski radio pravi k temu napadu: „Obstojajo zakoni za zaščito živali, a škofje in duhovniki so brezpravni. Za nje taki zakoni ne veljajo.“

Silno ponižanje je doživel banja. luški škof dr. Dragutin Čelik. 8. avgusta je odšel iz Banja Luke, da opravi kanonično vizitacijo po župnijah svoje škofije. Spočetka je potekalo vse v redu. Podelil je sv. birmo na več krajih in prišel brez ovir v vas Surkovac (okraj Prijedor). Tam ga je pričakovalo okoli 00 otrok, da jih birmuje. Dne 22. avgusta je došel v omenjeno vas. Proti večeru se je zbralo pred župniščem 150 ljudi, ki so zahtevali, da čimprej odide, ker je vojni zločinec. Škof ni mogel storiti drugega, kot da se je sili vdal. Povzpel se je na kamijon, ki ga je čakal. Z njim vred je potovalo 15 ljudi, ki so neprestano vpili zoper Vatikan in vojne zločince. Med potjo so se od časa do časa pojavile skupine ljudi, ki so škofa obmetavale z gnilimi jajci. V Prijedoru so ga zapeljali na železniško postajo. Tu se je škof umaknil v pisarno, a množica je pritisnila za njim. Grozili so mu s smrtjo in ga suvali iz enega kota v drugega. Ko je prišel vlak, so ga zbili na tla in mu razbili kovček, v katerem je nosil svoje škofovske insignije. Komaj se je prebil na vlak. Toda tudi na vožnji ni imel miru. Skupina pobesnelih ljudi ga je tolkla vse do Slunje, kjer neha Bosna

in se začne hrvaška republika. Ko so ga končno zapustili, je imel škof na sebi le še kosce obleke. Na prsih mu je zevala 8 centimetrov dolga rana. Bolj mrtev, ko živ, se je privlekel do Zagreba, kjer šele se je mogel zateči k zdravniku in okrepiti od prejetih udarcev.

PRIMORSKE VESTI

Koroška mladina na Sv. Višarjah. Nad dvesto fantov in deklet je v spremstvu svojih duhovnih vodnikov poromalo predzadnjo nedeljo v septembru na Sv. Višarje. Slovenska mladina je navdušeno prepevala višarski Mariji v čast in pozorno sledila lepim govorom v cerkvi, kjer so jim duhovni voditelji pokazali pot, po kateri naj hodi idealno dekle, idealni fant. Vsled neugodnega vremena ni bilo v letošnjem poletju mnogo romarjev na Višarjah. Med vsemi pa zavzemajo vedno prvo mesto prav Korošci, ki so tudi za zaključno slovesnost na roženvenko nedeljo v velikem številu poromali k Mariji po slovo. Višarska božja pot je namreč odprta le od praznika sv. Janeza Krstnika pa do roženvenke nedelje. Potem se Marija spet vrne nazaj v Žabnice in Sv. Višarje vse do poletja samevajo v varstvu zasneženih gora.

Zmagoslavje slovenske pesmi in besede v štandrežu. Zadnjo nedeljo v septembru so se vsi dobromisleči goriški Slovenci zbrali v štandrežu, da se ob milih zvokih naše slovenske pesmi navžijejo novega ognja in novih moči v težkem boju za naš obstanek v tem najbolj ogroženem delu slovenske zemlje. Mnogo je bilo tudi gostov iz Trsta in tržaške okolice, govorniki pa so nas združili še s koroškimi brati, tako da smo bili vsi kot eno srce. Zbori so bili zbrani v tri skupine: kraško, briško in goriško. Pred nastopom vsake skupine je bila recitacija zelo posrečenih pesmi Ljubke Šorlijeve. Z velikim navdušenjem je občinstvo pozdravilo veselo novico, ki jo je v uvodnem govoru povedal dr. Kacin, namreč, da je misel o skupnem Katoliškem odmu, ki je prvi

ZBORNİK-KOLEDAR „SVOB. SLOVENIJE“ 1954

je izšel v izredno povečanem obsegu na 288 straneh s številnimi ilustracijami. Po vsebini je bogat in pester. Vsak Slovenec bo našel v njem zanimivo branje. Aktualni svetovni dogodki, potopisi, razprave, jubileji slovenskih mož, slovenska preteklost, sedanost in pogledi v bodočnost, naša Koroška, Tržaški razgledi, borba Beneških Slovencev za svoje pravice, povesti, novele, pravljice, pesmi, kulturno življenje Slovencev po svetu, spominske besede umrlim Slovincem, moderna tehnika. Skratka: zanimiva, poučna, vzgojna in reprezentativna knjiga.

Za SEVERNO AMERIKO in KANADO stane 3 dolarje

V Severni Ameriki ga lahko naročite v Slovenski pisarni, 6116, Glas Ave, Cleveland 3, Ohio in pri slovenski katoliški knjigi v New Yorku, 238 E. 19th Str., New York 3, N. Y.

V Kanadi pa pri zastopniku Svobodne Slovenije g. Francu Koširju, 362 Wellesley Str., Toronto 5, Ont.

Za ANGLIJO stane 1 funt. Naročila srejema g. Jože Rehberger, 78 Gollington Avenue, Bedford, Beds

pohitela v javnost ob priliki evharističnega kongresa, postala sedaj stvarnost. Zemljišče je že kupljeno in kmalu bodo postavljeni prvi temelji za naš Katoliški dom.

Misijonska nedelja v Gorici. Po običajnih slovesnostih v cerkvi, kjer smo zopet slišali naše lepe misijonske pesmi, smo se popoldne zbrali v Marijinem domu na Placuti, kjer so nam družbenice priredile zelo posrečeno veselico. Letos je imela misijonska prireditev še drug namen. Bila je tudi proslava naše velike in neutrudne delavke gđc. Fani Rojčeve, ki jo je Bog v polnem delu za Baragov misijon to poletje poklical k sebi. V pevski sobi na Placuti so razstavili dela, ki jih je v zadnjih letih izvršila pokojna gospodična. — Letošnja misijonska prireditev je bila občinstvu še posebno všeč in vse igralkе so zelo častno odigrale svojo vlogo. Predvajale so lepo petdejanko „Roksana“ — Med njimi so se pridno prodajale srečke in

dobitkov je bilo toliko, da je vsak odnesel najmanj enega.

Misijonska nedelja v Trstu. Že šesto leto je Duhovska zveza v Trstu organizirala skupno praznovanje misijonske nedelje. Prva tri leta se je ta proslava vršila v Dolini, potem pa je bila prenešana v Trst, kjer dobri patri kapucini vsako leto rade volje odstopijo svoj cerkev za cerkveni del sporeda. Letos, ko preživljamo na Tržaškem prav te dni težke dneve, ko z največjo zaskrbljenostjo gledamo v bodočnost, se je izkazalo, kako potrebni in koristni so skupni shodi v takih težkih trenutkih. Govor preč. g. mons. Ukmarja je res blazilno vplival na vznemirjene vernike, da so potolaženi in okrepčani odhajali na svoje domove. Še nobeno leto se ni našlo tako velikega števila udeležencev, kot te slovesnosti kot letos. V najtežjih trenutkih ostane le Bog, noben drug nam ne more dati potrebne tolažbe.

GOTOVO SE ŠE ČUTIŠ SLOVENCA

v tujini morda še bolj kot nekdaj doma.

TODA NE BOŠ OSTAL

ne zaveden Slovenec, ne dober katoličan

ČE NE BOŠ HREPENEL

po zdravem, dobrem in poučnem slovenskem branju.
Zato beri, premišluj, naroči in priporoči revijo

„DUHOVNO ŽIVLJENJE“

Apostolsko delo boš s tem izvršil!

NAROČNINO PORAVNAJ ČIM PREJE,

ker od tega zavisi obstoj in redno izhajanje lista.

Iz vsebine:

El encanto navideño en nuestra vida diaria (Joe Juck)	794
Pratika — december 1953	795
Jubilejno Marijino leto začenja-mo (F. G.)	797
Pogled nazaj in naprej	798
Gospod prihaja (Al. Košmerlj) ..	800
Pismo iz domovine	804
Podoba Kristusova (Dr. Ignacij Lenček)	807
Sveta noč, blažena noč... (Gre-gor Hribar)	812
Jezusov krst (Dr. Mirko Gogala) ..	816
Zgodovinski božič (Vinko Lovšin) ..	819
Duhovniški poklic	822
Edinstveni človek v župniji (Al-phonse Lamartine)	823
Misli (Ignotus)	824

Nevednost in še kaj (Prof. Pavel Slapar)	82
Juda Makabejec (Boris Koman) ..	83
Atlet vere in angel ljubezni (Joe Juck)	83
Ali smo dorasli? (Dr. Vinko Bru-men)	84
Gospod Kamilo (Vofk)	84
Blažena Magdalena Di Canossa (Dr. Filip žakelj)	84
Nove knjige	84
Med izseljenci	84
Od doma	85

CORREO
ARGENTINO
SUC. 6

TARIFA
REDUCIDA

Concesión
No. 2560

„Duhovno življenje“ je slovenski duhovni mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (Ore-har Anton), urejuje pa uredniški odbor (dr. Fr. Gnidovec). — Naslov: Victor Martinez 50, Buenos Aires, Argentina. — Celoletna naročnina za Argentino znaša 30 pesov, za USA in Kanado pet dolarjev, za Italijo 2000 lir. — Tiska Imprint „Poliglota“, Corrientes 3114, Buenos Aires, T. E. 86-6120